

Visió del grafisme musical

NÚM. 181 PREU: 500 PTES

NOVEMBRE 1999

ANDRÉ PREVIN,
retorn desitjat
al Palau

Adagio, la vostra botiga de música.

Pianos
Orgues electrònics
Instruments professionals
Vent i corda
Informàtica musical
Partitures

BARCELONA
Muntaner, 300, Xamfrà Laforja
Tel. 200 81 00
Sants, 304 bis
Tel. 440 24 48

CENTRE COMERCIAL GLÒRIES
Avda. Diagonal, 200, local B228
Tel. 486 01 87
BARBERÀ DEL VALLÈS
BARICENTRO - Tel. 718 97 51

MADRID
Hermosilla, 75, Esq. Gral. Pardifias
Tel. 435 89 89
MADRID-2
LA VAGUADA - Tel. 730 48 82

3A ÈPOCA ANY XVI
NÚM. 181, NOVEMBRE 1999

Consell Editorial: **Fèlix Millet** (President), **Montserrat Albet**, **Josep M. Bricall**, **Josep M. Busquets**, **Josep Caminal**, **Salvador Cardús**, **Jordi Casas**, **Joan M. Clavaguera**, **Gregori Estrada**, **Gabriel Ferrer**, **Joaquim Garrigosa**, **Joan Guinjoan**, **Carles Guinovart**, **Teresa Lloret**, **Joan Matabosch**, **Xavier Montsalvatge**, **Jordi Montull**, **Ramon Muntaner**, **Ramon Pla**, **Jordi Rueda** i **Xavier Turull**.

Consell de Direcció: **Pere Artís** (editor), **Pere Burés** (coordinació amb Catalunya Música), **Jaume Comellas** (direcció periodística) i **Lluís Millet** (direcció musical)

Maquetació: **F.S.**
Secretaria de Redacció: **Teresa Martínez**

Publicitat: **Prensasi Tam, S.L.**
Pg. de Sant Joan, 25, 3r 2a
Tel.: 93 245 21 11

Preimpressió: **Ormograf, S.A.**
Impressió: **Agpograf**
Distribució: **Distribarna, S.A.**
Dipòsit legal: **B-34.432/83**
ISSN: **1136-7458**

Col·laboren en aquest número:
MIQUEL ALSINA, PERE ARTÍS, LAURA BELLVER, CESC, NORBERTO CHAVES, DANIEL CODINA I GIOL, JAUME COMELLAS, JOSÉ GUERRERO MARTÍN, JORDI MALUQUER, TERESA MARTÍNEZ, JORDI MARTÍNEZ I CATALÁN, MÓNICA PAGÈS I SANTACANA, MIQUEL PARDO, MONTSERRAT PUIG, MIQUEL PUJADÓ, ALBERT SUÑÉ, FRANCESC TAVERNA-BECH, LLUÍS TRULLÉN I JOAN VIVES BELLALTA.

CATALUNYA MÚSICA REVISTA MUSICAL CATALANA

Sant Francesc de Paula, 2
08003 BARCELONA
Tel. i Fax: 93 268 10 00
www.palaumusica.org
E-mail: palau@palaumusica.org

Els articles publicats a "Catalunya Música/Revista Musical Catalana" expressen només l'opinió dels seus autors. "Catalunya Música/Revista Musical Catalana" no mantindrà correspondència amb els autors d'originals no encarregats i enviats espontàniament a la Redacció. © de les reproduccions autoritzades, VEGAP, Barcelona 1999.

Portada: André Previn
(foto: Christian Steiner).

SUMARI

revista musical catalana

EDITORIAL

PANORAMA

Maqueta del nou projecte del Palau

Orquestra Simfònica del Vallès

TEMA

MUSICALIA

SCHERZANDO

DISCOS

LLIBRES

- 5 Descentralitzar l'òpera
"Un Palau per al segle XXI"
per **RRMC**
- 6 Casanoves i Ametller. Aniversaris montserratins per recordar
per **Daniel Codina i Giol**
- 8 Joan Margarit: arquitecte de mots
per **Miquel Pujadó**
- 10 La Simfònica del Vallès comença temporada amb noves i millors perspectives
per **Teresa Martínez**
- 14 Mikrokosmos: L'Esquix-5
per **Pere Artís**
- 16 Tangents: Música paràsit
per **Jordi Maluquer**
- 18 La primera Turandot
per **Jaume Comellas**
- 21 Un Mozart ben resolt
per **Miquel Pardo**
- 24 La flauta contemporània
per **F. Taverna-Bech**
- 25 Bona vetllada amb Mozart i Hogwood
per **J.C.C.**
- 27 X Festival de Música Contemporània d'Alacant
per **José Guerrero Martín**
- 29 Cartells i programes de mà, una faceta poc coneguda
Concert i gràfica: un segle de programes de mà
per **Norberto Chaves**
- 34 Panorama històric i revisió del cartell de música culta del segle XX a Catalunya
per **Laura Bellver**
- 37 Álvaro Pierri. El gran pedagog de la guitarra clàssica
per **Mònica Pagès i Santacana**
- 40 Goethe i la música
per **Miquel Alsina**
- 44 André Previn, Orquestra de Granada, Michel Corboz, Albert Nieto, Quartetto Stradivari, Gérard Lesne, Gil Shaham, Gustav Leonhardt
per **Lluís Trullén**
- 51 El cas Makropoulos, un Janáček inhabitual
per **J.C.C.**
- 52 XXXI Festival Internacional de Jazz de Barcelona
per **Albert Suñé**
- 56 per **Cesc**
- 57
- 58

Discos Abadia de Montserrat

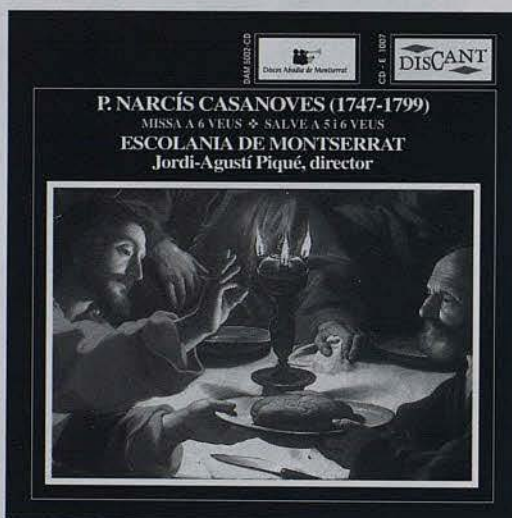

Una visió inèdita i actual de la música religiosa de

NARCÍS CASANOVES

Sabadell, 1747 — Montserrat, 1799

en ocasió del segon centenari de la mort
del compositor montserratí

ESCOLANIA DE MONTSERRAT
CAPELLA DE MONJOS DE MONTSERRAT
CAPELLA DE MÚSICA DE MONTSERRAT

Direcció: JORDI-AGUSTÍ PIQUÉ

La gran novetat discogràfica de la música històrica catalana

Distribució

harmonia mundi ibèrica s.a.

Avda. Pla del Vent, 24 08970 SANT JOAN DESPÍ (Barcelona)

Tel. 93 373 10 58 Fax 93 373 67 64

U

n cop transcendit la més que justificable sobreexpectació que ha provocat l'inici de la temporada del renovat Gran Teatre del Liceu, convé no perdre de vista altres aspectes del context líric català, en una hora en què aquest gènere viu un creixent protagonisme a la societat catalana.

En aquest sentit, cal afirmar, encara que sigui una reiteració en l'evidència i en l'obvietat més clares, que el teatre barceloní ha jugat i està destinat a jugar un paper fonamental i motor d'un deler que ha esdevingut, gràcies a la seva aportació, un dels signes distintius i personalitzadors més destacats en l'àmbit musical que ha ofert Catalunya en el darrer segle i mig.

En tots cas, i per causa de la mateixa importància acabada d'apuntar que té a casa nostra la lírica, cal valorar i potenciar els intents de superació de cercles concèntrics, per molt que aquests s'eixamplin i s'obrin, per tal de completar i enriquir la seva realitat amb nous matisos, alguns dels quals prou transcendents. I és aquí on hom ha de situar la importància que té que el cicle Òpera a Catalunya hagi arribat a la seva dotzena edició i que el seu origen, la Temporada d'Òpera a Sabadell, porti ja diset anys de celebració ininterrompuda.

Des d'una inevitable modèstia de recursos, no pas d'ambició, que l'espectacle operístic s'escampi de forma regular a quatre escenaris catalans més que el del Liceu

és un fet d'una transcendència notable i un apunt —massa insuficient encara— de normalitat. Dissortadament, les darreres generacions hem trobat un fet natural l'exclusivitat liceística, tot oblidant, com a exemple, que abans de la guerra civil les coses no eren així i figures tan destacades com Hipólito Lázaro o Mercè Cap-sir, entre d'altres, compartien el teatre de la Rambla amb l'avui multisala de projecció cinematogràfica Bosque, o el Novedades, també avui dedicat exclusivament al món del cinema.

L'expansió i la normalització de l'òpera ha d'entendre's, doncs, com un fet absolutament desitjable. Sobretot si és a comarques, on tanta manca hi ha d'una política de compensació cultural. Tanmateix, l'heroica iniciativa sabadellenca no pot anar més enllà d'on va. Entre d'altres raons perquè la vertebració d'infraestructures culturals a casa nostra no permet gaudir d'una xarxa d'espais adequats i amb uns mínims de condicions per acollir espectacles lírics. Un fet prou preocupant. Perquè implícitament hi estem situant no pobles o ciutats de segon ordre demogràfic, sinó, fins i tot, dues capitals de província.

Sigui com sigui, l'inici de l'altra temporada operística catalana esdevé camp per una banda de felicitació incondicional i per l'altra de reflexió que vagi més enllà de la imatge més immediata i enlluernadora de la realitat lírica del país.

Descentralitzar l'òpera

“Un Palau per al segle XXI”

Segona fase de les obres d'ampliació del Palau de la Música

El propassat dia 27 d'octubre tingué lloc al Palau de la Música Catalana la presentació als mitjans de comunicació del projecte d'ampliació del Palau, obra de l'arquitecte Òscar Tusquets.

Per RRM

Fèlix Millet, president de l'Orfeó Català, féu una menció inicial de les motivacions del projecte la realització del qual serà la culminació de la remodelació i ampliació acabada ara fa deu anys i que ha de portar a la configuració d'una veritable “Illa del Palau”.

En remarcà els avantatges de tot ordre que ha de comportar, tant institucionalment (més possibilitats funcionals i operatives, amb la creació d'una nova sala per a música de cambra, dependències administratives, estudi d'enregistrament dotat d'equipaments d'alta tecnologia, sales de descans, cercle cultural, restaurant, etc.) com urbanísticament (configuració d'un entorn més esponjat que l'actual) i socialment (guany d'un renovat centre cultural).

En la seva presentació, Fèlix Millet evidencià la ferma voluntat d'afrontar els reptes del nou mil·lenni i de dotar el Palau de tots els mitjans per donar-los la resposta adient.

En explicar els passos que han menat a la situació present, evocà la figura de l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Jubany, el qual, amb la seva lucidesa, i amb la co-neixença de la realitat sociològica i pastoral, tretze anys enrere donà

l'assentiment a la permuta de solar per obres que portà a la primera fase d'ampliació. I d'una forma semblant, féu èmfasi en el capteniment receptiu i assenyat de l'actual arquebisbe, cardenal Carles, gràcies al qual arribaren a bon terme les negociacions menades en ordre al fet que l'Orfeó Català pogués accedir a la propietat de l'espai que fins ara ha ocupat l'església de la parròquia de Sant Francesc de Paula.

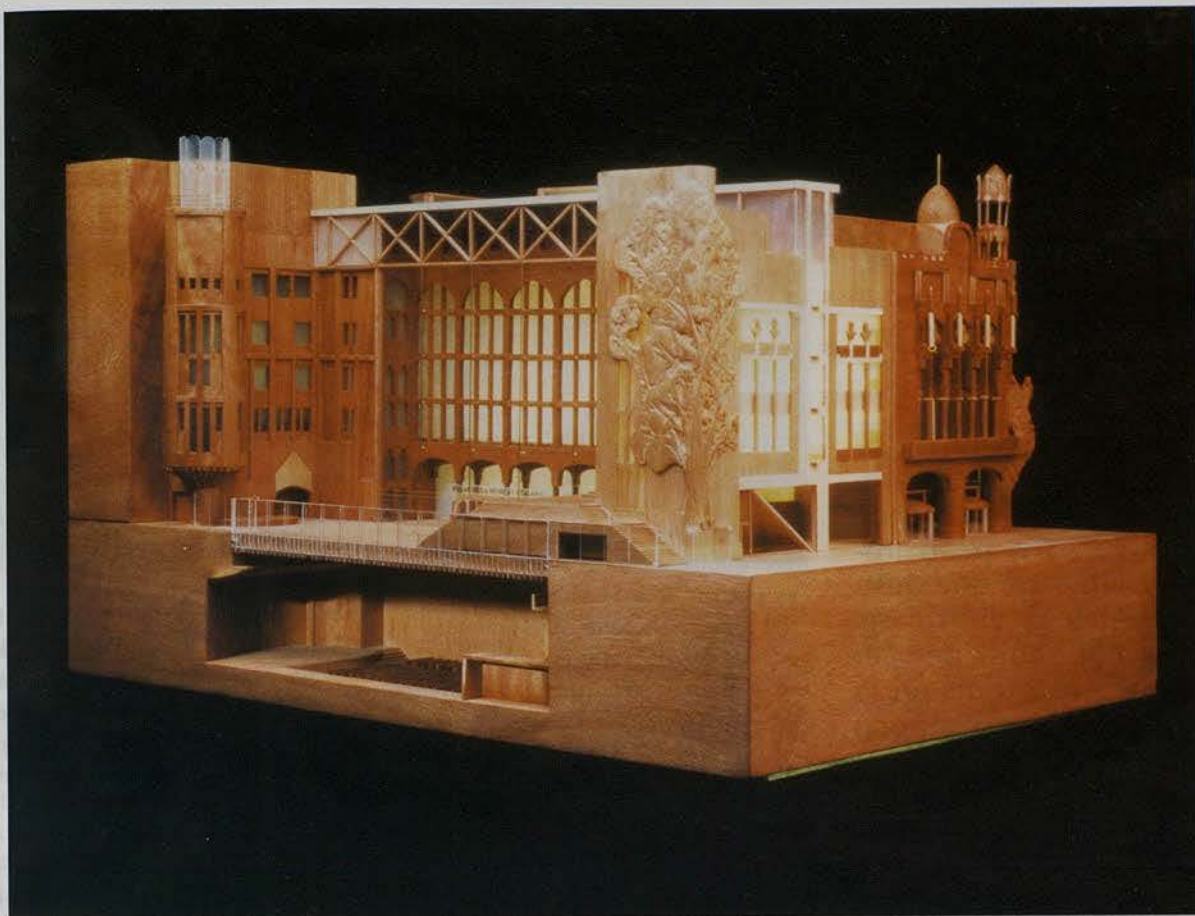
L'autor del projecte, l'arquitecte Òscar Tusquets, en féu una exposició precisa, remarcant-ne les línies mestres. A fi d'una millor comprensió de la seva proposta féu un repàs històric de les fases per les quals ha passat el Palau, de les característiques determinants del solar on fou bastit (provinent del claustre de l'antic convent de Sant Francesc), fins al projecte actual, tot passant pels trets essencials que configuren

el Palau original i els derivats de la primera remodelació.

Féu una explanació lúcida de la intenció de Domènech i Montaner i de les solucions compositives i estructurals que donà a les limitacions derivades del solar de què disposà; el seu vell somni d'un edifici exempt començà a ser una realitat el 1989, un cop acabada la primera fase de remodelació; somni que serà completat en finalitzar les obres d'ampliació que ara s'inicien.

Aquesta “Illa del Palau” del 2000 serà conseqüència de les possibilitats provinents de l'espai guanyat a l'edificació contigua. Finalment, el Palau serà alliberat per tres de les façanes i la gran sala totalment oberta per ambdós costats.

L'aportació principal del projecte és tant allò que es construeix com allò que es buida; tant l'ampliació de

l'edifici com la millora de l'espai urbà; tant els avantatges del Palau com allò que significa per a la ciutat.

Allò principal és la creació d'una plaça davant la façana lateral de la sala, plaça que —a més d'espontar el barri— podrà servir de magnífic auditori a l'aire lliure.

Sota aquesta plaça s'ubica la nova sala, per a usos diversos, de 600 places. En el petit edifici se situen: noves sales de descans per al públic, taquilles, magatzem d'instruments, sales d'enregistrament, serveis, restaurant amb cuina i un cercle cultural, a més de noves escales, muntacàrregues i ascensors per completar els de l'edifici actual.

La creació d'aquesta placeta en aquest espai atractiu permetrà —gràcies a una escalinata— fer-hi concerts, representacions i altres esdeveniments a l'aire lliure. També oferirà una visió del Palau insòlita i atractiva, aportarà al barri una gran millora de l'espai urbà i obrirà una nova via d'evacuació de la sala principal.

La sala que es crea sota la placeta serà una alternativa utilíssima a la gran sala principal i tindrà els

equipaments tècnics més moderns: projectors d'alta tecnologia, cabines per a traducció simultània, etc.

Aquesta nova sala, a més, tindrà una acústica perfecta. Perquè això sigui possible, se li ha de donar un volum d'uns 7,5 m³ per persona, la qual cosa vol dir que ha de ser bastant alta i que caldrà soterrar-la fins al límit acceptable.

L'edificació que es vol aixecar al costat de la mitgera del Palau podrà potenciar moltes de les prestacions actuals. De la mateixa manera que l'edifici construït en la primera remodelació, propera a l'escenari, va resoldre, sobretot, els problemes que afectaven els artistes, aquesta nova ampliació, propera a l'accés, resoldrà problemes que afecten el públic.

A les plantes superiors, menys accessibles a aquest darrer, s'hi podrà ubicar un cercle cultural, sales d'enregistrament i nous serveis.

Ha estat posada una atenció especial al tractament de la nova façana i de la cantonada que dona a la Via Laietana a fi de donar-los la coherència necessària, tant entre elles com en l'adjunció del nou

mòdul arquitectònic a la façana del Palau original.

El pressupost global de l'operació és de 1.800 milions de pessetes (1.400 són destinats a obra nova i 400 per a la restauració d'elements actuals: orgue, mitja lluna del 2n pis, recuperació de les baranes originals, escultures interiors i exteriors, il·luminació de l'escenari i butaques); a més de les aportacions de les institucions públiques (Generalitat de Catalunya, Ajuntament i Diputació de Barcelona i Ministeri d'Educació i Cultura), l'Orfeó Català i la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana volen estimular les dels seus membres i donar així testimoniatge de la implicació activa de la societat civil (semblantment a com s'esdevingué amb les modalitats que esqueien a l'època, en la construcció del Palau fa més de noranta anys).

En el moment actual és en curs la demolició de l'església de Sant Francesc; és el tret de sortida d'una obra d'envergadura d'una durada prevista de tres anys, que ha de culminar en "Un Palau per al segle XXI".

Casanoves i Ametller. Aniversaris montserratins per recordar

Enguany l'escola musical de Montserrat pot presentar joiosa el record de dos aniversaris prou importants –per bé que desiguals entre si dintre del fet musical– com per ser coneguts i recordats en la nostra memòria històrica catalana.

Per **DANIEL CODINA i GIOL**

Dos-cents anys de la mort del P. Narcís Casanoves i Bertran

És un dels noms més il·lustres de la música catalana i montserratina, tant pel volum de la seva obra escrita com per la bellesa de les seves obres tant per a teclat –era un gran organista– com les vocals, totes amb text llatí per a la litúrgia montserratina.

Va néixer a Sabadell a primers de febrer de l'any 1747 en el si d'una família d'adroguers. El seu pare, Narcís, va exercir alguns anys càrrecs municipals. Tenia un germà un xic més gran, Antoni, que va continuar el negoci familiar. El nostre biografiat, Narcís, va ser escolà de Montserrat en temps del mestratge del P. Josep Martí (1719-1763), l'introduïdor de l'estil italià que fa el pas del barroc cap al clasicisme. El noi Narcís, de temperament afable i alegre que va conservar tota la vida, ben aviat va destacar a la banqueta de l'orgue, de manera que encara escolà ja tocava durant les celebracions de la comunitat de monjos. Acabada l'estada a l'escolania, als setze anys, va

entrar directament al noviciat de Montserrat el dia 3 de setembre de 1763, ben acollit pels monjos a causa del seu bon tarannà i les seves qualitats musicals. Va exercir, es pot dir tota la vida, d'organista del monestir, amb competència i admiració de tothom, tant per la seva manera neta, de gran tècnica, de tocar com per la bellesa de les seves composicions i la genialitat i perfecció de les seves improvisacions. En dues ocasions va haver de substituir el mestre dels escolans, el P. Anselm Viola i Valentí (1738-1798), per causa de malaltia i de la mort, i és en aquests dos moments que el P. Casanoves escriu bona part de les seves obres corals: el primer període comprèn els anys 1784-1789 i el segon del 1797 fins a la mort, esdevinguda el dia 1 d'abril de 1799 en baixar de la muntanya cap a la finca Vinyavella d'Esparreguera per descansar-hi.

Actualment, de les obres vocals –una seixantena–, n'hi ha més o menys la meitat de publicades en dos volums de la col·lecció montserratina "Mestres de l'Escolania de Montserrat" (vol. XI i XII); en canvi, les també seixanta obres per a teclat estan totes publicades en dos volums de la mateixa col·lecció: vol. IV i XV.

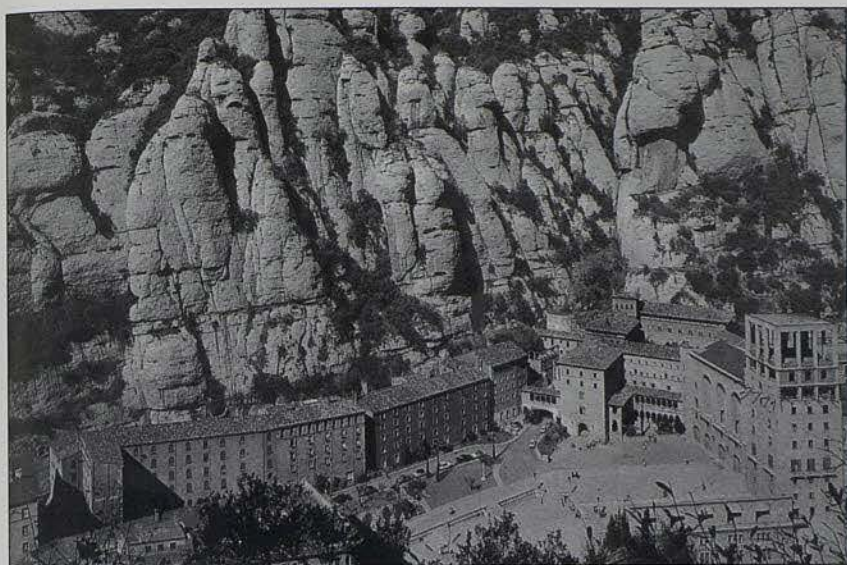
Són nombroses també les seves obres que n'han enregistat la capella de música i l'escolania, com també organistes durant els darrers cinquanta anys.

Amb motiu d'aquest segon centenari de la seva mort, en el decurs d'aquest any hi ha previstos diversos actes commemoratius tant a Montserrat mateix com a Sabadell. Així mateix, l'escolania i la capella de música han enregistat un CD commemoratiu amb obres vocals seves, algunes de les quals eren absolutament inèdites.

Dos-cents cinquanta anys del naixement del P. Maur Ametller i Paguina

Va néixer a Palafrugell (Baix Empordà) el dia 6 d'agost de l'any 1749; va ser el segon fill del matrimoni Miquel i Maria, matrimoni que suposava les segones núpcies per al pare, el qual era "mestre de gramàtica" de la Bisbal d'Empordà. En el bateig, al nostre biografiat li fou posat el nom de Francesc. Va ser escolà de Montserrat i condeixeble de Narcís Casanoves. Tingué de mestre de música el P. Benet Julià i Ros (1727-1787), fill de Torroella de Montgrí. Acabat el temps de l'escolania no va poder entrar al noviciat perquè els pares el reclamaven a casa, però el 1773 obté el benefici de mestre de cant de la parròquia de Figueres. Dos anys més tard obté un benefici de xantre a la catedral de Tarragona, però només hi està un any i mig i torna a Figueres ja ordenat sacerdot també com a mestre de capella. I no és fins al 1786, ja morts els seus pares, que pot fer-se monjo de Montserrat com era el seu desig de sempre. Immediatament el nomenen cantor major, és a dir, director del cor monàstic, tasca que du a terme durant vint anys. Tenia una bella veu de baríton, clara i sonora, i bon coneixement musical, tant de l'orgue i instruments com de la polifonia vocal. Una biografia antiga ens diu que era petit d'estatura i alegre de caràcter. No sabem exactament quan va ser que es traslladà al Monestir de Sant Benet de Bages, on residí fins a la mort, ocorreguda el 14 de febrer de l'any 1833, a l'avançada edat de 83 anys i mig.

Ametller és un cas força insòlit i

interessant dintre de la història monàstica de Montserrat pel seu tarannà polifacètic: músic —cantor, mestre de capella i de cor, compositor—, inventor de màquines diverses, botànic i col·leccionador d'insectes, membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts i, pels seus treballs inventors i científics, pensionat per la Junta de Comerç de Catalunya.

El seu vessant musical es con-

creta sobretot en les obres corals compostes per al culte de Montserrat; no té una producció gaire gran, però sí prou interessant: va compondre obres especialment per als dies de Setmana Santa. Però també per a l'invent d'un instrument musical, el velacordi, que li va valer l'admiració dels músics del país i també estrangers, i pel qual va rebre una pensió vitalícia de quatre rals diaris de la Junta

de Comerç. Aquest instrument, anomenat velacordi perquè la caixa sonora, vertical, tenia forma de vela llatina, era, fet i fet, un perfeccionament del clavicordi. Les pues d'acer que fregaven les tres cordes de cada nota li donaven una sonoritat forta i clara i li donaven una solidesa i capacitats suficients per formar part d'una orquestra prou gran per acompanyar l'òpera o els concerts que calguessin. Va fer-hi encara altres perfeccionaments mecànics que no explica com funcionaven; per exemple, el fet que pogués fer-hi forts i fluixos o bé sobtadament o bé de manera gradual; també tenia un mecanisme particular que permetia desmuntar ràpidament el teclat i tornar-lo a posar.

Pel que fa als invents mecànics, cal destacar una grua de grans dimensions per poder drenar canals i ports, per la qual es va interessar particularment el governador de Barcelona amb vista a drenar el port. Alguns d'aquests invents van ser publicats en el butlletí de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts.

OT ALLÒ QUE US INTERESSA

Més de 70 revistes d'abast nacional estan associades a l'APPEC.

Per a més informació: APPEC Rambla de Catalunya, 10, 1 er.

08007 Barcelona Tel. 412 76 28 Fax: 317 83 86

Ho trobareu a les revistes en català

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

INFORMACIÓ GENERAL
INFANTIL I JUVENIL
CULTURA
RELIGIÓ
POLÍTICA
PEDAGOGIA
AGRICULTURA I RAMADERIA
ESPORTS
MÚSICA
ARTS PLÀSTIQUES
TEATRE I CINEMA
CIÈNCIA I TECNOLOGIA
ENTRETENIMENTS
HISTÒRIA
FOLKLORE
SATÍRIQUES
ARTS DECORATIVES

La lletra impresa a través de la música

Joan Margarit: arquitecte de mots

Joan Margarit (Sanaüja, 1938), arquitecte de professió, va començar en castellà la seva trajectòria poètica. El 1980, ja amb quatre llibres publicats, una crisi personal l'aboca a escriure en la seva llengua materna, i d'aleshores ençà publica una obra de gran qualitat i considerable extensió, continguda bàsicament en els volums següents: *L'ombra de l'altre mar* (1980), *Vell malentès* (1981), *Raquel* (1982), *La fosca melangia de Robinson Crusoe* (1982), *Cants d'Hecatònim de Ti-*

fundis (1982), *El passat i la joia* (1983), *L'ordre del temps. Poesia 1980-1984* (1985), *Mar d'hivern* (1986), *Llum de pluja* (1986), *Cantata de Sant Just* (1986), *La dona del navegant* (1987), *Edat roja* (1991), *Els motius del llop* (1993), *Aiguaforts* (1995) i *Estació de França* (1999). I cal dir que la música (sobretot el jazz, però també Bach, la cançó francesa, etcètera) amara sovint els seus versos. El perquè, hem tingut ocasió d'esbrinar-lo en el decurs d'aquesta conversa.

Per MIQUEL PUJADÓ

Així doncs, a inicis dels vuitanta de sobte deixes canviar de llengua...

—Sí, i en aquests moments acabem de tancar el cercle. El meu darrer llibre, *Estació de França*, és bilingüe: torno a utilitzar el castellà com a llengua poètica, però al costat del català. En comptes de llençar-ne una, he decidit optar per totes dues. El tema és molt complicat, i de tan complicat que és, l'argumentació no serveix pràcticament per a ningú, perquè de bilingües, bilingües, només ho som els catalans. No hi ha cap altra comunitat que pugui pràcticament "sentir" en dues llengües. Perquè el bilingüisme dels belgues és bàsicament territorial, i el dels suecs o els holandesos pel que fa a l'anglès és purament utilitari...

—I com apliques el bilingüisme a aquella "sinceritat poètica" que brandaven ja els romàntics?

—Per a mi, el poema comença amb una cosa que no és verbal, amb una intuïció: un element tèrbol, vague... Tu saps que hi ha un poema que t'espera per aquella zona, i t'hi has d'acostar amb l'eina que tens a mà, que és la llen-

gua. Aquest procés d'acostament equival a baixar a la cripta d'una catedral. És a dir, tu pots tenir una catedral bastida amb tota la cultura de què disposes, però et cal baixar a la cripta. I a la cripta no hi entres sense clau, i la clau és la llengua materna. Ara bé, un cop hi has entrat i has començat a treballar el poema, llavors sí que et són útils els elements de tota la catedral... Pots anar d'un cantó a l'altre, d'una llengua a l'altra, fer el que vulguis. Però el germen del poema l'haig de trobar en català: aquesta ha estat la meva conclusió. Quan el poema ha estat extret de la cripta, el puc treballar tranquil·lament en castellà, si vull.

—Els teus primers llibres en català tenien un aire molt clàssic...

—Sí, tenia tendència a recrear-me en la llengua. Com a bon convers, em sentia fascinat per la pura sonoritat lingüística, i això per a un poeta és molt perillós. Això a Catalunya ha estat sempre un problema per una raó molt evident: en estar sempre fotuts en la qüestió lingüística, només el fet de parlar o escriure en català ja tenia un significat que anava molt més enllà del significat que podia tenir per a un castellà o un francès el fet d'emprar la seva pròpia llengua. Com a conseqüèn-

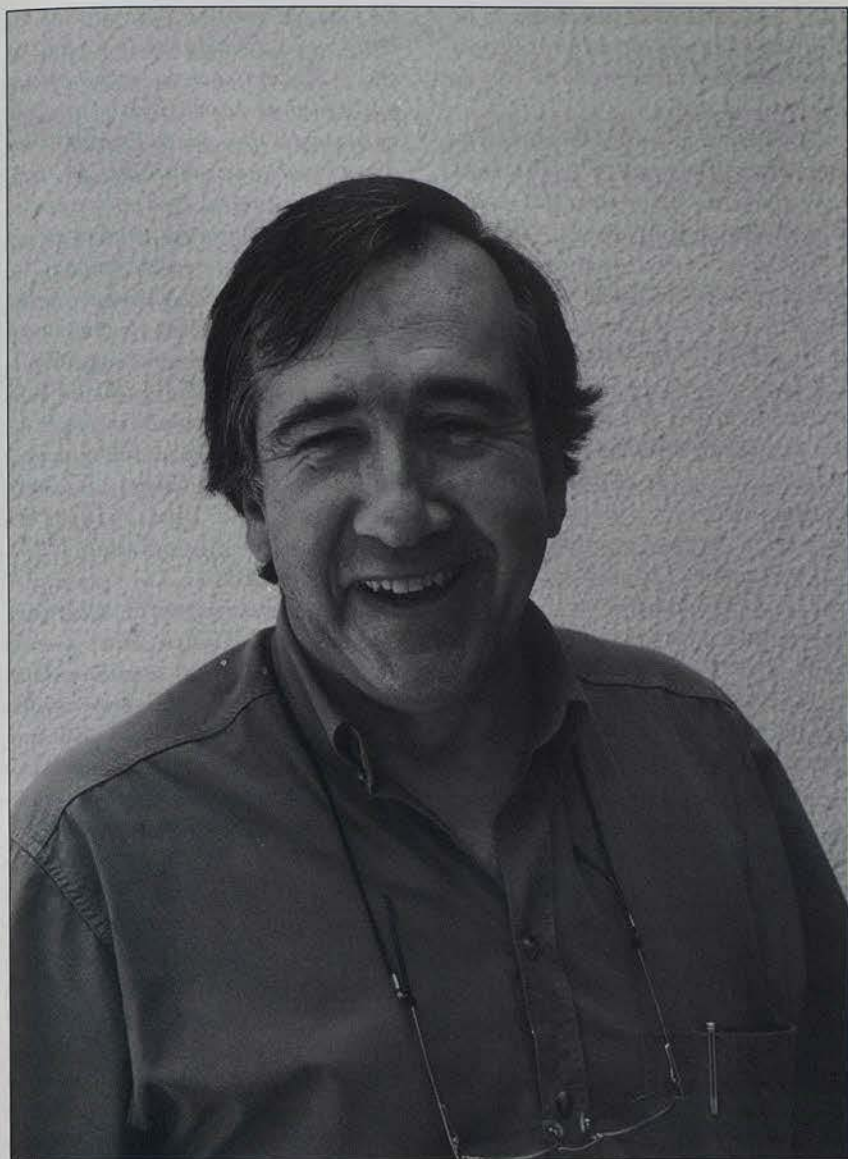
cia, hem tingut sempre la temptació de fer de la llengua un valor per si mateix, i això és un defecte poètic: ens du a parlar de la "meravellosa" llengua, de la "felicitat" de la llengua... Tot i que, per a un poeta, la llengua no porta felicitat. S'hi baralla, amb la llengua. La llengua el traeix, el trepitja, li fa fer coses horribles. Cal domesticar-la, perquè la llengua és un ésser en estat salvatge, i si la deixes córrer et porta al huerto, com diuen els castellans. Es tracta de violentar-la, torçar-la, fer-la anar on tu vols.

—Treballar-la tant que, d'alguna manera, el treball no es noti.

—Exactament, com el bon domador, que sap crear l'efecte que el lleó ja se l'ha trobat així d'obediència, com un gatet. Creu-t'ho! Si et donen un lleó salvatge, costa un ou de portar-lo a la gàbia!

—De totes maneres, el teu diguem-ne formalisme mai no va ser tan exagerat com el dels poetes joves dels setanta, que van arribar a un autèntic cul-de-sac.

—No, perquè llavors jo ja era un gat vell. Tot i que provenia d'una altra llengua, aquests riscos ja els coneixia. De tota manera, he hagut de revisar tota aquesta part de la meua obra, de cara a la propera edició de la meua poesia

amorosa completa, i m'he vist obligat a eliminar tot allò que podríem considerar pura badoqueria lingüística.

—Diguem, doncs, que amb el temps vas tractant cada vegada temes més quotidians, et deixes endur per la realitat immediata i, també progressivament, en la teva poesia van apareixent elements musicals a nivell temàtic. De fet, ets un enamorat de la música...

—Efectivament, aquests elements són pràcticament absents dels meus primers volums. En canvi, se'n troben molts a partir de *Llum de pluja...* A *Edat roja*, Els motius del llop, *Aiguaforts i l'Estació de França*, sobretot.

—I els teus referents bàsics en aquest terreny són el jazz, d'una banda, i d'una altra banda una certa música clàssica, però centrada sovint en la força personal de

l'interpret més que no pas en el fet de la simple composició.

—A mesura que em vaig fent gran, sento com si el valor de l'interpret anés creixent i creixent, mentre que el del compositor, sense baixar, es manté inalterable. Això m'ho va ensenyar sobretot el Bach de Glenn Gould...

—Un dels interprets més citats en els teus poemes. El trobem a "De cambra", a "Glenn Gould: el comiat", etcètera.

—Glenn Gould em va ensenyar com de lluny podien estar dues interpretacions d'una mateixa peça... I el compositor, la veritat és que no sé on situar-lo: és algú que dona una estructura molt general en la qual caben moltes possibilitats de realització. L'interpret de música, ja ho dic al pròleg d'*Edat roja*, ve a ser com el lector de poesia. Hi ha pocs lectors de

poesia, perquè es veuen obligats a interpretar. La persona que simplement va a escoltar un concert s'assembla més aviat al lector de prosa: només li cal obrir-se i deixar que s'infiltri dins seu allò que li ofereixen. La poesia és una partitura que cada lector interpreta a la seva manera: la seva multiplicitat d'interpretacions equival a les que pot tenir qualsevol peça musical.

—Al poema "De cambra", dius per començar: "Amb els llums apagats, la nit als vidres / i el tocadiscos amb el punt vermell, / el dia s'esvaeix rere la música (...)" ¿La música és per a tu un ésser que viu sobretot de nit?

—Escoltar música a casa, per a mi, és una activitat bàsicament nocturna, aquest puntet vermell del tocadiscos en la foscor. En canvi, anar als concerts és tota una altra cosa: jo hi escric, als concerts, cosa que no entenen ni els poetes ni els músics... En Lluís Claret em considera un autèntic manasses com a oient de música. Però a mi em costa molt deslligar la música de la poesia, no puc escoltar i prou una peça que m'està arribant a un punt molt proper a aquell que ocupa dintre meu la poesia: l'una desvetlla l'altra, i em veig obligat a "fer coses", a desconnectar. Un cop he acabat, torno a connectar-me, i així vaig i vinc. Un concert, de punta a punta, difícilment el puc seguir, llevat que m'ho proposi d'una manera molt seriosa, fent-me violència a mi mateix. Ara, m'agrada molt anar als concerts, perquè així descobreixo coses noves. Perquè a casa tinc tendència a obsessionar-me i escoltar una vegada i una altra les peces ja conegudes que més m'agraden.

—Continuant amb "De cambra", hi passes revista a alguns noms que deus considerar bàsics. Per exemple, la Billie Holiday.

—És un referent jazzístic imprescindible, per a mi. I haig de deixar ben clar que considero que el jazz és el vessant actual de la música. A partir d'*Stravinsky* o *Berg*, hi ha un moment que un determinat camí que segueix la música m'abandona, deixa d'interessar-me. I no parlem ja de la música seqüencial, feta amb ordi-

nadors, etcètera. En el moment que Stravinsky ja funciona, apareix una branca que venia, de fet, de més enrere, però que llavors deixa de ser música popular o ètnica —com en diuen ara— i comença a esdevenir música amb majúscula. Es refina i es transforma en autèntica cultura. Perquè a mi, el folklore no m'interessa gens...

—De fet, és prou molest que el que han fet cantants i autors com Léo Ferré o Brassens, que tinc entès que també t'agraden molt, alguns ho anomenin cançó popular.

—Brassens i Ferré no tenen res a veure amb la cançó popular! El que fan és el més elaborat que hi ha, la punta d'una civilització, i els considero tan importants com qualsevol compositor dels que anomenen "seriosos" —alguns dels quals sí que es van dedicar a adaptar cançonetes tradicionals. Jo no estableixo diferències qualitatives, per exemple, entre la Billie i la Maria Callas. És més, a mi em costa molt d'entrar en la veu tal com és tractada en el món de la música dita clàssica. Primer, perquè la Caballé, posem per cas, no sé pas què diu. I quan m'he interessat per assabentar-me'n, m'he trobat que en general diu bestieses.

—Cal reconèixer que la majoria dels llibrets d'òpera són literàriament força medioeres.

—Ningú ha fet tant de mal a la poesia com la música! Els poetes hauríem de fer alguna mena de declaració conjunta al respecte. Perquè els compositors han arribat a posar músiques esplèndides damunt d'uns textos realment nefastos. La flauta màgica és l'exemple més flagrant d'una gran música posada al servei d'una idiotesa. En canvi, en tota la cançó francesa i en tota l'evolució del jazz no trobaràs mai una lletra idiota.

—Cal dir que a França, a inicis de segle, hi havia un estil que es coneixia amb el nom de "cançó idiota". Però, assumint la pròpia idiotesa, la convertia en un valor afegit i provocava un segon nivell de lectura.

—I aquest tipus de textos connectava, a més, amb l'humor ab-

surd i el surrealisme, i era a la base de la cançó de cabaret. Res a veure amb la indigència de tantes i tantes òperes!

—Continuem amb els noms essentats a "De cambra"... Per aquí apareixen les "ràfegues del càlid fred de Parker".

—Charlie Parker és el gran clàssic, el terreny del qual va ser preparat per Lester Young. El primer dels grans. Qualsevol músic de jazz actual porta alguna cosa d'en Parker a dins, encara que sigui per negar-lo, com sovint neguem el pare. Parker és el Bach o el Beethoven del jazz: a partir d'ell, el jazz no pot tornar a ser el mateix.

—Més noms: "El pòstum vendaval de la trompeta / de Clifford, amb la veu desempaçada / i ronca de la Merrill (...)"

—Clifford Brown i Helen Merrill formen una de les parelles més superbes de la cançó jazzística.

"Escoltar música a casa, per a mi, és una activitat bàsicament nocturna..."

Clifford és, a més, qui dona a la trompeta un autèntic vol simfònic dins del jazz, molt més que no pas l'Armstrong. I això que va morir quan tot just tenia vint-i-cinc anys, en un accident de cotxe.

—Després, el poema passa a parlar del "violoncel / descarnat i difícil de les Suites."

—Perquè, tal com t'he dit abans, tot tipus de música es troba per a mi al mateix nivell, i puc passar d'en Claret o en Rostropòvitx al jazz o a la bona cançó sense talls ni problemes de cap mena. M'empenya aquesta mena d'aura inefable on es vol tancar la música clàssica. Només cal fixar-se en les bestieses que s'han dit últimament sobre si era o no lícit estossegar als concerts... Quins bandarres! Jo he pagat l'entrada i puc tossir, si vull. O tirar-me un pet. Una música que m'hagi de fugir del cap perquè un senyor tussi una mica més enllà, ja se la poden confitar.

El jazz, la gent se l'escolta en locals força sorollosos, i no passa res. I Mozart tocava en ambients molt menys sacralitzats que els actuals. El que passa és que hi ha diners pel mig: el silenci fa augmentar la tarifa. I el pobre músic de jazz, com que no té dret al silenci, cobra deu vegades menys.

—Tornem als teus llibres. Edat roja és el primer on la música té una presència realment important. I a *Els motius del llop* hi ha tota una secció, *Remolcadors entre la boira*, consagrada al fet musical. Hi parles de Lluís Claret, de Charlie Parker, de Lluís Vidal, de Gershwin, de Chet Baker, d'Art Tatum, de la Billie...

—I la culminació d'aquest procés de combinació entre poesia i música ha arribat enguany: hem organitzat un grup de tres músics (piano, baix i saxo) i dos poetes, i hem presentat un espectacle titulat "*Paraula de jazz*". N'hem enregistrat un disc i hem fet força actuacions arreu de Catalunya, Andalusia... També hem actuat al darrer Grec i al Festival de Jazz de Sant Sebastià. La gràcia de l'espectacle, format a partir d'estàndards jazzístics, consisteix a fer creure que recites el text d'un tema musical, però en realitat estàs dient el text d'un poema propi que consideres lligat d'alguna manera amb l'esperit de la peça musical. Així la música i la poesia es van entrellaçant, d'una manera estudiada i natural alhora.

—En alguns poemes d'Aiguaforts, parles també dels ambients de les caves de jazz. A "*Tendresa de fons*", apareix el soroll del públic que s'escolta als antics enregistraments, i acabes dient: "*I deu ser, la nostra ànima immortal, / aquest instant precís, fràgil i breu, / quan un vas dringa en un vell disc de jazz.*"

—Aquest és precisament el poema que tanca l'espectacle "*Paraula de jazz*". El recitem a dues veus.

—A "*La melodia*", també d'Aiguaforts, el "jo" poètic prova un vell saxo que ha comprat als Encants i li arrenca *Body and soul*. ¿És veritat que toques el saxo?

—No, i prou que m'agradaria. Es tracta d'una llicència poètica. El meu fill, que té vint-i-nou anys, sí que el sap tocar. Sempre li dic

que té molta sort... Per l'edat que té, i per la seva habilitat musical. Ell és adoptat, i a Estació de França hi ha un poema, "Fill a l'hivern", on d'entrada explico la seva adopció per fer tot seguit un salt a un local on vaig a sentir com toca: "Avui aquest infant / és un músic de jazz. Mentre l'escolto / tocant el saxo a un club de Ciutat Vella, / al fons de l'escenari s'il·luminen / els vidres entelats d'un tren nocturn / o d'un cafè de l'alba: la llum tènue / que es manté encesa allí on va començar / tímidament el nostre amor per ell."

-Continuant amb Aiguaforts, a "Un amic" parles de la teva generació com d'"Una gent d'una edat i d'una mena / que va apostar per la literatura, / la llibertat i la cançó francesa. / La música de jazz i les victòries / d'Algèria i de Cuba (...)". Tota una tria alhora estètica i existencial...

-Es tracta de l'aiguabarreig que nosaltres identificàvem aleshores com la possibilitat d'una vida culta en la grisor de la postguerra... Quan arriben els primers vaixells americans als anys cinquanta, per a uns venien a ajudar en Franco. Però els mariners joves també van portar amb ells els primers discos de jazz, i això per a nosaltres va ser molt important. Fou per a aquests mariners que es van crear les primeres caves de jazz a Barcelona, i hi comencen a tocar en Francesc Bur-

"Ningú ha fet tant de mal a la poesia com la música!"

Els poetes hauríem de fer alguna mena de declaració conjunta al respecte"

rull, en Ricard Roda... cobrant una misèria, és clar. A Estació de França hi ha justament un poema força trist ambientat al Jamboree de la plaça Reial i dedicat a en Roda arran de la seva trombosi, que l'ha deixat impossibilitat em temo que definitivament: "Algú que toca Loverman"... Tot això dels anys cinquanta i del jazz primerenc va lligat evidentment amb París, que és on anàvem si volíem comprar llibres i discos, o veure cinema d'un cert nivell.

-I cal tenir en compte que els anys cinquanta té lloc l'edat d'or de la chanson, amb Brassens, Ferré, Béart, Barbara, Perret...

-El gran pont entre la poesia i la cançó francesa l'estableix, per a mi, Léo Ferré amb les seves musicacions de Rimbaud, Verlaine i Baudelaire. És extraordinari, s'hi produeix una compenetració prodigiosa. Els seus intents amb Aragon i Apollinaire ja no em sem-

blen tan aconseguits... Però no podem oblidar l'Yves Montand, el més gran dels intèrprets. La seva versió de Les feuilles mortes és insuperable. Ja li pots posar al costat la Piaf o qualsevol cantant americà de jazz... I les altres cançons de Prévert musicades per Kosma, com "Barbara", són comparables, pel que fa a la qualitat, a qualsevol lied. Pel que fa al text, són fins i tot molt més interessants.

-¿Has escrit mai lletres de cançons?

-Fa molts anys... Dos textos que va enregistrar l'Enric Barbat en un parell de discos petits: "Els qui vénen" i "Cabaret d'esquerres". Fa pocs anys, en Paco Ibáñez em va cantar durant un sopar la primera d'aquestes cançons, dient que l'havia marcat i fet plorar molt, i sense saber que era meva... i jo mateix vaig trigar a recordar que l'havia escrita jo! Ara en Xavier Ribalta ha anat musicant alguns poemes meus ja preexistents ("Cançó de la lluna grisa", "Primer amor", "Final de recital" i d'altres), però no he tornat a escriure expressament per ser cantat, i crec que no seria capaç de fer-ho. Ara bé, sí que estic relacionant-me d'una manera directa amb la música aquests dies. Però no pas com a poeta, sinó com a arquitecte: dos companys i jo estem a punt de lliurar els plànols del que serà el nou Conservatori de Terrassa.

catalunya música / revista musical catalana

CATALUNYA MUSICA / REVISTA MUSICAL CATALANA

C/ Sant Francesc de Paula, 2 - 08003 Barcelona

Butlleta de domiciliació bancària

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/libreta atenguin els rebuts que els presentarà CONSORCI DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA, pel pagament de la meua subscripció a "CATALUNYA MÚSICA/REVISTA MUSICAL CATALANA"

Nº Entitat	Nº Agència	Digit control	Nº Compte
Titular	Banc/Caixa	Agència	
Adreça agència	Població	Signatura	

Cal omplir les dades correctament

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms	Professió
Carrer	Telèfon
Població	Dte. Província
Desitjo subscriure'm a partir del número	Faré efectiu l'import mitjançant
amb la quota anual de 4.200 ptes.	☐ taló bancari adjunt.
semestral de 2.350	☐ domiciliació bancària. Per a subscripcions a l'estranger, consulteu el preu.

La Simfònica del Vallès comença temporada amb noves i millors perspectives

La temporada de concerts d'enguany de l'Orquestra Simfònica del Vallès (OSV) ve marcada per un accent neta-ment optimista després de veure supe-rat i eixugat el seu deute econòmic. També una nova injecció econòmica es-pecífica de la principal institució pública

catalana i una nova col·laboració amb l'Ajuntament de Sabadell, juntament amb altres novetats, com l'intercanvi amb l'Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra, li fan encarar aquesta tem-porada 1999-2000 com el principi d'una nova etapa.

Per TERESA MARTÍNEZ

La temporada de l'OSV a Sabadell (al teatre La Faràndula) va començar el passat 17 de setembre oferint una de les seves propostes extraordinàries, la quarta edició de Clàssics de Pel·lícula, proposta que està recollint un èxit considerable des de fa uns mesos i que per primera vegada inclou un tema d'un compositor català (la *suite* del film *Qui t'estima, Babel?*, de Joan Vives).

Davant uns "programes més ambiciosos i difícils de muntar", segons que va dir el titular de l'OSV, Salvador Brotons, i seguint el calendari, el 8 octubre va tenir lloc el primer concert del cicle simfònic amb obres de composi-tors catalans. Amb el títol "Poesia i música catalanes", l'OSV, amb la soprano Joana Llabrés i l'actor Lluís Soler com a narrador, inter-pretà *La maledicció del comte Ar-nau* d'Eduard Toldrà, *Divertiment tonal* de Josep Solà (va ser l'estre-na d'aquesta obra), *El combat del somni* de Frederic Mompou i *Absències*, sobre poemes de Miquel Martí i Pol, de Salvador Brotons, que dirigí aquest concert com a homenatge al poeta de Roda de Ter. En aquest concert s'oferiren per primera vegada les cinc can-çons que componen *El combat del*

somni de Mompou, ja que les dues últimes han estat musicades pel mateix Brotons a petició de Car-men Bravo, vídua de Mompou.

El 12 d'aquest novembre s'es-cau una proposta romàntica amb obres de Rakhmàninov (*Concert per a piano*, núm. 2), amb Albert Nieto al piano, i de Brahms (*Sim-fonia* núm. 2). El concert el diri-geix l'alemany Achim Fiedler, un jove director en el currículum del qual figura, entre d'altres, el pri-mer premi del Concurs Internacio-nal de Cadaqués de Directors d'Orquestra, l'any 1996.

L'any 2000 s'encetarà amb un altre concert extraordinari, el ce-lebradíssim concert de valsos i danses. Ja instaurat com una tra-dició i una cita ineludible (de fet, com ja és prou sabut, el concert que més roda per tot Catalunya —i ja en té contractats una vintena per aquest Nadal—, alguns amb la col·laboració del Cor Vivaldi-Pe-tits Cantors de Catalunya), a Saba-dell se n'oferiran dues sessions, els dies 8 i 9 de gener.

El 21 de gener es comptarà amb la presència de l'Orquestra Nacio-nal de Cambra d'Andorra. Així, i per primera vegada, l'OSV co-mença una política d'intercanvi amb altres formacions, en aquest cas amb la formació andorrana que dirigeix Gerard Claret. En la primera part s'oferiran tres obres

d'autors catalans, *Sant Martí del Canigó* de Pau Casals, *Tres minia-tures* de Joan Manén i *Poemes de rem i vela per a orquestra de cor-da*, op. 75 (basats en quatre poe-mes de Josep Maria de Sagarra) de Salvador Brotons. En la segona part s'oferiran obres d'autors clàs-sics del segle XX, *Peces per a or-questra de corda* de Paul Hinde-mith i *Divertimento* de Béla Bartók.

El 4 de febrer, l'OSV, amb direc-ció del seu titular, oferirà un con-cert amb obres de compositors russos. D'una banda, Txaikovski amb les *suites* dels seus ballets *El trencaous* i *El llac dels cignes*, i, de l'altra, la *Simfonia* núm. 1 de Xostakóvitx. Serà la primera vega-da que l'OSV interpreta Xostakó-vitx.

Pierre Cao, director que manté des de fa uns anys una estreta col·laboració amb la Simfònica, torna per dirigir la *Simfonia* núm. 9 de Beethoven. En aquesta *Nove-na* intervindrà també l'Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra i l'Orfeo Català (que dirigeix Josep Vila).

El 14 d'abril tindrà lloc un al-tre concert extraordinari, el de Setmana Santa. Amb el Cor Ma-drugal (dirigit per Mireia Barre-ra), formació que col·labora habi-tualment amb l'OSV, i la direcció de Juan José Mena, s'interpretarà

Albert Nieto (esquerra) i Achim Fiedler (dreta), solista i director del concert d'aquest 12 de novembre a Sabadell

la *Passió segons sant Joan* de Bach.

La temporada sabadellenca acaba el 19 de maig amb Gerard Claret al violí (*Concert per a violí* de Beethoven) i la direcció d'Edmon Colomer. Completa el programa la *Simfonia núm. 41, "Júpiter"* de Mozart.

D'altra banda, continuen les sessions del cicle Concerts Simfònics Populars (o Concerts Conversa, com prefereix dir-ne Salvador Brotons) els dies 14 de novembre, 23 de gener, 6 de febrer i 25 de març.

Novetats optimistes

Un cop eixugat el deute històric de la Simfònica (fita que es va aconseguir al final de l'any passat) i, per tant, "superada una etapa de supervivència, existeix la voluntat de millorar els sous dels músics", va manifestar Albert Bardolet, president de l'OSV. Aquesta voluntat pot ser una realitat molt aviat, encara que de manera concreta segons el rendiment de cada concert, gràcies a una nova injecció econòmica de la Generalitat de Catalunya, afegida al seu

ajut habitual (44 milions). Es tracta d'una aportació única de 25 milions més de pessetes, cosa que permet augmentar el pressupost del proper any, uns 225 milions. Malgrat que des de la presidència de l'orquestra es continua reivindicant l'augment en dos o tres anys del pressupost anual fins a arribar entre els 350 i 400 milions, "com qualsevol altra orquestra espanyola de menor activitat", segons Albert Bardolet aquest nou espolonament obre unes perspectives molt positives de cara a l'any 2000. Tot això fa que es pugui treballar més folgadoament, sense haver de dependre excessivament de la venda de concerts. Malgrat tot, "l'OSV és una formació molt sol·licitada arreu i ha de començar a dir que no a molts llocs", va dir Albert Bardolet. "Això és positiu, però alhora és negatiu, perquè encara depèn molt de la venda dels concerts. Això vol dir que existeix una manca de pressupost suficient, ja que actualment tots els ajuts que rep no superen el 50% del pressupost total".

També, i com a novetat molt destacada, l'Ajuntament de Sabadell ha afegit 5 milions més de pes-

setes al seu ajut habitual. Això, i en total acord comú, permetrà oferir un nou producte molt desitjat des de fa anys: audicions per a escolars a Sabadell.

És previst, també, fer petites inversions internes, com renovar el mobiliari (cadires i faristols), el vestuari dels músics o arranjar l'acústica de la sala d'assaig, i també muntar obres de més dificultat musical.

Per la seva banda, Salvador Brotons, que s'ha fincat definitivament a Catalunya, desitja potenciar els Concerts Conversa. "Cal fer-los arribar a més públic perquè són, realment, molt interessants", va dir.

També, com ja hem assenyalat, aquesta temporada s'enceta una política d'intercanvi amb altres formacions. A aquesta novetat, se n'hi pot afegir una altra, l'ampliació de les actuacions (de cinc a vuit) al Palau de la Música Catalana —"punt estratègic molt important per a nosaltres", va dir Albert Bardolet—, dins el cicle Concerts Simfònics al Palau, un cicle realitzat en coproducció amb la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana.

MIKROKOSMOS

L'Esquix-5

Amb aquest títol ha aparegut fa poc, en el segell d'Editorial MF, un petit opuscle de 32 cançons per a infants, de procedència diversa, seleccionades per Mon Montfort, M. Teresa Giménez i Lluís Farreny.

La modèstia de la presentació formal podria induir a menystenir-ne el contingut; i això fóra un error perquè, objectivament, *L'Esquix-5* és una eina cridada a esdevenir eficaç en el camp que li és propi.

El títol amb què es presenta remet a un sentit de continuïtat d'aquells aplecs de cançons que, una trentena d'anys enre, endegaren unes persones preocupades per la sensibilització musical dels infants i per proporcionar material adient als equips docents que s'esmerçaren a desenvolupar-la des de múltiples instàncies (corals infantils, escoles, grups de lleure, etc.).

El conjunt de cançons de tots aquells aplecs preferits (d'estètiques i procedència ben diverses), vist amb els ulls d'ara, mostra la inquietud de qui els confeig; amb encerts, titubeigs i errors, però sempre amb un esperit de servei indeclinable.

Sovint m'ha escaigut d'examinar vells exemplars d'aquells cançoners i gairebé sempre m'ha estat dat d'intuir-ne l'eficàcia, en confirmar com n'eren, de malmesos físicament (la qual cosa vol dir que eren fets servir constantment...).

L'Esquix-5 s'inscriu en aquella mateixa línia. Hi són presentades composicions d'Holanda, Bèlgica, el País Basc, França, Rússia, Àrabia, Catalunya, el Perú, Geòrgia, Astúries, Lleó, el Canadà, Suècia, Hongria, Alemanya, Libèria, Suïssa, Birmània, Anglaterra, Polònia i Flandes, en adaptacions literàries adients i en arranjaments i harmonitzacions musicals plurals; tot plegat configura un bagatge que -n'estic segur!- ha de ser de gran utilitat.

He de confessar que mai no he amagat la meua simpatia per aquelles obres que fugen de l'ostentació i que cerquen, en canvi, la funcionalitat òptima.

L'Esquix-5 n'és una, d'aquestes obres; i reeixida.

Pere Artis

FOTO: SONIA BALCELLS

L'Orquestra de Cambrà Teatre Lliure programa tres concerts

Un homenatge a la figura de Duke Ellington va obrir el passat 7 d'octubre la programació de la temporada actual de l'Orquestra de Cambrà Teatre Lliure. Una programació integrada per tres propostes, que globalment responen amb exactitud a la concepció que de la seva tasca té aquesta formació.

Arrossegant la inèrcia de les dificultats financeres del conjunt de la casa on s'integra, el cicle -el darrer que ha de tenir lloc al seu estatge fundacional de Gràcia- apareix curt en nombre d'esdeveniments, fet que com a derivació ha comportat la pèrdua del caràcter de formació estable originari i en definitiva una inevitable disminució de protagonisme en el conjunt de la vida musical barcelonina. Circumstància prou lamentable, atès que la seva línia d'actuació abasta un segment estilístic i històric que d'aquesta manera, i malgrat els esforços que s'esmercen, resta força condicionat. La normalització d'una oferta musical contemporània continua essent encara una matèria no resolta, o resolta mitjançant cicles molt específics i de localització temporal molt compartimentats.

Amb el títol de "Duke Ellington homenatges" hom va oferir un concert amb obres que van ser escrites inspirades en la figura del gran músic de jazz de qui enguany es commemora el centenari del naixement. Són compositors que d'aquesta manera li van voler retre homenatge, com Clare Fischer, Dave Brubeck, Franz Koglmann, Stevie Wonder, Charles Mingus, W. "the Lion" Smith, Miles Davies i també Lluís Vidal, que a més de dirigir el concert va compondre l'obra *One for Duke*.

El segon concert obeeix al títol de "De Monteverdi a Tournage", que s'oferirà els dies 6 i 9 d'abril de l'any vinent. S'hi mostrarà un aplec d'obres de quatre compositors contemporanis molt reconeguts -John Adams, Jonathan Harvey, Oliver Knussen i Marc Tournage-, que seran contraposades a una de Claudio Monteverdi, concretament els esplèndids *Madrigali guerreri amorosi* "lamento d'Ariadna".

Es tracta d'una confrontació que, com assenyalava el comentari justificatiu del concert, és possible que serveixi per descobrir la contemporaneïtat de l'obra del compositor renaixentista italià. El concert serà dirigit per Josep Pons i resta pendent de determinar la soprano solista que ha d'escometre la molt delicada tasca de servir el "*Lamento d'Ariadna*", una de les melodies més belles i corprenedores escrites mai.

La barreja d'èpoques històriques presideix el tercer programa de la temporada, que tindrà lloc en dates no determinades del mes de maig de l'any 2000. Un programa que obre tres cicles de cançons de Beethoven, un tipus d'obra insòlita en les programacions habituals, i clou les *Deu melodies escoceses* de Carl Maria von Weber. Pel mig hom oferirà sengles composicions de Darius Milhaud -*Le voyageur sans bagage*-, de Sergei Prokófiev -*Obertura sobre temes jueus*- i Maurice Ravel -*Chansons madécasses, per a veu, flauta, violoncel i piano*. Una proposta altament interessant que serà dirigida per Jaume Cortadellas, un històric de la formació, i que comptarà amb l'aportació solista vocal de l'excel·lent mezzosoprano Marisa Martins. ■

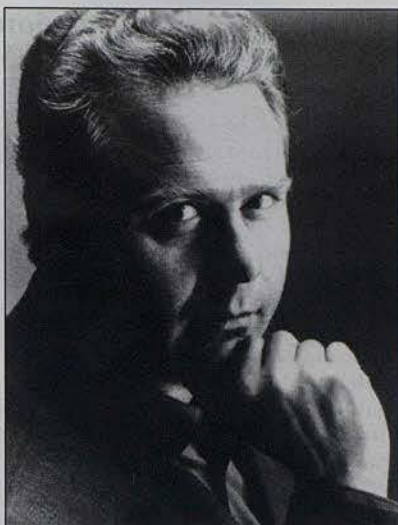
Tercera edició de la Schubertiada a l'Illa, de l'Associació Franz Schubert

Aquest 15 de novembre comença la tercera edició d'aquest cicle de concerts que dedica especial atenció als lieder de Schubert, i valorant també els criteris d'interpretació de la part pianística —que en l'obra de Schubert és fonamental—, ja que suposa una de les aportacions cabdals a la renovació del lied.

Hi intervindrà el pianista Wolfram Rieger, que acompanyarà en els tres grans cicles (La bella molinera, El viatge d'hivern i El cant del cigne) els barítons Dietrich Henschel i Olaf Bär i el baix Johannes Schmidt. Per la seva banda, la mezzosoprano Angelika Kirschlager actuarà per primera vegada a Barcelona, amb un programa amb obres d'Strauss, Korngold, Mahler i Schubert. També hi intervindrà el Trio Jess de Viena, que interpretarà el Trio en Mi bemoll de Schubert i la versió per a trio de Beethoven va fer de la seva Segona Simfonia.

El Quartet Casals torna a actuar a la Schubertiada amb un repertori variat que no inclou cap Quartet de Schubert perquè ja va oferir l'any passat la integral dels quartets schubertians amb una

FOTO: S. ROCK

Olaf Bär

gran solvència. La formació oferirà, doncs, peces de Haydn, Beethoven, Bartók i l'estrena d'un Quartet de Xavier Benguerel. El concert de cloenda inclourà obres per a orquestra i per a veus i conjunts (amb la Barcelona Sinfonietta, el Cor Vivaldi i la soprano Núria Rial), entre les quals una estrena mundial de Xavier Montsalvatge sobre un text poètic de Federico Mayor Zaragoza.

Patrocinen aquesta Schubertiada: Winterthur Assegurances, ICI-España, Pulligan-Meyba, Swissair i Televisió de Catalunya. ■

Borja Sitjà, nou director del Grec

Amba de ser presentat el nou director del Festival Grec de Barcelona, Borja Sitjà. L'acte va ser presidit pel regidor de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, Ferran Mascarell, que en el seu parlament va destacar les premisses que hom havia exigit al nou director: suport a la creativitat local, mantenir la col·laboració amb la iniciativa privada, cooperació en l'àmbit metropolità i millora de les relacions amb el món internacional.

Borja Sitjà compta amb un important historial com a gestor cultural, especialment en el camp del teatre. Des del 1990 ha estat director de l'Odéon-Théâtre d'Europe, conseller artístic del Parc i la Gran Halle de la Vilette, membre del Consell de Direcció de la Biennal de Venècia, assessor de programació del director del Festival d'Avinyó, assessor de programació teatral de l'Expo Sevilla 92. Actualment és conseller artístic del Teatre Nacional de Catalunya, ha estat cap del gabinet del director de Teatres Nacionals del Ministeri de Cultura d'Espanya, etcètera. Ha treballat en el camp de la traducció i adaptació

teatral amb el Théâtre National de l'Odéon i és Cavaller de l'Orde de les Arts et le Lettres de la République Française.

En el seu parlament es va mostrar partidari de no perllongar el Grec més enllà d'unes cinc setmanes de durada, va assenyalar que treballaria molt en la projecció internacional del festival, i en aquest sentit va apostar perquè en un determinat període de temps —la seva actuació a Barcelona es perllongarà tres o a tot estirar quatre anys— el Grec formi part de les grans manifestacions europees, com els festivals de Salzburg, Edimburg, Avinyó o Ais de Provença, esmentats per ell mateix. També va destacar que un festival com el Grec necessita una identificació amb uns espais concrets, i en aquest sentit va mostrar l'atractiu que per a ell té el mateix Teatre Grec de Montjuïc.

A l'aire va quedar el tema dels possibles increments pressupostaris, aspecte aquest vinculat també a la resposta —diferent a l'actual— que en el futur pugui oferir la Generalitat. ■

El cor Lieder Camera, premiat per triplicat al II Concurs Internacional de Cant Coral Europa i els Seus Cants

El cor Lieder Camera de Sabadell, que dirigeix Josep Vila i Casañas, va participar en aquest certamen que va tenir lloc a Barcelona entre els dies 15 i 19 del passat mes de setembre. Lieder Camera va obtenir la màxima puntuació en la categoria de cors mixtos (medalla d'or), i també va ser el cor amb més puntuació de totes les categories. Per això va rebre també l'Europe and His Songs Cup. El mestre Vila i Casañas va rebre també un guardó en reconeixement a la seva tasca professional, juntament amb els directors Boris Tolotxkov (del cor rus Podlipki de Korolev) i Szilagyi Zsolt (del cor romanès Vox Humana de SF-Gheorghe).

La resta de guanyadors van ser: en la categoria de cors femenins, Cor de Cambra Femení Scherzo de Vila-seca; en la categoria de cors masculins, Coro Stella Alpina de Verona; i en la categoria juvenil, Olarin Kuoro d'Espoo (Finlàndia). El premi especial folk va ser per al Coro Giuseppe Peresson de Piano d'Arta Terme.

En l'acte de lliurament dels premis, al Palau de la Música Catalana, el cor Lieder Camera —que l'any que ve celebrarà el seu desè aniversari— va interpretar obres del repertori tradicional català. ■

El Palau de la Música Catalana s'incorpora a Internet

Des del passat 8 d'octubre, el Palau de la Música Catalana va quedar incorporat a la xarxa Internet. En la seva pàgina web (<http://www.palaumusica.org>), hom pot consultar tots els detalls i la història d'aquest edifici emblemàtic del Modernisme i dels cors de l'Orfeó Català, i també tota la informació respecte dels concerts, cicles, visites arquitectòniques i altres activitats que s'hi realitzen.

Pel que fa a l'adreça electrònica (e-mail) és: palau@palaumusica.org. ■

TANGENTS

Música paràsit

A les Musicades de Lió van programar una obra de Bernd Alois Zimmermann (1918-1970) ben curiosa. Es tractava de la peça *Intercomunicazione*, per a violoncel i piano, el seu darrer intent de fusionar aquests dos instruments, que, segons ell, "són per naturalesa dos instruments impossibles d'unir". Zimmermann creia que Beethoven també havia detectat el mateix problema i que la seva *Sonata per a violoncel i piano núm. 5 en Re major, op. 102/2*, en realitat és la darrera temptativa de lligar els dos instruments.

Zimmermann se situa en resposta a Beethoven, ja que va desitjar que la seva obra fos interpretada després de l'esmentada *Sonata* sense que els aplaudiments les separen. Per al compositor això devia tenir la seva lògica, però mirant l'aspecte pràctic és difícil engalzar, sense pausa, la llarga durada de l'obra de Beethoven més els vint-i-set minuts de l'obra de Zimmermann.

I si s'hi fa una pausa, no es poden pas evitar els aplaudiments, tal com va ocórrer a Lió. L'adjectiu "paràsit" amb què la qualifico, ultra la immodèstia de creure's en el mateix nivell que Beethoven, ve del fet que, si no hi ha interrupció, l'obra enigmàtica de Zimmermann es beneficia dels aplaudiments que l'oient ha guardat després del monument musical beethovenià.

Bernd Alois Zimmermann és un compositor molt conegut als països germànics, on es representa cada any a dos o tres teatres la seva òpera més famosa, *Die Soldaten*. Cal no confondre'l amb un altre excel·lent compositor actual, Udo Zimmermann, que és també l'intendent de l'Òpera de Leipzig. Bona nissaga, la dels Zimmermann, ja que al conegut pianista Christian Zimmermann, s'hi va afegir un violinista remarcable -Franz Peter Zimmermann, que va venir pel novembre del 97 a la temporada de l'OBC.

Darrerament s'ha incorporat al món dels solistes distingits una violista molt notable, Tabea Zimmermann, que ha estat l'estrella del cicle De Mozart a Kurtág celebrat tot just a finals de setembre a La Vilette parisenca.

Jordi Maluquer

Encontre Internacional de compositors a l'illa de Mallorca

Gràcies a la tenacitat d'Antoni Caimari, president de la Fundació ACA -i amb un ampli suport institucional-, aquesta mostra de música contemporània compta amb una trajectòria important que ha fet història i amb una continuïtat enviable, que ja compta amb dues dècades. Així, la XX edició d'aquest festival monogràfic va ser celebrada amb la solemnitat que li correspon, amb implicació no només de compositors balears, sinó també d'altres que procedeixen de l'àmbit estatal i internacional.

En efecte, durant el passat estiu una sèrie d'activitats concertístiques van esdevenir una tribuna eficaç per a la música del nostre segle i una trobada necessària entre els compositors balears (com Rafael Cavestany, Joan Serra, Bartomeu Artigues, Rosa Rodríguez, Anthony Bonneri i d'altres) i peninsulars. A la participació de l'Orquestra Simfònica de les Balears, "Ciutat de Palma", de la qual és titular Salvador Brotons, del Conjunt Instru-

mental Encontres, dirigit per Agustí Aguiló, i de diversos instrumentistes de les Illes, cal afegir-hi la presència del grup instrumental català Vol ad Libitum, en un concert dedicat al grup Confluències (Jesús Rodríguez Picó, David Padrós, Carles Guinovart, Albert Llanas, Xavier Benguerel), l'audició d'una òpera electroacústica, *Dulce mal* d'Eduardo Polonio, un espectacle de Xavier Carbonell, l'estrena d'una obra encàrrec de l'Encontre (*Concerto-uno per a piano i orquestra* de Rafael Cavestany), una estrena de Marc Bleuse, a banda d'obres de compositors com Ramon Barce, David del Puerto, Jesús Torres, Orlando J. García o Salvador Brotons.

No han mancat exposicions, sessions d'anàlisi, conferències i taules rodones, que han posat de manifest l'oportunitat i la necessitat d'intercanvi d'idees i de comunicació entre creadors i públics de diversos àmbits geogràfics, que malauradament sovint han restat massa aïllats. ■

FOTO: F. ESTEVE (AQUINO)

Gira sud-americana de Bernat Castillejo i Adolf Pla

El duet format de Bernat Castillejo (flauta travessera) i Adolf Pla (piano) va iniciar el passat 3 d'octubre una gira per Xile, el Perú i Bolívia, amb actuacions a les capitals d'aquests països, Santiago de Xile, Lima i La Paz, respectivament.

Els músics van oferir un programa integrat per obres d'Oltra (*Sonatina*), Toldrà (*Sis sonets*), Moreno Torroba (*Dedicataria*), Joaquín Rodrigo (*Aria antiga*), Guridi (*Tirana*) i Brotons (*Sonata, op. 21*). També van impartir una sèrie de classes magistrals sobre metodologia i interpretació del piano i la flauta als conservatoris de Lima i La Paz.

Aquesta gira es va realitzar per mitjà de la Xarxa de Centres i Oficines de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional. ■

Preparada la 18a edició del Festival de Cantonigròs

El XVIII Festival Internacional de Música de Cantonigròs se celebrarà entre els dies 13 i 16 de juliol de 2000. Un any més, grups de música i dansa no professionals de diversos països del món tornaran a citar-se a Cantonigròs i competiran entre ells, mentre viuen i conviuen amb una sèrie de famílies de més de 40 poblacions de les comarques d'Osona, la Garrotxa, la Selva i el Bages que col·laboren en l'allotjament dels participants.

Com és habitual, els grups es classifiquen segons aquestes categories: cors mixtos, veus iguals femenines, cors infantils i danses populars. Els grups han de reunir, però, una sèrie de mínims artístics per poder participar-hi. S'atorgaran diverses recompenses econòmiques, que oscil·len entre les 100.000 i les 10.000 pessetes.

Per obtenir més informació, detalls de les condicions de participació i obres que cal preparar per competir-hi, cal adreçar-se a: Festival Internacional de Música de Cantonigròs. Muntaner, 305, entresol 2a. 08021 Barcelona. Tel.: 93.201.52.47/93.852.50.86/93.852.50.95. Fax: 93.201.77.11. E-mail: fmc@abaforum.es.

La data límit d'inscripció és el dia 31 de gener de 2000. ■

Ajuda'ns a fer realitat un somni

El Palau de la Música del s.XXI

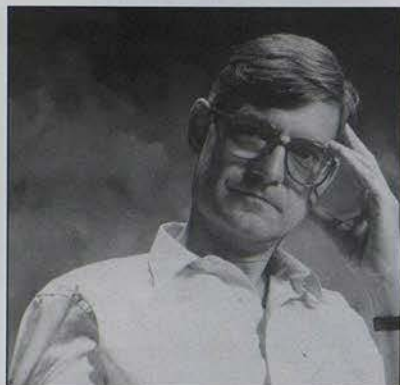
El Palau de la Música Catalana, que tots portem al cor, vol donar la benvinguda al s. XXI gaudint de l'obra completa que Domènech i Montaner va somiar el 1905. Un Palau, Patrimoni de la Humanitat, que tindrà la tecnologia i els equipaments més avançats.

Ajuda'ns a fer realitat aquest projecte amb la teva aportació al compte núm. 2013 0500 15 0213238637 de la Caixa Catalunya, o mitjançant un taló nominatiu a la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana, c/Sant Francesc de Paula 2, 08003 Barcelona.

Gràcies per ajudar-nos a construir el Palau del s.XXI

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA
BARCELONA

Joan Lluís Moraleda

Moraleda i Beumala, guanyadors del Concurs Joaquim Serra

Joan Lluís Moraleda i Joan Jordi Beumala van resultar guanyadors dels Premis Joaquim Serra de composició per a cobla, que es van convocar per segona vegada en la que és alhora la segona etapa del seu historial.

Aquests premis s'atorguen en les modalitats de sardanes i obres de format lliure i són organitzats per l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona amb la col·laboració de l'Institut de Cultura de Barcelona.

L'acte de proclamació dels premis va tenir lloc el dia 16 de juliol en un concert que es va celebrar a la plaça del Rei en el marc del Festival Grec. Durant l'acte es van interpretar les obres finalistes en els dos apartats, en un concert realitzat conjuntament per la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona i La Principal del Llobregat.

El jurat estava integrat per Manuel Camp, Salvador Brotons, Josep Solà, Concepció Ramió i Josep Casú.

Joan Jordi Beumala va aconseguir el primer premi en l'apartat de sardanes amb la titulada *Música per a tu*, obra que així mateix va guanyar el premi de la votació popular entre els assistents. El segon premi va ser per a *Un brot de ginesta* de Jaume Cristau i el tercer per a *25 aniversari* de J. Bou i Coll.

Per la seva part, Joan Lluís Moraleda va aconseguir el Premi Joaquim Serra en l'apartat de format lliure amb l'obra *Un 3 de 10 amb folre i manilles*. El segon premi va ser per a l'obra *Pallars Sobirà* (suite per a dues cobles) de J. Martínez Vinaroz.

El concert es va completar amb la interpretació d'un conjunt d'obres que incloïen les guanyadores de l'edició anterior del premi —de Moraleda i Martí Teixidor— i dues sardanes de Ricard Lamote de Grignon —*Nupcial* i *Amical*— i finalment l'esbós simfònic *La fira* de Joaquim Serra. ■

El Museu de la Música commemora els 150 anys de la tenora

La tenora construïda per Andreu Turon (1815-1886) per a Josep (Pep) Ventura que s'exposa al Museu de la Música serà el centre de les celebracions que aquesta institució ha programat amb motiu de commemorar-se l'any 2000 el 150 aniversari de la incorporació d'aquest mateix instrument a la cobla. Fet que significà una autèntica convulsió i la possibilitat que la cobla es concretés en la forma en què ha arribat als nostres dies.

Coincidint amb la Setmana de la Ciència —del 12 al 21 de novembre— tindrà lloc una visita temàtica el dia 20 de novembre —dissabte—, conduïda pel director del Museu, Romà Escalas. Visita que se centrarà en el tema: "La tenora en l'entorn dels instruments de doble canya". Aquesta visita tindrà lloc a les 12 del migdia. Posteriorment, el dia 12 d'abril, se celebrarà una conferència sobre el tema: "L'evolució de la tenora i de la cobla", a càrrec del virtuos d'aquest instrument Jaume Vilà i del constructor Pau Orriols.

El Museu de la Música també ha programat un cicle d'audicions a redós del saxo, que comprèn un recorregut històric al voltant d'aquest instrument i que tindrà lloc els tercers diumenges de cada mes a les 12 del migdia des del proper 21 de novembre amb el programa següent: la història, el repertori, les tendències actuals i el jazz. L'interpret serà Miquel Bofill, un dels solistes més destacats del país.

El Museu de la Música també promou, una vegada més, el Curs d'Organologia, nivell 2, amb un programa molt complet que abasta els temes següents: Llaüt, viola i guitarra; El violí i l'evolució dels instruments d'arquet; L'orgue hispànic; Antecedents i evolució dels instruments de broquet; Els instruments de bisell: de l'edat mitjana al segle XX; La instrumentació en la creació musical; El clavicèmbal i el piano; Nous instruments musicals, electrònica i informàtica; L'evolució de la tenora i la cobla. També hi haurà els Tallers de Nadal, per a nens i nenes a partir de 8 anys d'edat, que girarà entorn d'instruments tradicionals nadalencs i així mateix hi ha programats tallers d'estiu per a grups i esplais per a nens i nenes de 6 a 14 anys d'edat.

Els interessats en aquestes i altres activitats poden adreçar-se al Museu directament trucant al telèfon 93.416.11.57. ■

Montserrat Caballé va ser investida doctora honoris causa per la Universitat Politècnica de València

L'acte va tenir lloc el passat 28 de setembre al Palau de la Música de València. La soprano catalana va realitzar un discurs entorn de la música des de perspectives diferents, com des del terreny purament personal i professional, i la va qualificar de vehicle d'unió entre diferents cultures, races i religions, i també com una eina per solucionar conflictes, facilitar la convivència i afavorir l'entesa entre les persones, i la millor garantia per a la pau.

La soprano, que va ser apadrinada per l'escriptor i gran amic seu Terenci Moix, també va fer referència a la seva vinculació al País Valencià, terra nadiua de la seva mare —nascuda a Xàtiva— i dels seus avis materns.

Montserrat Caballé, que va tenir unes paraules de record per al tenor Alfredo Kraus, és la tercera dona investida doctora *honoris causa* per la Universitat Politècnica de València. Anteriorment han rebut aquesta distinció la cosmonauta russa Valentina Tereixkova i la ballarina i coreògrafa cubana Alicia Alonso. ■

L'Orquestra del Lliure va actuar al Festival d'Estrasburg

L'Orquestra de Cambra Teatre Lliure, que dirigeix Josep Pons, va intervenir, el passat 19 de setembre, al Festival Internacional de Músiques d'Avui d'Estrasburg, que va dedicar aquesta edició a la música espanyola del segle XX.

La formació de cambra va interpretar per primera vegada obres de Jesús Rueda (Sinamay) i de Ramón Lazkano (Ur Loak), a més de l'obra de Joan Guinjoan GIC. El programa es va completar amb les obres *New Epigrames* de Benet Casablanca i *Invernal* de David del Puerto. ■

La primera Turandot

Turandot, de G. Adami i R. Simoni, llibret; Giacomo Puccini, música. Giovanna Casolla, Dalmau González, Stefano Palatchi, Jan Blinkhof, Maria Bayo, Lluís Sintes, Francisco Vas, Vicenç Esteva Madrid. Direcció musical: Bertrand de Billy. Direcció escènica: Núria Espert. Vestuari: Franca Squarziapino. Escenografia: Ezio Frigerio. Producció del Gran Teatre del Liceu, Théâtre du Capitole de Tolosa de Llenguadoc, ABAO. Gran Teatre del Liceu. 7 d'octubre de 1999.

Per JAUME COMELLAS

Imperatius editorials obliguen a confegir aquesta crítica, justament la d'un dels fets històrics més importants viscuts mai pel Liceu, amb una urgència indesitjable. I a més, amb un altre condicionament afegit. El de gaudir d'una visió de l'espectacle no gens favorable per a la tasca. Serveixi, doncs, aquesta introducció per advertir sobre el possible caràcter de cosa no definitiva que, si bé sempre té tota tasca humana, en aquestes condicions els riscos queden accentuats.

D'altra banda, en una manifestació de característiques com la que ens ocupa, la representació inaugural de la represa del nou Liceu comporta tants components aliens a l'estricta naturalesa artística, que gairebé obliga a deixar-la en un pla més o menys secundari.

En aquest sentit, el primer que cal assenyalar és que l'espectacle es va produir amb una total normalitat, sense el més mínim defalliment en aspectes funcionals —moviments de l'escenografia, il·luminació, horaris, etcètera. Fet d'una importància i significació prou rellevants. El segon aspecte és que el sempre preocupant tema de l'acústica, es pot donar com a oblidat, atès que els resultats semblen ser molt semblants als tan estimats d'abans de la destrucció. Un altre component és que des del punt de vista social, va ser realment una gran festa en el sentit més exacte que pot tenir aquesta accepció

en un esdeveniment de les característiques del que ens ocupa. Una festa sense vestits llargs les senyores —alguna indisciplina més o menys mal dissimulada es va congriar— i sense esmòquing els senyors, fet que com a indicador d'una voluntat democratitzadora del teatre, em sembla interessant remarcar en la dimensió positiva que comporta. Caldrà que altres aportacions de més profunditat confirmin aquesta imatge.

Deixant ben clar que l'elecció del títol tenia un concret sentit —establir un pont entre el vell i el nou Liceu, entre aquella temporada escapçada del 1994 i la de l'inici d'una nova era—, els resultats artístics van tenir menys relleu del que hauria valgut la pena. D'antuvi hom va encomanar una producció que mostrava més voluntat d'*épater*, de servir a la dimensió d'esdeveniment social i històric, que els estrictes requeriments artístics. El duet Frigerio-Squarziapino, tan prestigiós en el doble *métier* escenogràfic i de vestuari, té una justa fama per la seva capacitat de crear muntatges majestuosos, de refinada qualitat i, per tant, d'un gran atractiu plàstic en l'accepció més ortodoxament figurativa. Tanmateix, no són exactament uns innovadors, com tants d'altres que tant col·laboren a vitalitzar l'espectacle operístic arreu. I és evident que en el cas que ens ocupa, no han volgut forçar gaire la seva línia actacional genèrica. Això vol dir que ens hem trobat amb una escenografia de

FOTO: A. BOFILL

característiques formals gastades, per bé que, no cal dir-ho, o justament per això, monumental i grandiloqüent. Aquest fet ha comportat un àmbit escènic condicionador d'una dramaturgia molt estàtica, que d'antuvi ja s'avé amb la naturalesa de l'obra, però que portada a aquests límits ha acabat deixant un regust de proposta una mica arnada en el pla formal.

Ha faltat imaginació, voluntat de risc i alè poètic; en definitiva, creativitat. Tot s'ha produït amb una sensació de feixuguesa, de situacions irresoltes, de moviments de personatges i masses sense un sentit especial, de manca de capacitat de crear el *continuum* de tensió dramàtica que exigeix, essencialment, aquesta òpera. Per acabar-ho d'adobar, el canvi del final, tan falaguera-ment anunciat pels seus responsables —Núria Espert i Bertran de Billy— ha esdevingut més que una innovació, una involució, ja que amb la mort de la protagonista, amb el canvi del concepte amor pel de mort, no fa altra cosa que trencar la suggestiva càrrega d'ambigüitat de l'obra. El *soi-dissant* gest genial s'ha esmunyit per l'aigüera.

En el pla estrictament musical, cal destacar les esplèndides aportacions de les masses estables. Orquestra i cor, aquest re-

forçat amb el Cor de Cambra del Palau, el Cor de Nens de Badalona i el de l'Escola Pía Balmes, han ofert una aportació d'una notable envergadura, resolent la seva molt exigent i compromesa tasca. Mèrit, doncs, innegable per a Bertrand de Billy, per al responsable del conjunt del cor William Spaulding i per a Jordi Casas, Montserrat Pi, Mireia Barrera i Jordi Farrera.

En el pla individual, en el si d'un repartiment sense protagonisme principal local, les notes més destacades són per als comprimaris. Maria Bayo en una Liú esplèndida, lluint aquesta capacitat tan natural de seducció i de *commoure*; és cert que a ella li corresponen els moments més agraïts. L'altre triomfador va ser Stefano Palatchi, que va bastir amb una gran noblesa vocal i actoral el seu paper de Timur. Jan Blinkhof —Calaf— no va fer oblidar el magnífic record d'aquella memorable i llunyana versió de *La dama de piques* amb Leonie Rysanek, aquí amb un cantar més poderós que refinat. I Giovanna Casolla no va aconseguir imposar una autèntica autoritat a un personatge que és més difícil que gratificant; que exigeix una dimensió expressiva d'una grandesa que no va acabar d'assolir, tot i la seva notable actuació, aquesta soprano.

Liceu
1999
2000

ÒPERES

El cas Makropoulos

de Leoš Janáček

Novembre 1999

dies 22, 25 i 28

Desembre 1999

dies 1, 4 i 7

Anja Silja, Kim Begley,
Donald MacIntyre, Andrew
Shore, Cristopher Ventris,
Anthony Roden, Manuela
Kriscak, Nigel Douglas.

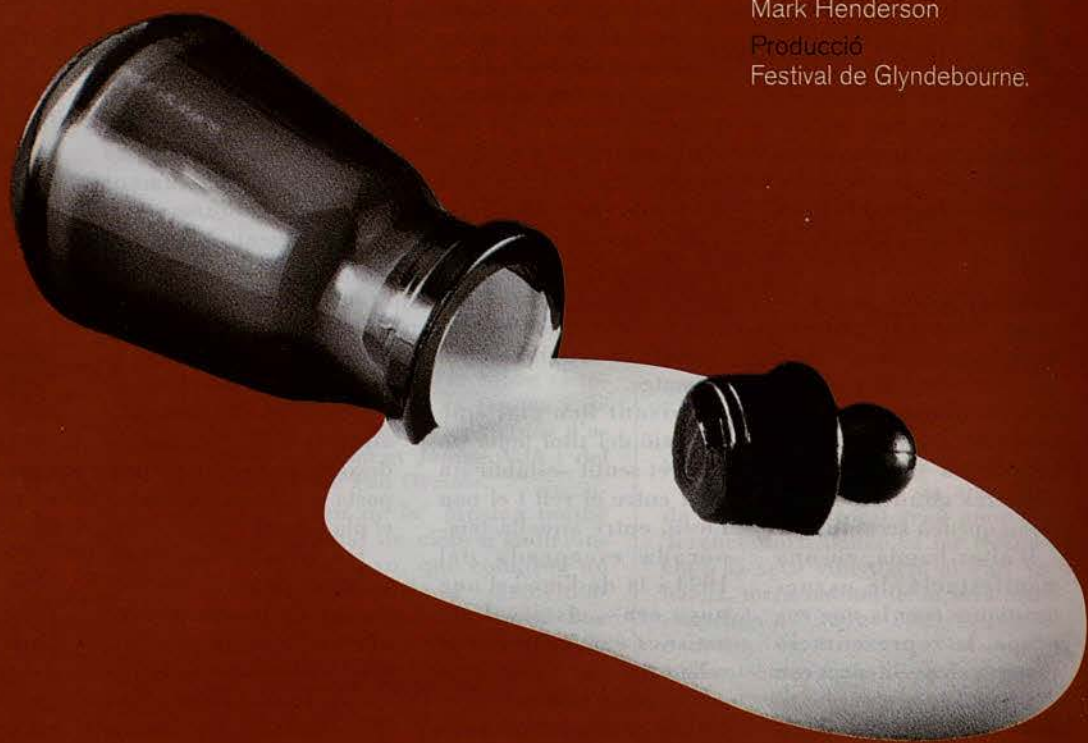
Direcció musical
Antoni Ros Marbà

Direcció d'escena
Nikolaus Lehnhoff

Escenografia i vestuari
Tobias Hoheisel

Il·luminació
Mark Henderson

Producció
Festival de Glyndebourne.

DANSA

Ballet de Frankfurt

Novembre 1999 dies 3, 4 i 5
Work Within Work/Quartette.

Música: Luciano Berio / Thom Willems.
Coreografia: William Forsythe.
Vestuari: Stephen Galloway.

Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu

Lucia di Lammermoor

de Gaetano Donizetti

Desembre 1999

dies 29 i 30

Gener 2000

dies 2, 4, 5, 7, 8, 9, 12 i 14

Giusy Devinu / Annick
Massis, Josep Bros / Sergei
Ghaidei, Alexandru Agache
/ Vicenç Sardinero, Carlos
Cosías / Francisco Vas.

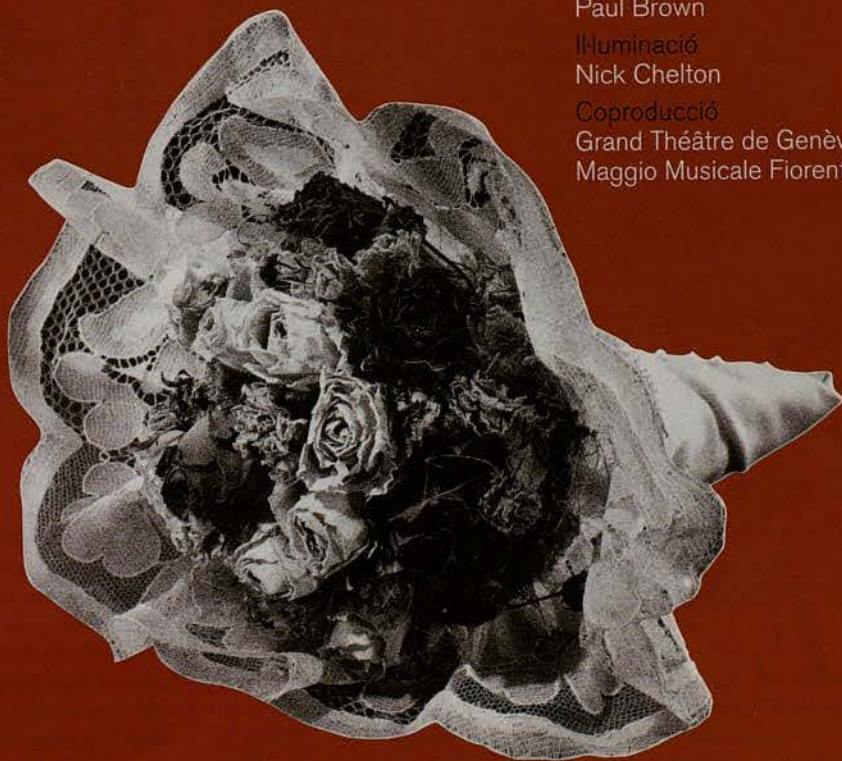
Direcció musical
Bertrand de Billy /
Elisabeth Attl

Direcció d'escena
Graham Vick

Escenografia i vestuari
Paul Brown

Il·luminació
Nick Chelton

Coproducció
Grand Théâtre de Genève /
Maggio Musicale Fiorentino

CONCERTS

Concert de l'Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu

Novembre 1999 dia 8

Director d'orquestra: Riccardo Muti

"Panoràmica de la música txeca"

(En ocasió d'*El cas Makropoulos*)

Desembre 1999 dia 2

Director d'orquestra: Salvador Mas

Requiem de Giuseppe Verdi

Desembre 1999 dies 11 i 13

Isabelle Kabatu, Olga Borodina,

Jaume Aragall, Carlo Colombara.

Director d'orquestra: Bertrand de Billy

RECITALS

Marilyn Horne

Novembre 1999 dia 23

Piano: Martin Katz

Galina Gorchakova

Desembre 1999 dia 5

Piano: Larissa Gergieva

SESSIONS AL FOYER

"En ocasió d'*El cas Makropoulos*"

Novembre 1999 dia 26

Els abonats a la temporada 1999-2000
gaudiran d'un descompte del 10% en
l'adquisició de les localitats de les
sessions programades al foyer.
Caldrà presentar la targeta d'abonat,
o identificar-se com a abonats, a les
taquilles del Liceu, de dilluns a
divendres, de 14,30 a 20,30 h.

Gran Teatre del Liceu

Un Mozart ben resolt

OBC. Coral Càrmina. Assumpta Mateu, soprano. Lola Casariego, mezzosoprano. John McGregor Murray, tenor. Enrique Baquerizo, baix baríton. Albert Guinovart, piano. Christopher Hogwood, director. Mozart. L'Auditori. 2 d'octubre de 1999.

Albert Guinovart

Per MIQUEL PARDO

El "Concert de la Coronació", que així hom titulava el programa, començava amb la interpretació del *Concert per a piano i orquestra* núm. 26 K. 537 de Mozart, amb Albert Guinovart com a solista. La situació del piano, encaixonat dins de l'orquestra no és, a parer nostre, la més favorable per al rol del solista. Tot i això, Albert Guinovart va oferir una interpretació fresca, sentida, demostrant que és un músic que busca l'expressió sincera per sobre de tot. I això és d'agrair, tenint en compte que avui dia sembla que els intèrprets estiguin més pendants de la seva pròpia imatge que del missatge musical que han de comunicar. El tarannà obert i senzill de Guinovart es palesa en el seu *touché*. També és meritori, per a l'orquestra i el seu director, el fet de no perdre la concentració malgrat les interferències accidentals de part del públic: per

què es permet d'entrar a la sala al públic que arriba tard, un cop començada l'obra? Un concert que podríem qualificar de bonic.

En l'*Exultate, iubilate per a soprano i orquestra* K. 165 vam tenir ocasió de sentir la soprano Assumpta Mateu, amb una interpretació brillant d'aquesta obra de Mozart. Va estar bé en les agilitats. La seva veu delicada escau per a l'oratori. Timbre eufònic, malgrat la manca de claredat en la dicció d'alguna part del text.

La *Missa de la Coronació* ens permeté continuar gaudint del bon fer d'aquesta soprano. Cosa que no podem dir del *vibrato* obert i el caràcter afectat de la veu del tenor John McGregor Murray. La resta del quartet vocal quedava ben emparat per la mezzosoprano Lola Casariego i especialment pel timbre noble del baix baríton Enrique Baquerizo. L'actuació de la Coral Càrmina va ser correcta, ben potenciada per l'acústica de l'Auditori.

L'Orquestra del Liceu a l'Auditori

Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu. Anssi Karttunen, violoncel. Diego Masson, director. Stravinsky, Lindberg, Marco, Lutoslawski. L'Auditori. 20 de setembre de 1999.

Per F. TAVERNA-BECH

Fent ús de la terminologia operística, hem de destacar que l'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu va donar un autèntic do de pit en interpretar amb comunicativa brillantor un programa ben difícil i certament d'un contingut simfònic bastant més complex del que generalment té el repertori operístic. Mèrit, doncs, dels músics i també del director Diego Masson a obtenir resultats brillants i cohesió del conjunt liceístic.

D'alguna manera, Diego Masson, amb gest clarificador, va atorgar unes imatges sonores ben atractives de les quatre obres programades, tot diferenciant els plans sonors, puntuant amb justesa les frases i fent cantar el ritme. En definitiva, Masson va defensar amb equanimitat el contingut de les quatre obres i va motivar l'orquestra a participar en aquesta comesa, qüestió ben difícil, ja que les quatre partitures revelaven nivells creatius ben diferents, que anaven des del joc intranscendent i vulgar de la peça de Tomàs Marco (*Bis, encore, zuga-be, propina*), al veritable i profund compromís estètic de dos grans creadors, com són Stravinsky i Lutoslawski, passant pel *Concert per a violoncel* de Magnus Lindberg, una pàgina plena de formulismes interessants i que tanmateix no va més enllà d'un exercici en què es puguin lluir habilitats de l'escriptura musical. Cal destacar, però, la inter-

venció del violoncel·lista Anssi Karttunen, que va tocar l'obra amb brillant virtuosisme i colpidora força emotiva.

De les quatre obres, doncs, solament dues van revelar veritable entitat creativa. Certament, amb l'orquestració de quatre de les seves obres escrites entre 1914 i 1918 (tres quartets de corda datats entre 1914 i 1918 i l'estudi per a pianola de l'any 1917), Stravinsky va donar forma als seus *Quatre estudis per a orquestra*, i com tot treball d'aquest autor, diríem que no solament hi ha el mestratge d'un geni de la instrumentació, sinó també el propòsit contestatari de tot veritable artista per plantejar una posició dialèctica, en aquest cas una reflexió sobre els esquemes dodecafònics schönberguians. No es tracta, doncs, d'una nova coloració d'unes partitures de temps enrere, sinó de descobrir-hi un camí des del qual el serialisme adquireixi noves perspectives d'evolució. En un altre sentit, també la *Quarta Simfonia* de Lutoslawski, amb la seva rica paleta orquestral i el magnífic equilibri del seu desenvolupament formal, tot i constituir una síntesi de l'estètica personal del compositor, va més enllà en la indagació de l'estructura de la simfonia, alhora que vertebra amb absoluta lògica els processos tensionals controlats amb la llibertat de l'aleatorietat. Desenvolupament que, malgrat la proximitat i la multiplicat de suggeriments, Lutoslawski exposa amb convincent diafanitat i sensació de suggeridora espontaneïtat.

La flauta contemporània

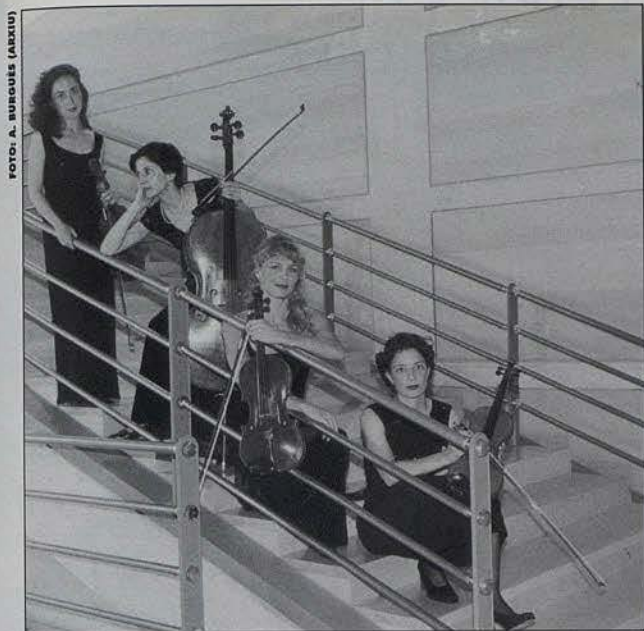
VI Festival de Músiques Contemporànies. Roberto Fabbri-
ciani, flauta. Berio, Maderna, Donatoni, De Pablo, Ferney-
hough, Sciarrino. CCCB. 21 de setembre de 1999.

Per F.T.-B.

Remarquem que el segon concert del VI Festival de Músiques Contemporànies presentava una panoràmica dels darrers quaranta anys de la composició per a flauta. Període de temps en el qual la tècnica i el tractament d'aquest instrument ha viscut una notable evolució amb l'aplicació de la multifonia i d'una varietat d'atacs del so o bé de maneres de produir-lo. Igualment, en un lapse de temps més curt el flautista italià Robert Fabbri-
ciani tornava a Barcelona (ell havia tocat en les Serenates del Barri Gòtic, un cicle enyorat i entranyable que omplia gairebé totes les nits d'estiu). Ara, Fabbri-
ciani és un flautista de renom al qual els compositors també de renom li dediquen obres i opinen elogiosament del seu art.

Així ho van fer Nono en dir que "ell (Fabbri-
ciani) és la nova provocació per inventar el món i descobrir la flauta amb l'infinit", i Cage deia: "qualsevol cosa que ell faci sonar, sempre ho fa de la millor manera". I certament, amb un discurs tensament comunicatiu, Fabbri-
ciani ens va oferir les més admirables versions de l'antològica *Sequenza I* de Berio i de la *Cadenza* de Bruno Maderna. Després ens va emocionar amb la música de Donatoni, *Nidi* (dues peces per a flautí) i la interessantíssima *Carenxi d'Invenzione* de Ferneyhough. Entre aquestes dues peces ens va interpretar un discret *Soliloquio* de Luis de Pablo per acabar brillantment el concert amb la interpretació d'*Hermes* d'Sciarrino, en què es desplega tot un ampli ventall de possibilitats fòniques de la flauta.

Bons auguris

Concerts de Cambra. Quartet Artemis. Rosario Hernández, violí. Ana Galán, violí. Susanne Magnusson, viola. Ashan Pillai, viola. Núria Calvo, violoncel. Mozart. L'Auditori, Sala Polivalent. 1 d'octubre de 1999.

Per M.P.

Suggeridora i atractiva, era la proposta del Quartet Artemis, format per joves intèrprets femenins amb la divisa de la divina caçadora. El Quartet de corda núm. 1 K. 80 de Mozart ens complagué d'allò més amb un tocar elegant, de fraseig ben perfilat i equilibri sonor aconseguit amb una arca-
cada delicada. El segon moviment, "Allegro", manifestà un temperament enèrgic que afrontava les agilitats amb *bravura*. En aquest sentit, el "Minuetto" va quedar massa expeditiu, cosa que es compensà amb un "Rondó" tocat amb molta gràcia.

Si el primer quartet era un aperitiu per entrar en matèria, el següent Quartet núm. 23 K. 590 "Prússia" representava tot un repte ambiciós i no mancat de risc en els difícils passatges de diàleg instrumental. Però els dubtes es van esvaïr a mesura que les intèrprets entraven en l'obra. Destacarem en aquest sentit l'expressivitat intel·ligent i comunicativa en el "Minuetto" (una peça sorprenent i colpidora que ens recordà l'apassionament beethovenià). Amb l'extraordinari "Allegro" final, les quatre instrumentistes demostraren unes qualitats musicals notables, malgrat que en alguns moments la tensió extrema del discurs feia defallir les forces de les intèrprets.

En la segona part, el Quintet de corda K. 614 ens convencé de la magnífica sonoritat del quintet amb dues violes. La possibilitat del diàleg entre els dos violins i les dues violes afegeix un al·licient al discurs instrumental. El vesant rítmic i el caràcter que imprimia el quintet responia perfectament a les exigències de la partitura en el primer moviment, "Allegro di molto". L'"Andante" palesà un treball correcte d'accentuació i dinàmica, i el "Menuetto" va sortir rodó. Finalment, l'"Allegro" va ser especialment brillant en la part del *fugato*, amb una interpretació fresca i natural.

En la segona part, el Quintet de corda K. 614 ens convencé de la magnífica sonoritat del quintet amb dues violes. La possibilitat del diàleg entre els dos violins i les dues violes afegeix un al·licient al discurs instrumental. El vesant rítmic i el caràcter que imprimia el quintet responia perfectament a les exigències de la partitura en el primer moviment, "Allegro di molto". L'"Andante" palesà un treball correcte d'accentuació i dinàmica, i el "Menuetto" va sortir rodó. Finalment, l'"Allegro" va ser especialment brillant en la part del *fugato*, amb una interpretació fresca i natural.

FRANCIA

RELAXA'T. SI VOLS, A LLEIDA POTS.

Ara
LLEIDA

Lleida t'ofereix tots els ingredients que necessites per gaudir d'un descans divertit i romàntic. En qualsevol estació de l'any, pots gaudir de la tranquil·litat de la natura verge practicant les teves aficions preferides. Vine a recórrer els Pirineus i el Parc Nacional d'Aigüestortes o les rutes que van cap a pobles històrics. Practica senderisme, turisme rural o cicloturisme. Amb la família, amb la parella o amb els amics, si vols, aquí pots. A Lleida, gaudeix del descans i la relaxació activa.

Demana'ns informació! Patronat de Turisme - Diputació de Lleida. Apartat de correus 827
25080 Lleida. Tel: 902 10 11 10. Fax: 973 24 55 58. E-mail: lleidatur@lleidatur.es - www.lleidatur.es

Us agrairia que m'enviéssiu informació gratuïta de Lleida.

M'interessa especialment: Informació general ☐ Natura ☐ Esport / Aventura ☐ Cultura ☐

Nom i cognoms: _____ Edat: _____

Adreça: _____

Ciutat: _____

Codi Postal: _____ Telèfon: _____

CATALUÑA

Tot un plaer

Quartet Gaudí. Josef Toporcer, violí. Jindrich Bardon, violí. Joan Miró, viola. Gheorghe Motatu, violoncel. Joan Fuster, clarinet. Mozart. L'Auditori, Sala Polivalent. 26 de setembre de 1999.

Per M.P.

El programa, dedicat exclusivament a Mozart, començà amb el *Divertiment K. 136*. El tempo lleuger i la bona coordinació van ser les primeres qualitats copsades en aquest grup. Probablement mancava una mica més d'equilibri entre els instruments, ja que la sonoritat del violoncel sobreixia. L'"Andante" ens vingué a confirmar aquesta opinió: tempo i fraseig eren prou escaients, però trobàvem a faltar més transparència en el so.

El *Divertiment K. 137* ens va complaure plenament. El caràcter delicat de l'"Andante" inicial s'expressava en l'atac dels arquets i l'articulació, tot aconseguint un equilibri sonor sense fissures.

El següent *Divertiment K. 138* ens donà peu a lloar l'estil del compositor de Salzburg: quin començament més trivial, i quina elaboració d'idees vers una complexitat que en cap moment perd la naturalitat! Naturalitat que els intèrprets van saber comunicar. L'exquisit lirisme de l'"Andante" es dibuixà ben perfilat amb un fraseig rodó i compensat, en què destacava l'experi-

mentat ofici dels músics. Ben entès i expressat el "Presto" final, de fraseig irregular i ple de "sorpreses" de tota mena (un magnífic exemple d'originalitat i llibertat creativa de Mozart).

La segona part reservava una única obra, de més envergadura: el *Quintet per a clarinet i cordes K. 581*. Ens atragué el bon so del clarinet de Josep Fuster, en una obra que és un clar exemple de l'anticipació del Romanticisme. Són admirables els *piani* extremament delicats del clarinet, que aconsegueix un subtil equilibri amb les cordes en un diàleg en què el clarinet pren el caràcter més melangiós del conjunt. En el "Larghetto" es féu palès el domini de Fuster tant en el registre de *clarino* com de *chalmieu*. Potser el "Menuetto" va ser el moviment menys afortunat, però va ser cosa passatgera, perquè en l'"Allegretto con variazioni" es retornà a l'excel·lent nivell d'interpretació, malgrat les contínues irrupcions de la megafonia descontrolada de la Sala Polivalent, que acabaren per irritar greument el públic. Senyors responsables de l'Auditori, un toc d'atenció!

Bona vetllada amb Mozart i Hogwood

Festival Mozart. OBC i Coral Càrmina. Hillevi Martinpelto, Sophie Daneman, Stella Doufexis, Catherine Robbin, Richard Croft, Antonio Abete. Director: Christopher Hogwood. *La clemenza di Tito* (Caterino Mazzola, llibret; Wolfgang A. Mozart, música). L'Auditori. 22 de setembre de 1999.

Per J.C.C.

FOTO. A BURGUES

citatius, conjunts vocals i corals se succeïen sense que l'espectador acabí d'entrar en el tan inexistent *pathos* dramàtic. Resta la bellesa de les melodies, la brillantor de la

El Festival Mozart, que una vegada més ha programat l'OBC, va començar amb un plat fort, com acostumen a ser sempre les versions operístiques, encara que siguin en concert. Christopher Hogwood, el brillantíssim director britànic, va escollir l'oficialment darrer de les òperes del compositor salzburguès —de fet, totalment coetània de *La flauta màgica*—, obra, tanmateix, de característiques molt dissimilars.

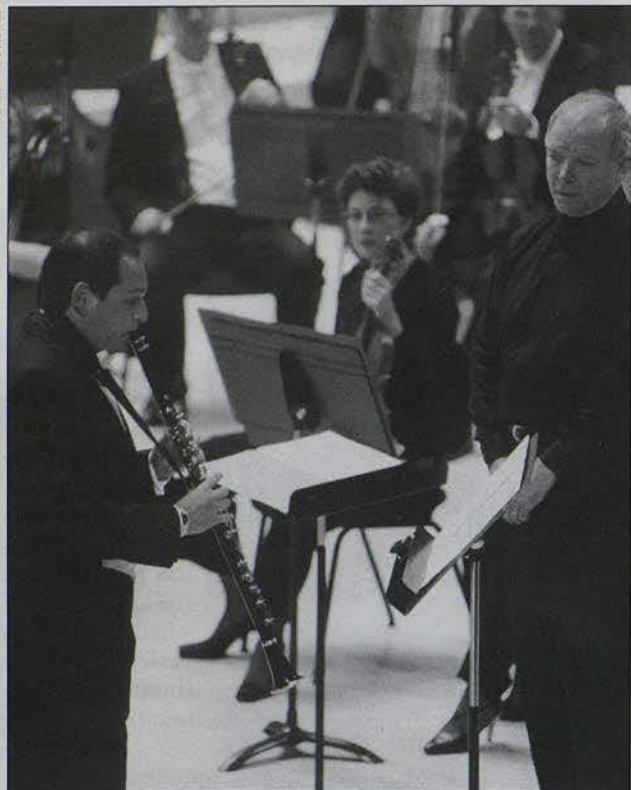
A les acaballes de la seva existència Mozart va acceptar l'encàrrec de confegir aquesta òpera amb la qual hom homenatjava la coronació de l'emperador Leopold II. Obra que naixia ja condicionada per una temàtica *ad hoc* que condicionà decisivament els seus abast i envergadura artística. Amb un llibret epigònic del model metatassí més convencional, l'exaltació final de les bondats del monarca protagonista no podia contenir un oportunisme més barroer.

Que la saviesa i fecunditat creativa del compositor pugui amb això i més, no és una cosa que calgui confirmar. Però, amb tot, l'obra es nota poc sincera, poc convinguda. Àries, re-

paleta creativa de Mozart i les oportunitats que ofereix de llum als intèrprets.

En aquestes condicions, el gran atractiu per al públic habitual de l'OBC era, d'una banda, gaudir de les capacitats del quadre vocal, i de l'altra, comprovar si es fa evident la proclamada pedagogia que sobre el repertori clàssic està endegant la nostra formació. En ambdós aspectes la cosa va funcionar de manera satisfactòria. En el primer sobretot gràcies a la mezzosoprano alemanya Stella Doufexis, que va cantar el seu paper de Sesto amb una autoritat notabilíssima. També va resultar important la Vitellia de Hillevi Martinpelto i l'Annio de Catherine Robbin. El baríton Antonio Abete va ser un Publio de notable envergadura i semblantment cal parlar del tenor Richard Croft en el força poc agraït paper de Tito. Richard Hogwood va demostrar que la fama que té és plenament justificada. Sense tenir massa temps per emprendre una versió de referència, la seva tasca va tenir el segell de la mestria i el coneixement del *metier* que fa que a la fi tot es produeixi amb una sensibilitat inusuals a casa nostra en aquest tipus de repertori.

FOTO: A. BURGUES

Passin sota l'atenta mirada de Hogwood

Mozart, l'assignatura pendent de l'OBC

Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (Festival Mozart). Larry Passin, clarinetto basso. Christopher Hogwood, direcció. Mozart. L'Auditori. 25 de setembre de 1999.

Per F.T.-B.

La revisió de l'obra d'un geni de la música com va ésser W. A. Mozart sempre és interessant i al·ligonadora. D'altra banda, una orquestra que pretengui assolir un nivell de categoria ha de retrobar-se periòdicament amb les obres amb les quals es va iniciar el repertori simfònic. És a dir, cal retornar als orígens que tan magistralment i genialment van establir Haydn i Mozart.

És així que el Festival Mozart que, des d'unes poques temporades, du a terme l'OBC, és una felicitat iniciativa en la qual el nostre primer conjunt orquestral ha de trobar aquell equilibri i ductilitat de so per situar-se en un lloc en el panorama simfònic actual.

Francament, l'OBC és

molt a prop d'aquesta fita, però encara cal treballar i exigir més concentració en la feina, ja que malgrat l'acústica de la Sala Simfònica encara no del tot assimilada, en el segon concert del Festival —dirigit per Hogwood— es van constatar certes imprecisions en l'emissió de les trompes i una duresa sonora en la corda. En canvi, la fusta sembla ja haver-se situat en el nivell desitjat i veritablement, simbolitzant aquesta família instrumental, la tasca de Larry Passin com a solista en el *Concert per a clarinetto basso i orquestra* de Mozart va ésser admirable tant en la precisió de les articulacions com en la calidesa emotiva del seu so. Quant a Hogwood, va demostrar, malgrat una certa fredor i automatisme en la interpretació, el seu ben guanyat prestigi de músic mozartian.

Un projecte per als joves músics

Jove Orquestra Nacional de Catalunya. Direcció: Josep Pons. Prokófiev, Toldrà, Beethoven. L'Auditori. 25 de setembre de 1999.

FOTO: J. PARETO

Per F.T.-B.

Fa pocs anys es va presentar al Palau de la Música Catalana la Jove Orquestra de Catalunya que dirigia Josep Pons. Ara, amb aquest director i com a perllongació de l'activitat pedagògica iniciada, la Jove Orquestra Nacional de Catalunya ha celebrat un concert a l'Auditori tot passant balanç a una labor formativa que, sense dubtes, a la llarga ha de convertir-se en la realitat simfònica i musical catalana.

Unes versions estimablement ben enfocades i realitzades de la música de Prokófiev (*"Montescos i Capulets"* del ballet *Romeo i Julieta*), Toldrà (*"Nocturn"* de *Vistes al mar*) i de Beethoven (*Segona Simfonia*) poden indicar que ja hi ha un nivell de base per desenvolupar una activitat simfò-

nica de primer ordre. Potser, posats a exigir la màxima eficàcia en aquest projecte, hauríem de recomanar que en aquest treball, de preparació i rodatge de joves instrumentistes professionals, hi intervinguessin també directors forans amb veritable vocació pedagògica, els quals podrien donar més nervi del que ara manifesta, amb la qual cosa potser possibilitaríem que aquests futurs professionals adquirissin una visió més àmplia i vitalista del que és treballar en un conjunt simfònic.

De moment, però, tenim uns resultats no gens menyspreables i que cal considerar esperançadors per al futur dels nostres joves artistes. Almenys, escoltar les seves lectures i veure que l'Auditori s'havia omplert gairebé en tot el seu aforament és un símptoma d'un demà prometedor.

X Festival de Música Contemporània d'Alacant

Destacada presència d'obres de compositors catalans i espanyols

Nombrosa i notable ha estat la presència catalana al Festival de Música Contemporània celebrat a Alacant en aquesta desena edició, en la qual s'han programat obres de més de seixanta compositors, quaranta-sis dels quals han estat espanyols.

Per JOSÉ GUERRERO MARTÍN

Una òpera electroacústica, quatre concerts simfònics, sis de grups corals o instrumentals —amb electroacústica o sense—, tres recitals de solistes —piano, harmònica i clarinet—, dues produccions radiofòniques, un espectacle per a nens i un altre espectacle —el que va tancar el cicle— de música, llum i làser configuren una varietat de propostes, mitjans i procediments d'una gran riquesa. En total, quaranta-dues estrenes, onze de les quals han estat conseqüència d'encàrrecs del Festival, mentre que catorze han estat estrenes absolutes —no encàrrecs— i disset han estat estrenes a Espanya d'obres ja conegudes a l'estranger.

Va obrir la densa setmana musical alacantina *Dulce mal*, una òpera electroacústica d'Eduardo Polonio, compositor madrileny molt relacionat amb Catalunya per haver viscut a Barcelona durant molts anys. Com un retaule, Polonio reflexiona sobre l'amor en els seus aspectes platònic, passional, d'ambigüitat, de refugi, purament carnal... I també sobre la mort, perquè l'amor acaba extingint-se pel foc purificador. L'autor incideix en la línia estètica de la seva

FOTO: ELENA MARTÍN

Dulce mal, d'Eduardo Polonio

òpera anterior, *Uno es el cubo*, però aquí hi ha més maduresa, una música més elaborada i rica. L'espectacle va comptar amb una direcció escènica adequada i coherent de Ramon Simó, i amb la bona tasca de la mezzosoprano Montserrat Bertral i el baríton Xavier Mestres. Aquesta producció de Claudio Zulián, molt ben acollida pel públic, té assegurada la supervivència. I el prudent, rigorós i incessant treball de Polonio és tot un bon presagi de cara al futur en aquest terreny.

L'estrena de la versió definitiva de la segona simfonia, *Ciutat de Tarragona*, de Joan Guinjoan (Riudoms, 1931) se saldà amb un gran èxit. Maximiano Valdés en la seva lectura i comprensió de l'obra, i l'Orquestra Simfònica del Principat d'Astúries en la interpretació, van superar l'estrena feta a Barcelona el desembre de 1998. Llàstima que l'escenari del Teatro Principal no permetia que el so "circulés" adequadament quan la prestació exigida al gruix de l'orquestra ho reclama.

Prometedor, però un xic irregular a parer nostre per una innecessària acumulació d'efectes que

cauen en la reiteració, i també per una excessiva durada de la partitura, va resultar l'estrena absoluta d'*Stella fugacis*, d'Oriol Graus (Barcelona, 1957), autor familiaritzat amb el camp electroacústic i que, ben segur, pel que es va escoltar a Alacant, donarà el millor d'ell en aquest camí ara iniciat.

No van comptar amb la benedicció dels déus les estrenes absolutes de *Quatre responsoris*, obra inèdita de Joaquim Homs (Barcelona, 1906) des de 1941, i de *Tres poemes sonoros*, que sobre poemes d'Antonio Machado, León Felipe i Gerardo Diego, ha compost l'igualadí David Padrós. Ambdues composicions mereixien, per la seva qualitat, més bona sort. Però ho van tenir tot en contra: l'acústica deficient de l'església de Sant Nicolau de Bari; les limitacions del Grup CO3 i els perceptibles insuficients assaigs per a obres de tant de contingut.

El tancament del Festival va ser a càrrec de Mercè Capdevila (Barcelona, 1946) amb l'espectacle *Quadrar el cercle*, de llum, làser i música, amb disseny escenogràfic de Narcís Comadira, direcció escènica de Glòria Rognoni, direcció

musical de Jean Pierre Dupuy i col·laboració del Centre Cultural Sant Cugat del Vallès. De la poca volada de la proposta, en dona idea la progressiva i incessant deserció del públic en el decurs de la sessió, un públic que va anar en bon nombre al Parc del Palmeral (l'entrada era gratuïta) i que en va sentir defraudades les expectatives. Pobresa en la partitura, en la posada en escena i en l'oferta de mitjans i efectes exhibits.

José Iges (Madrid, 1951), amb el seu *Del lado oscuro*; Gonzalo de Olavide (Madrid, 1934), amb *Fragmentario*; i Gabriel Brncic (Xile, 1942, fincat a Barcelona des de fa anys), amb *Clarinet-concert*, dignifiquen el gènere de la música electroacústica amb participació d'un instrument en directe (en els dos primers casos, el bon violoncel de Suzana Stefanovic; en el tercer, el clarinet del gran Harry Sparnaay). Iges amb la seva lloable, tenaç i fructífera recerca d'un llenguatge propi; Olavide amb la seva cura, el seu sentit constructiu no especulatiu i el seu exquisit detallisme; i Brncic amb una de les millors i més atractives obres que li hem sentit en els darrers temps.

D'altra banda, vam gaudir del gran *Concert de violí i orquestra*, estrena absoluta, d'Agustín González Acilu (Alsasua, 1929). En una estètica expressionista, no exempta de sensibilitat i sentiment, el compositor navarrès ens va oferir una peça homogènia i densa, en la qual el discurs és sotmès a diversos canvis de temps i a processos de leit-motifs. La part solista és massissa, difícil i compromesa, però una ben preparada i crescuda Anabel García del Castillo, filla d'Enrique García Asensio —que amb mà ferma i experta va dirigir l'Orquestra Simfònica de RTVE—, la va resoldre amb brillantor. Als seus 70 anys, el mestre González Acilu ens ha regalat una magnífica obra, de les millors del Festival.

Entre les estrenes absolutes cal esmentar, per la seva peculiaritat, l'obra *Divertissement*, d'Àngel Martín Pompey, degà dels compositors espanyols, composició de 1960 escrita per esdevenir una estrena francesa que al final no es produí. Es tracta d'una obra —a Alacant molt ben interpretada pel

Joan Guinjoan

Grup Instrumental de València, amb direcció de Joan Cerveró— en la qual l'autor, alliberat ja dels dictats postclassicistes, romàntics i casticistes del gust espanyol de la postguerra, experimenta tot cercant l'equidistància entre el passat i el present.

Així mateix va ser interessant l'estrena absoluta d'*Alles ist leer...* (clara al·lusió a *Així va parlar Zaratustra*), en què el jove de Valladolid Francisco Lara, format a Londres, anuncia importants coses en la seva trajectòria com a compositor. I magnífica va resultar l'estrena a Espanya de *Sahara*, de Francisco Guerrero (mort a Madrid l'octubre de 1997), un repte per a la corda de qualsevol orquestra (en aquest cas la de RTVE, que sota la batuta de Lucas Pfaff no va estar a l'alçada desitjada), un joc de tensió-progressió que acaba subjugant l'oient. Un magma orquestral progressiu i incessant que esgarrija i emociona. No deixarem de doldre la pèrdua prematura del gran compositor que va ser Paco Guerrero.

Tres obres més d'autors catalans van destacar entre les no estrenes: *Hexagrama*, de Xavier Benguerel (Barcelona, 1931), una peça que el mateix autor reconeix com d'allò més representatiu i aconseguit del seu repertori cambrístic, és una composició difícil d'executar, sobretot per al pianista, que coordina i uneix els cinc altres instruments (a Alacant la interpretació va ser a càrrec del Grup Instrumental de València); el *Concert per a clave*, de Robert Gerhard (Valls, 1896-Cambridge, 1970), una obra que d'alguna manera recorda el que va compondre

Falla trenta anys abans, i en què el clavecí assumeix una part difícil —com ens confessava després del concert la mateixa Genoveva Gálvez, que va actuar amb l'Orquestra Simfònica del Principat d'Astúries, sota la direcció del riojà Tomàs Garrido— i emergeix entre la massa orquestral, a la qual acompanya i amb la qual contrasta, tens, obsessiu, enervant, sec i crispat; i *Miniatures*, peça estrenada a Madrid el 1967, de Leonard Balada (Barcelona, 1933), cinc breus moviments que mostren l'estil avantguardista que l'autor català fincat als Estats Units va iniciar el 1966 amb *Geometries* núm. 1.

Cal esmentar encara dues obres més. D'una banda, *Concerto per flauto e orquestra*, de Bruno Maderna, estrena a Espanya tot i ser una composició de 1954. Equilibrada, justa de mesura i ben interpretada per la solista asturiana María Antonia Rodríguez, amb l'Orquestra Simfònica de RTVE dirigida per García Asensio, Maderna hi expressa la seva recerca del "so perfecte" amb una estètica postweberniana que no fa fàstics a cap possibilitat sonora.

Un capítol especial és el del *Concierto cuento*, de María Escribano, espectacle per a nens ideat per la compositora madrilenya i que va comptar amb la col·laboració del Grup Instrumental CONTACTO. És una tasca difícil, no resolta, mantenir l'atenció de centenars de nens (se'n van fer dues representacions al Teatre Principal), però la iniciativa de familiaritzar els petits amb el teatre de la seva ciutat i amb els sons de la música en general i de la contemporània en particular va ser lloable. Aquest és un terreny en el qual paga la pena d'insistir, tot i que ens sembla que per arribar a bon port els textos no han de ser tan literaris, la durada de l'espectacle hauria de ser una mica més curta i hi ha d'haver més acció dramàtica.

Com a activitats complementàries, el Festival ha comptat amb un curs de composició dirigit per Agustín González Acilu i amb l'exposició "Ritmo para el espacio (els compositors espanyols i el ballet en el segle XX)".

CATALUNYA MÚSICA

Programació mes de novembre

DILLUNS, 1 DE NOVEMBRE DE 1999

07.08 PRIMER TEMPS

Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendes musicals.

09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

09.06 REPERTORI DE CONCERT

MENDELSSOHN: Obertura i cor inicial de l'oratori Elies op. 70.

La Chapelle Royale. Collegium Vocale. Orquestra dels Champs Elysées. Dir.: Philippe Herreweghe. (8m).

ROTA: "Improviso" (Un diavolo sentimentale).

Gidon Kremer, violí. Oleg Maisenberg, piano. Orquestra Simfònica de Berlín. Dir.: Andrey Borzyko. (6m).

ELGAR: Cançó de matí.

Julian Lloyd Webber, violoncel. Royal Philharmonic. Dir.: James Judd. (3m).

ARCAS: Bolero.

Carles Trepas, guitarra. (2m).

PURCELL: Te Deum.

Honor Sheppard. Alfred Deller. Neil Jenkins. Maurice Bevan.

Cors i Orquestra del Festival Musical de Stour. Deller Consort. Dir.: Alfred Deller. (15m).

BEETHOVEN: Gran Fuga en Sib M op. 133.

Quartetto Italiano. (19m)

10.00 AGENDA MUSICAL

10.03 CAPSA DE MÚSICA

BRAHMS: Simfonia n. 4, op. 98.

Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (40m).

RAKHMANINOV: Suite per a dos pianos n. 1, op. 5 "Fantaisie-Tableaux".

Maria Lourdes i Lluís Pérez Molina, duo de pianos. (23m).

ROSSINI: Quartet pastoral, I Gondolieri.

Le Lieder Quartett. Christian Ivaldi, piano. (11m).

BARTOK: Concert per a violí i orquestra n. 1 (pòstum).

David Oistrakh. Orquestra Simfònica de la Radió de l'URSS. Dir.: Gennadi Rozhdestvenski. (20m).

MOZART: Quartet per a oboè, KV 370.

Marc Schachman, oboè. Quartet Artaria. (15m).

LOCKE: Música per a "La Tempesta".

Il Giardino Armonico. Dir.: Giovanni Antonini. (21m).

GRIEG: La noia de la muntanya, op. 67.

Anne Sofie von Otter, mezzosoprano. Bengt Forsberg, piano. (26m).

13.00 GRANS INTEGRALS LA MÚSICA DE CAMBRA DE BORODIN

Quartet de corda n. 1.

Quartet Borodin. (36m).

Quartet n. 2.

Quartet Talich. (28m).

14.00 CLASSICS DEL SEGLE XX

SCHÖNBERG: Pel·lees i Melisanda, Op. 5.

Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Herbert von Karajan. (43m).

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

15.06 ELS ORGUES DE CATALUNYA

Orgue de la Catedral de Girona

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 16 de juliol de 1996 a la Catedral de Girona.

XVI CICLE ELS ORGUES DE CATALUNYA. Obres d'OLSON, CASANOVES, MARINER, BACH, PLANAS i BAUCCELLS.

Modest Moreno. (50m).

16.00 LA TARDA DEL OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients. Presentació a càrrec d'Olgarda Cardús.

19.00 MÚSICA CORAL

MARTIN: Missa per a doble cor a cappella.

Ensemble vocal de Lausana. Dir.: Michel Corboz. (24m).

FAURE: Les djinns, op. 12.

Cor Monteverdi. Dir.: John Eliot Gardiner. (4m).

GRIEG: Quatre salms, op. 74.

Polyphony. Dir.: Stephen Layton. (25m).

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

20.10 REPERTORI DE CONCERT

SCHUMANN: Simfonia n. 4, op. 120.

Academy of St. Martin in the Fields. Dir.: Neville Marriner. (29m).

"La Marsellesa" (arranj. d'Hector Berlioz).

Plácido Domingo, tenor. Orquestra Simfònica de Xicagó.

Dir.: Daniel Barenboim. (9m).

BACH: Concert per a dos violins i orquestra, BWV 1043.

Marie-Annick Nicolas. Alain Moglia. Orquestra de Cambra Nacional de Tolosa. Dir.: Jean-Claude Malgoire. (13m).

21.00 TEMPORADA DE L'OBC

CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 29 d'octubre de 1999. Obres de SULLIVAN, LEHAR, TXAIKOVSKI, ELGAR i KREISLER, entre d'altres.

Catherine Cho, violí. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: Franz-Paul Decker.

23.00 AGENDA MUSICAL

23.03 JAZZ DE NIT

Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.

23.45 NOCTURN

Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

PROGRAMACIÓ DE NIT

Repetició dels últims programes.

00.30 GRANS INTEGRALS

Emès dilluns passat.

01.30 AUTOGRAF

Emès dijous passat.

02.30 BLANC I NEGRE

Emès divendres passat.

03.30 REPERTORI DE CONCERT

Edició de matí emesa dilluns.

04.30 CAPSA DE MÚSICA

Emès dilluns passat.

DIMARTS, 2 DE NOVEMBRE DE 1999

07.08 PRIMER TEMPS

Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendes musicals.

09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

09.06 REPERTORI DE CONCERT

BRETON: Preludi de la sarsuela "La Verbena de la Paloma".

Orquestra Simfònica de Madrid. Dir.: Antoni Ros Marbà. (4m).

PORTER: Begin the Beguine. Samuel Ramey, baix. Warren Jones, piano. (4m).

MOZART: Rondo allegro del concert per a violí i orquestra, KV 216.

Anne Sophie Mutter, violí. Orquestra Filharmònica de Berlín.

Dir.: Hebert von Karajan. (7m).

CHOPIN: Mazurka en Re M n. 2 op. 33.

Alba Ventura, piano. (2m).

PIAZZOLA: Tres minutos con la realidad.

Yo Yo Ma, violoncel. Grup instrumental dirigit per Jorge Calandrell. (3m).

KREISLER: Tambourin chinois, per a violí i piano.

Maxim Vengerov, violí. Itamar Golan, piano. (4m).

BACH: Obertura Suite n. 3, BWV 1068.

Solistes Barrocs Anglesos. Dir.: John Eliot Gardiner. (22m).

CANTELLOUBE: Pastoral, de les cançons d'auvergne.

Dawn Upshaw, soprano. Orquestra de l'Òpera de Lió. Dir.: Kent Nagano. (5m).

10.03 CAPSA DE MÚSICA

VIVALDI: Concert per a dues mandolines, RV 532.

Il Giardino Armonico. Dir.: Giovanni Antonini. (11m).

STRAVINSKI: Simfonia dels Salmos.

Cor de Cambra Romand. Cor Pro Arte de Lausanne. Societat coral de Brassus. Orquestra de la Suisse Romande. Dir.: Nécemé Järvi. (21m).

BEETHOVEN: Sonata per a violoncel i piano op. 5 n. 1.

Anner Bylsma. Jos van Immerseel. (23m).

CHOPIN: Les Sifides, suite de ballet (orquestració de Roy Douglas).

Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Herbert von Karajan. (28m).

DVORAK: Quintet amb piano op. 81.

Quartet Takács. Andreas Haefliger, piano. (39m).

SERMISY/FUENLLANA: Tant que vivray.

Orphénica Lyra. Dir.: José Miguel Moreno, viuhela i direcció. (5m).

SCHUMANN: Simfonia n. 1, op. 33 "Simfonia Primavera".

Academy of St. Martin in the Fields. Dir.: Neville Marriner. (31m).

13.00 GRANS INTEGRALS LA MÚSICA ORQUESTRAL DE BRITTEN

Sinfonietta, op. 1.

Tapio Sinfonietta. Dir.: Osmo Vänskä. (15m).

Simfonia Simple, op. 4.

Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Kenneth Sillito. (16m).

Soirées musicales op. 9.

Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Adrian Boult. (10m).

Variacions sobre un tema de Frank Bridge, op. 10.

Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (26m).

14.00 MOMENTS LÍRICS

DONIZETTI: "Regnava nel silenzio-Quando rapito in estasi".

"Verranno a te sull'aure", "Spargi d'amaro pianto", tres àries de l'òpera Lucia di Lamermoor.

Maria Callas, Magreta Elkins. Ferruccio Tagliavini. Cor i Orquestra Philharmonia. Dir.: Tullio Serafin. (17m).

FERNANDEZ CABALLERO: Gigantes y cabezudos.

Ana Maria Iriarte, Maria Teresa Erdozain. Carlos Munguia. Nicolás Aldanondo. Cor de Cambra de l'Orfèu Donostiarr.

Orquestra Simfònica. Dir.: Ataúlfo Argenta. (32m).

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

15.06 MÚSIQUES DEL MÓN TIROL: Selecció de danses populars. (10m).

IRAQ: Iqa'at (improvització col·lectiva).

Conjunt de música tradicional de Bagdad. (5m).

SARDENYA: Pintaderas.

Gesuino Daiana, guitarra. (6m).

XINA: Haiqing na tian'e. Chen Zeming-pipa. (14m).

TURQUIA: Uzun hava, suivi d'airs de danses.

Mehmet Sakir. Hayri Dev. (11m).

16.00 LA TARDA DEL OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients. Presentació a càrrec d'Olgarda Cardús.

19.00 Joves Intèrprets

RODRIGO: Cuatro madrigales amatorios.

Núria Rial, soprano. Bernat Vivancos, piano. (7m).

MOZART: Concert per a violí i orquestra, KV 219.

Blai Soler, violí. Orquestra del Reial Cercle Artístic. Dir.: Alfons Reverté. (31m).

BLANCAFORT: Prop del Dancing, d'El pare d'atraccions.

Mariona Vicens, piano. (5m).

BARTOK: Danses populars romaneses.

Jove Orquestra Simfònica de Catalunya. Dir.: Josep Pons. (8m).

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

20.10 REPERTORI DE CONCERT

GIULIANI: Concert per a guitarra n. 1, op. 30.

John Williams, guitarra. Orquestra de Cambra Australiana. Dir.: Richard Tognetti. (30m).

DEBUSSY: Sonata per a flauta, viola i arpa.

Markus Klinko, arpa. Solistes de l'Orquestra de l'òpera de París Bastilla. (19m).

21.00 PERFILS

Raimon Colomer conversa amb un compositor al voltant de la seva obra.

MERCÈ CAPDEVILA

23.00 AGENDA MUSICAL

23.03 JAZZ DE NIT

Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.

23.45 NOCTURN

Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

PROGRAMACIÓ DE NIT

Repetició dels últims programes.

00.30 GRANS INTEGRALS

Emès dimarts passat.

01.30 SELECCIÓ DE JAZZ

Emès dissabte passat.

03.30 REPERTORI DE CONCERT

Edició de matí emesa dimarts passat.

04.30 CAPSA DE MÚSICA

Emès dimarts passat.

DIMECRES, 3 DE

NOVEMBRE DE 1999

07.08 PRIMER TEMPS

Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendes musicals.

09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

09.06 REPERTORI DE CONCERT

GOUNOD: Vals de l'òpera Romeo i Julieta.

Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Herbert von Karajan. (5m).

MESSIAEN: "Joia de la sang de les estrelles" de la simfonia Turangalila.

Jean Yves Thibaudet, piano. Takashi Harada, ones martenot. Orquestra del Royal Concertgebouw. Dir.: Ricardo Chailly. (6m).

HANDEL: Ària "Si, tra i ceppi", de l'òpera Benerice.

Dietrich Fischer-Diskau, baríton. Orquestra de Cambra de Múnic. Dir.: Hans Stadlmair. (5m).

R. STRAUSS: El burgès gentilhome, suite op. 60.

Chantal Juillet, violí. Rolf Bertsch, piano. Sinfonietta de Montreal. Dir.: Charles Dutoit. (37m).

10.00 AGENDA MUSICAL

10.03 CAPSA DE MÚSICA

MARIN: Caprichos de amor.

Montserrat Figueras, veu. Rolf Lislevand, guitarra barroca. Arianna Savall, arpa. Pedro Estevan, percussió. Adela González-Campa, castanyoles. (22m).

BOCCHERINI: Concert per a violoncel n. 9 en Si b, G 482.

Jacqueline Du Pré. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Daniel Barenboim. (23m).

TXAIKOVSKI: Primer moviment del concert per a violí i orquestra op. 35.

Maxim Vengerov. Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Claudio Abbado. (35m).

CERVANTES: Danses cubanes, (transcrit pel Quartet de Guitarras de Barcelona).

Quartet de Guitarras de Barcelona. (11m).

DEBUSSY: Petita suite per a piano a quatre mans.

Claude Helffer. Haakon Austbø. (13m).

PURCELL: Sound the trumpet, beat the drum, cançó de benvinguda per a James II, Z 335.

Gillian Fisher. Tessa Bonner. James Bowman. Jonathan Kenny. Rogers Covey-Crump. Rufus Müller. Michael George. Charles Pott. The King's Consort.

Dir.: Robert King. (24m).

VAUGHAN WILLIAMS: Simfonia n. 9.

Orquestra Simfònica de Bournemouth. Dir.: Kees Bakels. (30m).

13.00 GRANS INTEGRALS

LA MÚSICA ORQUESTRAL DE BRITTEN

Suite Montjuïc op. 12.

Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Stuart Bedford. (13m).

Concert per a piano op. 13.

Annette Servadei, piano. Orquestra Filharmònica de Londres. Dir:

Joseph Giunta. (37m).

14.00 MÚSICS DE CATALUNYA

BARTER: Ruiseñor, clarín del albor.

Josep Benet, tenor. Dietesaron. (4m).

SOR: Sis aires, op. 17 de la Flauta Mágica.

Margarita Escarpa, guitarra. (12m).

TORRANDELL: "Enchantelements mystérieux", op. 13, i "Chimère", op. 26, per a recitador i piano.

Joan Moll, piano. (18m).

CASSADO: Sonata en l'estil espanyol antic.

Marçal Cervera, violoncel. Àngel Soler, piano. (14m).

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

15.06 MÚSICS DE CATALUNYA

TAVERNA - BECH: Pautas per a quatre.

Quartet de bec "Frullato". (6m).

BALADA: Transparencies of Chopin's First Ballade.

Anthony di Bonaventura, piano. (10m).

GERHARD: Concert for 8.

Nieuw Ensemble. Dir.: Ed Spanjaard. (11m).

MONTSALVATGE: L'Arca de Noé, evocacions pianístiques per a la joventut.

Benita Meshulam, piano. (8m).

GUMÍ: Salts de Patum.

Trio Werther. (14m).

16.00 LA TARDA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients. Presentació a càrrec d'Olga Cardús.

19.00 PRIMERA VEU

Un espai per conèixer els músics d'ara.

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

20.10 REPERTORI DE CONCERT

HANDEL: Te Deum i Anthem de Dettingen.

Solistes vocals. Cor de l'Abadia de Westminster. The English Concert. Dir.: Simon Preston. (54m).

21.00 SELECCIÓ DE NOVELTATS

Presentació de les últimes novetats discogràfiques aparegudes al mercat. Espai patrocinat per Discos Castelló.

23.00 AGENDA MUSICAL

23.03 JAZZ DE NIT

Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.

23.45 NOCTURN

Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

PROGRAMACIÓ DE NIT

Repetició dels últims programes.

00.30 GRANS INTEGRALS

Emès dimecres passat.

01.30 L'AUDIOVISUAL

Emès diumenge passat.

03.30 REPERTORI DE CONCERT

Edició de matí emesa dimecres passat.

04.30 CAPSA DE MÚSICA

Emès dimecres passat.

DIJOUS, 4 DE

NOVEMBRE DE 1999

07.08 PRIMER TEMPS

Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendes musicals.

09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

09.06 REPERTORI DE CONCERT

GRIEG: Presoner de la muntanya, op. 32.

Hakan Hagegard, baríton. Orquestra Simfònica de Göteborg. Dir.: Neeme Järvi. (6m).

GARDEL: Tango (por una cabeza), de la pel·lícula "Esencia de mujer".

Itzhak Perlman, violí. Orquestra Simfònica de Pittsburgh. Dir.: John Williams. (4m).

SCHUMANN: Escenes del bosc, op. 82.

Wilhelm Kempff, piano. (23m).

HUMMEL: Concert per a trompeta en Mi b M.

Wynton Marsalis, trompeta. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Raymond Leppard. (19m).

10.00 AGENDA MUSICAL

10.03 CAPSA DE MÚSICA

CHAUSSEON: Poema per a violí i orquestra, op. 25.

Yehudi Menuhin. Orquestra Simfònica de París. Dir.: George Enescu. (16m).

HAGEN: Sonata en Si b M per a llaut.

Robert Barto, llaut barroc. (14m).

MOZART: Simfonia n. 32, KV 318.

The English Concert. Dir.: Trevor Pinnock. (8m).

DEBUSSY: El martiri de Sant Sebastià, música d'escena sobre el misteri en cinc actes de Gabriele D'Annunzio.

Sylvia McNair, soprano. Ann Murray, Nathalie Stutzmann, mezzos. Leslie Caron, narrador. Cor i Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Michael Tilson Thomas. (66m).

BOCCHERINI: Quintet amb guitarra n. 1, G 445.

Jakob Lindberg. Conjunt Barroc de Drottningholm. (25m).

BEETHOVEN: Sonata per a piano n. 32, op. 111.

Claudio Arrau. (29m).

13.00 GRANS INTEGRALS

LA MÚSICA ORQUESTRAL DE BRITTEN

Concert per a violí op. 15.

Lorraine McAslan. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Stuart Bedford. (33m).

Jove Apollo, op. 16.

I Musici de Montréal. Dir.: Yuli Turovsky. (8m).

Obertura "Carnaval Canadenc" op. 19.

Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Stuart Bedford. (13m).

14.00 MÚSICA ANTIGA

MÚSICA DE LA GRÈCIA ANTIGA: Cinc Himnes.

Atrium Musicae de Madrid. Dir.: Gregorio Paniagua. (13m).

GREGORIA: Cicle de Nadal. Schola Gregoriana de Barcelona. Dir.: Ramon Moragas. (18m).

CANT GREGORIÀ: Missa de la Mare de Déu IX.

Cor Monàstic de l'Abadia de Montserrat. Dir.: Odiló Cumill. (13m).

CANT GREGORIÀ: Illatio: Introito ad altare Dei mei.

Cor de Monjos de l'Abadia de Santo Domingo de Silos. Dir.: Ismael Fernández de la Cuesta. (5m).

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

15.06 AUTÒGRAF

Les versions firmades per les grans batutes.

Herbert von Karajan

J.(H). STRAUSS: El baró gitano. Obertura.

Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Herbert von Karajan. (8m).

BEETHOVEN: Simfonia n. 7, Op. 92.

Orquestra Philharmonia. Dir.: Herbert von Karajan. (38m).

16.00 LA TARDA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients. Presentació a càrrec d'Olga Cardús.

19.00 PENTAGRAMA

Programa de divulgació musical. Guió i realització: Pere Burés i Alex Robles.

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

20.10 REPERTORI DE CONCERT

TELEMANN: Concert per a flauta, violí, corda i b.c. en La M. (Música de Taula).

Membres del Concentus Musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (22m).

BRAHMS: 4 Balades op. 10.

Martin Jones, piano. (21m).

DELIBES: Duetto "Viens Malika..." de l'òpera Lakmé.

Hei-Kyung Hong, soprano. Jennifer Larmore, mezzo-soprano.

Orquestra de la Ràdio de Múnic. Dir.: Jesús López Cobos. (6m).

21.00 "A LA MANERA DE..."

Un convidat ens proposa i comenta la música que li agrada.

Guió i presentació de Joan Vives. Producció de Dolors Busquets.

23.00 AGENDA MUSICAL

23.03 JAZZ DE NIT

Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.

23.45 NOCTURN

Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

I Musici de Montréal. Dir.: Yuli Turovsky. (8m).

Obertura "Carnaval Canadenc" op. 19.

Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Stuart Bedford. (13m).

14.00 MÚSICA ANTIGA

PROGRAMACIÓ DE NIT

Repetició dels últims programes.

00.30 GRANS INTEGRALS
Emès dijous passat.
01.30 JOVES INTERPRETS
Emès dimarts passat.
02.30 MÚSICA XXI
Emès divendres passat.
03.30 REPERTORI DE CONCERT
Edició de matí emesa dijous.
04.30 CAPSA DE MÚSICA
Emès dijous passat.

DIVENDRES, 5 DE NOVEMBRE DE 1999

07.08 PRIMER TEMPS
Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendes musicals.

09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

09.06 REPERTORI DE CONCERT

DVORAK: Concert per a violí i orquestra op. 53.

Josef Suk. Orquestra Filharmònica Txeca. Dir.: Václav Neumann. (32m).

SCHUBERT: Fantasia op. 103, D. 940.

Paul Badura-Skoda, Andrea Bonatta, piano. (18m).

10.00 AGENDA MUSICAL

10.03 CAPSA DE MÚSICA

TELEMANN: Obertura - Suite en sol m.

Paul Goodwin, Lorraine Wood i Sophia McKenna, oboès. Alberto Grazi, fagot. The English Concert. Dir.: Trevor Pinnock. (17m).

ROUSSEL: Trio per a flauta, viola i violoncel, op. 40.

Patrik Gallois. Membres del Trio de corda de París. (15m).

HAYDN: Missa in honorem Beatisimae Virginis Mariae, Hob. XXII:4, "Gran Missa d'orgue".

Judith Nelson. Carolyn Watkinson. Martyn Hill. David Thomas. Cor de la Christ Church Cathedral, Oxford. Christopher Hogwood, orgue. The Academy of Ancient Music. Dir.: Simon Preston. (40m).

XOSTAKOVITX: Concert per a violoncel i orquestra n. 1, op. 107. Mstislav Rostropovitch, violoncel. Philadelphia Orchestra. Dir.: Eugene Ormandy. (29m).

GRANADOS: Danses espanyoles.

Emili Brugalla, piano. (53m).

MOZART: Canon "Bona Nox" KV 561.

Chorus Viennensis. (2m).

13.00 GRANS INTEGRALS

LA MÚSICA ORQUESTRAL DE BRITTEN

Simfonia de Rèquiem, op. 20. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Richard Hickox. (22m).

Diversions per a piano (mà esquerra) i orquestra, op. 21.

Julius Katchen. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Benjamin Britten. (25m).

14.00 MÚSICA RELIGIOSA

PALESTRINA: Motet O Rex Gloriar, a quatre veus.

Cor de la Catedral de Westminster. Dir.: James O'Donnell. (4m).

LULLY: Laudate Pueri, petit motet.

Les Arts Florissants. Dir.: William Christie. (8m).

BACH: "Fürchte dich nicht", motet BWV 228.

Cor de Cambra RIAS. Akademie für Alte Musik Berlin. Dir.: René Jacobs. (9m).

MOZART: Exsultate, Jubilate. Motet, KV 165.

Lucia Popp, soprano. Leslie Pearson, orgue. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: Georg Fischer. (16m).

MENDELSSOHN: "Hör mein Bitten, Herr" (Escolta la meua pregària, Senyor), motet.

Greta de Reyghere. La Chapelle Royale. Collegium vocale de Gant. Dir.: Ph. Herreweghe. (11m).

BRUCKNER: Ecce sacerdos magnus. Motet.

Corydon singers. Chambers. Gough i Kelly, trombons. Thomas Trotter, orgue. Dir.: Matthew Best. (6m).

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

15.06 MÚSICA XXI

HENZE: Simfonia n. 9, per a cor mixt i orquestra.

Cor de la Ràdio de Berlín. Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Ingo Metzmacher. (56m).

16.00 LA TARDA DEL OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients.

19.00 BLANC I NEGRE

BACH: Concert per a dos pianos i corda, BWV 1060.

Leonora Milà. Bernat Deltell. Orquestra Àrtica de Cambra d'Alaska. Dir.: Gordon Wright. (14m).

POULENC: Concert per a dos pianos.

Sylviane Deferne. Pascal Rogé. Philharmonia Orchestra. Dir.: Charles Dutoit. (19m).

MILHAUD: Primer concert per a dos pianos i orquestra, op. 228.

Vlastimil Lejsek. Vera Lejsková. Orquestra del Teatre Nacional de Praga. Dir.: Milos Konvalinka. (20m).

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

20.10 REPERTORI DE CONCERT

BEETHOVEN: Quartet de corda op. 127.

Quartet de Cleveland. (38m)

J.(II).STRAUSS: Vals de l'Emperador.

Orquestra Filharmònica de Viena. Dir.: Willi Boskovsky. (10m).

21.00 LA MÚSICA A DEBAT

Programa a l'entorn de temes musicals d'interès, realitzat amb la col·laboració del Consell Català de la Música.

23.00 AGENDA MUSICAL

23.03 JAZZ DE NIT

Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.

23.45 NOCTURN

Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

PROGRAMACIÓ DE NIT

Repetició dels últims programes.

00.30 GRANS INTEGRALS

Emès divendres passat.

01.30 CICLE DE LIED

Emès dissabte passat.

02.30 CLASSICS DEL SEGLE XX

Emès divendres passat.

03.30 REPERTORI DE CONCERT

Edició de matí emesa divendres.

04.30 CAPSA DE MÚSICA

Emès divendres passat.

Emès divendres passat.

DISSABTE, 6 DE NOVEMBRE DE 1999

08.02 PRIMER TEMPS

Música per començar el dia presentada per Pilar Subirà. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendes musicals.

10.00 MÚSICA PER A COBLA

BONASTRE: Sardanes a la plaça.

Cobla Selvatana. (4m).

BERNAT: Suite n. 1.

Cobla Mediterrània. Dir.: Jesús Ventura. (17m).

MARTÍNEZ COMÍN: Poema de l'amor que neix.

Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona. (5m).

GERHARD: Sardana (1929).

Cobla Sant Jordi. Dir.: Jordi León. (7m).

MOLINA: Sardana a TV3.

Sant Jordi. (3m).

SABATÉ: Enyorances d'estiu.

Ciutat de Girona. (3m).

HOMS: "Albada", "Dia Clar", "Nit de festa".

Cobla Sant Jordi. Dir.: Jordi León. (11m).

11.00 DISCOTECA UNIVERSAL

ROSSINI: Guillem Tell, obertura.

Orquestra de la Royal Opera House, Covent Garden. Dir.: Carlo Rizzi. (12m).

DUKAS: L'aprenent de bruixot, scherzo a partir d'una balada de Goethe.

Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: James Levine. (11m).

GRANADOS: Intermedi de "Goyescas".

Pepe i Celín Romero, guitarres. (5m).

BACH: Toccata i fuga, BWV 565.

Ton Koopman, orgue. (8m).

PROKOFIEV: Romen i Julieta, suite n. 3, op. 101.

Orquestra Nacional Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (18m).

12.00 PENTAGRAMA

Programa de divulgació musical. Repetició del programa emès el dijous.

13.00 AGENDA MUSICAL

13.03 SALA DE CONCERT

Una selecció dels millors enregistraments de concert.

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

15.03 SALA DE CONCERT

Una selecció dels millors enregistraments de concert.

17.00 "A LA MANERA DE..."

Repetició del programa emès el dijous al vespre.

19.00 CICLE DE LIED

SCHUMANN: Cicle de cançons espanyoles, op. 74.

M. Shirai, soprano. M. Lipovsek, contralt. J. Protschka, tenor. M. Hölle, baix. H. Deutsch, piano. (24m).

SCHUMANN: Cançons d'amor espanyoles, op. 138.

Barbara Bonney, soprano. Anne Sofie von Otter, mezzosoprano. Kurt Streit, tenor. Olaf Bär, bariton. Helmut Deutsch i Bengt Forsberg, piano a quatre mans. (22m).

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

20.03 SELECCIÓ DE JAZZ

Programa dedicat a la música de jazz amb guió d'Albert Mallofré.

22.00 AGENDA MUSICAL

22.03 GRANS OBRES

HÄNDEL: "Rodrigo", drama per música en tres actes.

Gloria Banditelli, Rodrigo. Sandrine Piau, Esilena. Elena Cecchi Fedi, Florinda. Rufus Müller, Giuliano. Roberta Invernizzi, Evanco. Caterina Calvi, Fernando. Il Complesso Barocco. Dir.: Alan Curtis. (155m).

24.00 NOCTURN

Música per acabar el dia. Presentació a càrrec de Laia Garcia.

PROGRAMACIÓ DE NIT

Repetició dels últims programes.

00.30 LA TARDA DEL OIENT

Repetició dels programes emesos dilluns, dimarts i dimecres.

DIUMENGE, 7 DE NOVEMBRE DE 1999

08.02 PRIMER TEMPS

Música per començar el dia presentada per Pilar Subirà. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendes musicals.

10.00 MÚSICA DE CAMBRA

MOZART: Quintet de corda n. 5, KV 593.

Trio Grumiaux. Arpad Gérecz, violí. Max Lesueur, viola. (28m).

MOZART: Quintet de corda, KV 614.

Arthur Grumiaux. Arpad Gérecz. Georges Janzer. Max Lesueur. Eva Czako. (24m).

11.00 TRANSMISSIÓ EN DIRECTE DE LA MISSA CONVENTUAL DES DEL MONESTIR DE MONTSERRAT

12.17 DIVERTIMENT

Un espai presentat per Pilar Subirà.

13.00 AGENDA MUSICAL

13.03 SALA DE CONCERT

Una selecció dels millors enregistraments de concert.

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

15.03 SALA DE CONCERT

Una selecció dels millors enregistraments de concert.

17.00 TEMPORADA D'ÒPERA DE CATALUNYA MÚSICA

MASSENET: Thaïs, òpera.

Beverly Sills. Sherrill Milnes. Nicolai Gedda. Richard van Allan. Cor John Alldis. New Philharmonia Orchestra. Dir.: Lorin Mazel. (144m).

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

20.03 L'ÀUDIOVISUAL

Un programa d'Alex Gorina.

22.00 AGENDA MUSICAL

22.03 LES VEUS DEL SEGLE

Un espai recopilatori amb els millors cantants del nostre temps.

Alfredo Kraus

VERDI: "E Strano" de l'acte I de La Traviata. Maria Callas, Alfredo Kraus. Orquestra del Teatre San Carlos de Lisboa. Dir.: Franco Ghione. (10m).

GOUNOD: Cavatina de "Faust". Alfredo Kraus, tenor. Orquestra del Teatre Nacional de l'Òpera de París. Dir.: Michelangelo Veltri. (6m).

DELIBES: Duet de "Lakmé". June Anderson, soprano. Alfredo Kraus, tenor. Orquestra del Teatre Nacional de l'Òpera de París. Dir.: Michelangelo Veltri. (8m).

CANÇONS I ARIES DE SALSUELA. Alfredo Kraus, tenor. Orquestra de cambra de Madrid. Dir.: J.-L. Lloret. (22m).

DONIZETTI: Duet de "La fille du régiment". June Anderson, soprano. Alfredo Kraus, tenor. Orquestra del Teatre Nacional de l'Òpera de París. Dir.: Michelangelo Veltri. (8m).

LISZT: Tres cançons. Alfredo Kraus, tenor. Edelmiro Arnaltes, piano. (12m).

ARRIETA: "Escena i brindis" i "Escena i Trio" de l'òpera "Marina". Alfredo Kraus, Maria Bayo, Joan Pons, Cor de Cambra de Tenerife. Cor del Conservatori Superior de Música de Tenerife. Rondalla de Tenerife. Orquestra Simfònica de Tenerife. Dir.: Víctor Pablo Pérez. (19m).

BELLINI: "Tres aries de l'acte III de l'òpera 'I Puritani'". Alfredo Kraus, Cristine Deutekom. Cor i Orquestra del Teatre Colon de Buenos Aires. Dir.: Michelangelo Veltri. (13m).

24.00 NOCTURN
Música per acabar el dia. Presentació a càrrec de Laia Garcia.

PROGRAMACIÓ DE NIT
Repetició dels últims programes.

00.30 LA TARDA DEL'OIENT
Repetició dels programes emesos dijous i divendres.

DILLUNS, 8 DE NOVEMBRE DE 1999
07.08 PRIMER TEMPS
Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendes musicals.

09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL
09.06 REPERTORI DE CONCERT
MOZART: Simfonia n. 9, KV 73.
The Academy of Ancient Music. Dir.: Jaap Schröder. (12m).

TXAIKOVSKI: Vals-Scherzo, Op. 34.
David Oistrakh, violí. Vladimir Yampolski, piano. (5m).

HANDEL: Concerto grosso op. 6 n. 3.
Händel & Haydn Society. Dir.: Christopher Hogwood. (15m).

SAINT-SAËNS: "Mon coeur s'ouvre a ta voix", de Samson et Dalila.

Elena Obraztsova. Philharmonia Orchestra. Dir.: Giuseppe Patané. (6m).

VIVALDI: Sonata op. 1, n. 8, en re m, RV 64.
Ensemble 415. (12m).

10.00 AGENDA MUSICAL
10.03 CAPSA DE MÚSICA
DEBUSSY: El mar.
Orquestra Simfònica SDR, Stuttgart. Dir.: Sergiu Celibidache. (25m).

SCHUBERT: Tres impromptus, D 946.
Maria Joao Pires, piano. (33m).

BRUCH: Simfonia n. 2, op. 36.
Orquestra Filharmònica Gürzenich de Colònia. Dir.: James Conlon. (37m).

MARAIS: Alcione, tercera suite.
Le Concert des Nations. Dir.: Jordi Savall. (8m).

BARTOK: Quartet de corda n. 1, Sz 40, op. 7.
Quartet Lindsay. (32m).

BACH: Magnificat, BWV 243.
Lisa Larsson, Elisabeth von Magnus, sopranos. Bogna Bartos, contralt. Gerd Türk, tenor. Klaus Mertens, baix. Cor i orquestra barrocs d'Amsterdam. Dir.: Ton Koopman. (25m).

13.00 GRANS INTEGRALS
LA MÚSICA ORQUESTRAL DE BRITTEN
Matinades Musicals op. 24.
Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Adrian Boult. (14m).

Preludi i Fuga per a 18 instruments de corda, op. 29.
Orquestra de Cambra de Londres. Dir.: Christopher Warren-Green. (9m).

Quatre interludis marins de Peter Grimes, op. 33a.
Orquestra Simfònica de Bournemouth. Dir.: Richard Hickox. (17m).

Passacaglia de "Peter Grimes" op. 33b.
Orquestra Filharmònica de Londres. Dir.: Adrian Boult. (8m).

14.00 CLASSICS DEL SEGLE XX
HINDEMITH: Ludus tonalis.
Sviatoslav Richter, piano. (56m).

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES
15.00 ELS ORGUES DE CATALUNYA
CONCERT enregistrat per Catalunya Música el dia 18 de juliol de 1995 a la Basílica de Santa Maria d'Igualada. XV CICLE ELS ORGUES DE CATALUNYA. WESLEY: Sonata en Do M. RUTTER: Variacions sobre un tema pasqual. LANGLAIS: I Fantasia per a dos executants. MERKEL: Sonata per il·lustrar els salms 42 i 43.
Bernat Bailbè i Neil Cowley, orque a quatre mans. (58m).

16.00 LA TARDA DEL'OIENT
Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients. Presentació a càrrec d'Olga Cardús.

19.00 MÚSICA CORAL
BIBER: Missa Bruxellensis.
La Capella Reial de Catalunya. Le Concert des Nations. Dir.: Jordi Savall. (50m).

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL
20.10 REPERTORI DE CONCERT

MOZART: Concert per a violí i orquestra, KV 207.
Henryk Szeryng. Orquestra New Philharmonia. Dir.: Alexander Gibson. (20m).

POULENC: Sextet per a piano, flauta, oboè, clarinet, fagot i trompa.
Pascal Rogé. Patrick Gallois. Maurice Bourgue. Michel Portal. Amaury Wallez. André Cazalet. (18m).

MAHLER: Lieder eines fahrenden Gesellen.
Dietrich Fischer-Dieskau, baríton. Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Daniel Barenboim. (17m).

21.00 RECITAL MONTSERRAT CABALLÉ
Enregistrament fet el dia 15 d'octubre de 1999 al Gran Teatre del Liceu.
Obres de SCARLATTI, VIVALDI, PICCINI, DONIZETTI, BELLINI, ROSSINI, GOUNOD, entre d'altres. Montserrat Caballé, soprano. Manuel Burgueras, piano.

23.00 AGENDA MUSICAL
23.03 JAZZ DE NIT
Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.

23.45 NOCTURN
Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

PROGRAMACIÓ DE NIT
Repetició dels últims programes.

00.30 GRANS INTEGRALS
Emès dilluns passat.

01.30 AUTOGRAF
Emès dijous passat.

02.30 BLANC I NEGRE
Emès divendres passat.

03.30 REPERTORI DE CONCERT
Edició de matí emesa dilluns.

04.30 CAPSA DE MÚSICA
Emès dilluns passat.

DIMARTS, 9 DE NOVEMBRE DE 1999
07.00 PRIMER TEMPS
Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendes musicals.

09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL
09.06 REPERTORI DE CONCERT
C. P. E. BACH: Doble concert per a clavecí i fortepiano H. 479.
Concentus Musicus de Viena. Leonhard Consort. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. Gustav Leonhard. (16m).

ABREU: Tico-tico.
Thomas Furi, violí. Lorenz Hasler, viola. Ferenc Szedlak, violoncel. Béla Szedelak, contrabaix. Werner Giger, piano. (2m).

KODALY: Variacions sobre una cançó popular hongaresa "The Peacock".
Orquestra Simfònica de Montreal. Dir.: Charles Dutoit. (25m).

MOZART: "Misero! O sogno, o son desto?" - "Aura, che intorno spira", recitatiu i ària KV. 431.

Francisco Araiza. Orquestra del Mozarteum de Salzburg. Dir.: Leopold Hager. (10m).

10.00 AGENDA MUSICAL
10.03 CAPSA DE MÚSICA
VERDI: Obertura de l'òpera "La Forza del destino".
Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Claudio Abbado. (7m).

CHOPIN: Vals per a piano, op. 70 n. 3.
Vladimir Sofronitsky, piano. (3m).

HASSE: Ària "Pallido il sole", d'Artaserse.
Andreas Scholl, contratenor. Orquestra de l'Època de la Il·lustració. Dir.: Roger Norrington. (4m).

POULENC: Suite "Les biches". Orquestra Nacional de França. Dir.: Charles Dutoit. (20m).

TELEMANN: Quatre primeres fantasies per a violí sol.
Andrew Manze, violí. (20m).

TOLDRA: Vistes al mar.
Orquestra de Cambra del Palau de la Música Catalana. Dir.: Gonçal Comellas. (18m).

WOLF: 5 lieder sobre poemes de Joseph von Eichendorff.
Dietrich Fischer-Dieskau, baríton. Hartmut Höll, piano. (15m).

ARRIAGA: Quartet de corda n. 3.
Quartet de corda Sine Nomine. (26m).

SIBELIUS: Simfonia n. 2, op. 43.
Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Colin Davis. (47m).

13.00 GRANS INTEGRALS
LA MÚSICA ORQUESTRAL DE BRITTEN
Guia d'orquestra per a joves, op. 34.
Orquestra Simfònica de Birmingham. Dir.: Simon Rattle. (17m).

Occasional Overture op. 38.
Orquestra Simfònica de la Ciutat de Birmingham. Dir.: Simon Rattle. (7m).

Lachrymae (Reflexions sobre un tema de John Dowland), op. 48a. Versió per a viola i corda.
Roser Chase, viola. Orquestra de Cambra de Londres. Dir.: Christopher Warren-Green. (14m).

Dances corals de "Gloriana" op. 53a.
Martyn Hill, tenor. Thelma Owen, arpa. The Holst singers. Dir.: Hilary Davan Wetton. (12m).

14.00 MOMENTS LÍRICS
ROSSINI: Il barbiere di Siviglia, obertura.
Orquestra de la Royal Opera House, Covent Garden. Dir.: Carlo Rizzi. (7m).

ROSSINI: Aries de La Cenerentola i Il barbiere di Siviglia. Victòria dels Àngels. Orquestra de l'Òpera de Roma. Orquestra Royal Philharmonie. Dir.: Giuseppe Morelli i Vittorio Gui. (11m).

ROSSINI: La pesca. La regata veneziana. Duetto buffo di due gatti.
Elisabeth Söderström, soprano. Kerstin Meyer, mezzo-soprano. Jan Eyron, piano. (11m).

STRAUSS(II): Obertura de l'òpera "Una nit a Venècia".

Orquestra Filharmònica Eslovaca de Kosice. Dir.: Alfred Walter. (8m).

J. STRAUSS: Dues àries de Die Fledermaus.

Jennifer Larmore. Orquestra Nacional Gal·lesa. Dir.: Carlo Rizzi. (7m).

J. STRAUSS: Veus de primavera, vals.

Kathleen Battle, soprano. Orquestra Filharmònica de Viena. Dir.: Herbert von Karajan. (8m).

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES

15.00 MÚSIQUES DEL MÓN

Una finestra oberta a l'expressió musical dels pobles d'arreu. PALESTINA: Tulbah. Miriam. Dal'onah. Fardah.

El-Funoun. (13m).

BRASIL: Gigante dormecido. Jogo de rua. (12m).

GRÈCIA: Astéron Pantón. Gri-gora i ora. Pali pali.

Angelique Ionatos. Nena Venetsanou. (11m).

INDIA: Raga Hamsadhwani. Ravi Shankar. Kanai Dutt. No-du Mullick. (10m).

16.00 LA TARDA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients. Presentació a càrrec d'Olga Cardús.

19.00 JOVES INTERPRETS

BRUCH: Concert per a violí i orquestra n. 1, op. 26.

Manuel Porta, violí. Orquestra Simfònica del Vallès. Dir.: Jordi Mora. (26m).

BEETHOVEN: Quartet n. 10, op. 74 "Arpa".

Quartet Aguinaga. (Esther Pons, Carme Cardona, violins. Andreu Cardona, viola. Àlvaro Cardona, violoncel). (30m).

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

20.10 REPERTORI DE CONCERT

DEBUSSY: Preludi a la migdiada d'un faune.

Orquestra Filharmònica de Los Angeles. Dir.: Esa-Pekka Salonen. (10m).

HAYDN: Simfonia n. 7, "El migdiada".

Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (22m).

MEYERBEER: Romances sense paraules, llibre VIII op. 102.

Luba Edlina, piano. (14m).

21.00 PERFILS

Raimon Colomer conversa amb un compositor al voltant de la seva obra.

MERCÈ CAPDEVILA

23.00 AGENDA MUSICAL

23.03 JAZZ DE NIT

Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.

23.45 NOCTURN

Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

PROGRAMACIÓ DE NIT

Repetició dels últims programes.

00.30 GRANS INTEGRALS

Emès dimarts passat.

01.30 SELECCIÓ DE JAZZ

Emès dissabte passat.

03.30 REPERTORI DE CONCERT

Edició de matí emesa dimarts passat.

04.30 CAPSA DE MÚSICA

Emès dimarts passat.

DIMECRES, 10 DE NOVEMBRE DE 1999

07.08 PRIMER TEMPS

Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendas musicals.

09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

09.06 REPERTORI DE CONCERT

KABALEVSKI: Concert per a piano i orquestra n. 3, en Re M, op. 50.

Emil Guilels. Orquestra Simfònica de la Ràdio de l'URSS. Dir.: Dmitri Kabalevski. (17m).

LECLAIR: Sonata op. 9 n. 6. Convivium. (14m).

VERDI: "Già nella notte", ària de l'òpera Otello.

Leontyne Price. Plácido Domingo. New Philharmonia Orchestra. Dir.: Nello Santi. (11m).

R. STRAUSS: Romança per a violoncel i orquestra.

Raphael Wallfisch. Orquestra Nacional Escocesa. Dir.: Nee-me Järvi. (10m).

10.00 AGENDA MUSICAL

10.03 CAPSA DE MÚSICA

MOZART: Simfonia n. 33, KV 319.

Orquestra Reial del Concertgebouw. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (26m).

XOSTAKOVITX: Quartet de corda n. 8, op. 110.

Quartet Xostakovitx. (21m).

C. SCHUMANN: Sis lieder de "Jucunda" de Hermann Rollett, op. 23.

Gabriele Fontana, soprano. Konstanze Eickorst, piano. (14m).

HANDEL: Música aquàtica, suite n. 2.

Le Concert des Nations. Dir.: Jordi Savall. (31m).

RODRIGO: Set cançons valencianes.

León Ara, violí. Eugène de Canck, piano. (17m).

SIBELIUS: Cavalcada nocturna i albada, op. 55. Poema simfònic.

Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Colin Davis. (17m).

W.F. BACH: Doble concert per a dos clavecins F. 46.

Concentus Musicus de Viena.

Leonhard-Consort. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. Gustav Leonhardt. (22m).

B. CARULLI: Trio de Le com-te Ory de Rossini, transcrit per a flauta, oboè, clarinet i fagot.

Quintetto Arnold. (10m).

13.00 GRANS INTEGRALS

LAMÚSICA ORQUESTRAL DE BRITTEN

Simfonia per a violoncel i orquestra, Op. 68.

Yo-Yo Ma, violoncel. Orquestra Simfònica de Baltimore. Dir.: David Zinman. (35m).

Suite sobre temes populars angleses "A time there was", op. 90.

Orquestra Simfònica de Bour-nemouth. Dir.: Richard Hickox. (16m).

14.00 MÚSICS DE CATALU-NYA

LLOBET: El testament d'Amèlia.

Carles Trepal, guitarra. (2m).

GERHARD: Cançon de Pedrell.

Benita Valente, soprano. Tan Crone, piano. (18m).

GERHARD: Simfonia "Home-natge a Pedrell".

Orquestra Simfònica de la BBC. Dir.: Matthias Bamert. (35m).

pendent

15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

15.03 MÚSICS DE CATALU-NYA

HUCH/GUMÍ: El mestre armer, per a narrador, orquestra de corda, vent i percussió.

Eduard Bartolí, narrador. Jove Orquestra de Figueres. Dir.: Albert Gumí. (21m).

AMARGOS: Trio per a flauta, clarinet i corn anglès (1980).

Jaume Cortadellas, flauta. Xavier Figuerola, clarinet. Philip-pe Vallet, corn anglès. (16m).

PAGAN: L'Enigma Gaudí.

Orquestra Simfònica i Cors. Dir.: Manuel Valdivieso. (8m).

16.00 LA TARDA DE L'OIENT

Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients. Presentació a càrrec d'Olga Cardús.

19.00 PRIMERA VEU

Un espai per conèixer els músics d'ara.

20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

20.10 REPERTORI DE CONCERT

DVORAK: Quartet de corda op. 96 "América".

Quartet Duke. (25m).

TXAIKOVSKI: El trencanous, suite op. 71 a.

Orquestra Filharmònica de Viena. Dir.: Hans Knappertsbusch. (23m).

21.00 SELECCIÓ DE NOVE-TATS

Presentació de les últimes novetats discogràfiques aparegudes al mercat. Espai patrocinat per Discos Castelló.

23.00 AGENDA MUSICAL

23.03 JAZZ DE NIT

Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.

23.45 NOCTURN

Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.

PROGRAMACIÓ DE NIT

Repetició dels últims programes.

00.30 GRANS INTEGRALS

Emès dimecres passat.

01.30 L'AUDIOVISUAL

Emès diumenge passat.

03.30 REPERTORI DE CONCERT

Edició de matí emesa dimecres passat.

04.30 CAPSA DE MÚSICA

Emès dimecres passat.

DIJOUS, 11 DE NOVEMBRE DE 1999

07.08 PRIMER TEMPS

Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendas musicals.

09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL

09.06 REPERTORI DE CONCERT

HAYDN: Simfonia n. 37.

The Academy of Ancient Music. Dir.: Christopher Hogwood. (16m).

ARNOLD: Quatre danses irlandeses op. 126.

The Philharmonia. Dir.: Bryden Thomson. (7m).

BOCCHERINI: Sonata per a dos violoncelles en Si b M.

Anner Bylsma, Kenneth Slowich, violoncelles. (14m).

BERNSTEIN: I Hate Music (Detesto la música).

Jennie Tourel, mezzo, Philippe Entremont, piano. (7m).

VIVALDI: Concert op. 12 n. 3, RV 124.

Pavlo Beznosiuk, violí. The Academy of Ancient Music. Christopher Hogwood. (6m).

10.00 AGENDA MUSICAL

10.03 CAPSA DE MÚSICA

BACH: Missa en La M BWV 234.

Cor i Orquestra del Collegium Vocale de Gant. Dir.: Philippe Herreweghe. (32m).

BEETHOVEN: Quintet de corda op. 29.

Pinchas Zukerman, viola. Quartet de corda de Tokio. (34m).

TXEREPNIN: Concert per a piano i orquestra n. 1, op. 12.

Murray McLachlan. Orquestra Simfònica de Chetham. Dir.: Julian Clayton. (19m).

SMETANA: Danses txecques n. 1, 7, 8 i 10.

Orquestra Simfònica de Praga. Dir.: Petr Altrichter. (23m).

WEBER: Turandot, obertura i marxa J 75.

The Philharmonia. Dir.: Nee-me Järvi. (6m).

GEMINIANI: La Follia (transcripció per a concert de la sonata op. 5 n. 12 d'Arcangelo Corelli).

Europa Galante. Dir.: Fabio Biondi. (13m).

BERLIOZ: "El ballet de les ombres".

Cor de l'Orquestra Nacional de Lió. Noel Lee, piano. Dir.: Bernard Tetu. (3m).

GINASTERA: Sonata per a guitarra op. 47.

Franz Halász. (12m).

FIBICH: Toman i la fada del bosc, poema simfònic op. 49.

Orquestra Simfònica de Praga. Dir.: Vladimír Valek. (13m).

13.00 GRANS INTEGRALS

LES MELODIES PER A VEU I PIANO DE POULENC

Torçador (Jean Cocteau).

Michel Sénéchal, tenor. Dalton Baldwin, piano. (5m).

Le Bestiaire (Guillaume Apollinaire).

Gilles Cachemaille, baríton. Pascal Rogé, piano. (5m).

Cocardes (Jean Cocteau).

François Le Roux, baríton. Pascal Rogé, piano. (7m).

Poèmes de Ronsard.

François Le Roux, baríton. Pascal Rogé, piano. (10m).

Chansons Gaillardes (textos anònims del segle XVII).

José van Dam, baríton. Jean-P. Philippe Collard, piano. (11m).

Vocalise.

Marie Devellereau, soprano. Emmanuel Strosser, piano. (4m).
Airs chantés (Jean Moréas).
 Rita Streich, soprano. Geoffrey Parsons, piano. (7m).
Épitaphe (François de Malherbe).
 Gérard Souzay, baríton. Dalton Baldwin, piano.
14.00 MÚSICA ANTIGA
AZALAIS DE PORCAIRAGUES: Ar em al freg temps vengut.
 Clemencie Consort. Dir.: René Clemencie. (10m).
BRÛLÉ: A la douceur de la belle saison.
 Paul Hillier, veu. Andrew Lawrence-King, saltiri. (8m).
FOLQUET DE MARSELHA: Si tot me soi.
 Clemencie Consort. Dir.: René Clemencie. (11m).
ARNAUD DE MAREUIL: Dues cançons.
 Jean Luc Madier, cant. Hervé Berteaux, cornamuses. Maurice Moncozet, flautes, xirimia. Pascal Lefevre, viola de roda. Thomas Bienabe. Jacques Détraz. (14m).
MARCABRUN: L'antrier jost'una sebissa.
 Clemencie Consort. Dir.: René Clemencie. (5m).
JACQUES DE CAMBRAI: Retrowange novelle.
 Studio der Frühen Musik. Early Music Quartet. Dir.: Thomas Binkley. (6m).
15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES
15.06 AUTÒGRAF
 Les versions firmades per les grans batutes.
 Herbert von Karajan.
MOZART: Simfonia concertant, KV 297b.
 Sidney Sutcliffe, oboè. Bernard Walton, clarinet. Dennis Brain, trompa. Cecil James, fagot. Orquestra Filharmònica. Dir.: Herbert von Karajan. (33m).
STRAUSS, R.: Quatre últims lieder.
 Elisabeth Schwarzkopf. Philharmonia Orchestra. Dir.: Herbert von Karajan. (19m).
16.00 LA TARDA DEL'OIENT
 Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients. Presentació a càrrec d'Olga Cardús.
19.00 PENTAGRAMA
 Programa de divulgació musical. Guió i realització: Pere Burés i Alex Robles.
20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL
20.10 REPERTORI DE CONCERT
BACH: Sonata per a flauta i clavicel, BWV 1030.
 Frans Brüggen, flauta. Gustav Leonhardt, clavicel. (19m).
CHAUSSON: Poema de l'amor i del mar, op. 19.
 J. Norman. Orquestra Filharmònica de Montecarlo. Dir.: A. Jordan. (27m).
21.00 "A LA MANERA DE..."
 Un convidat ens proposa i comenta la música que li agrada. Guió i presentació de Joan Vives. Producció de Dolors Busquets.
23.00 AGENDA MUSICAL
23.03 JAZZ DE NIT

Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.
23.45 NOCTURN
 Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.
PROGRAMACIÓ DE NIT
 Repetició dels últims programes.
00.30 GRANS INTEGRALS
 Emès dijous passat.
01.30 JOVES INTERPRETS
 Emès dimarts passat.
02.30 MÚSICA XXI
 Emès divendres passat.
03.30 REPERTORI DE CONCERT
 Edició de matí emesa dijous.
04.30 CAPSA DE MÚSICA
 Emès dijous passat
DIVENDRES, 12 DE NOVEMBRE DE 1999
07.08 PRIMER TEMPS
 Música per començar el dia presentada per Eulàlia Benito. Recull d'obres breus. Inclou butlletins informatius i agendas musicals.
09.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL
09.06 REPERTORI DE CONCERT
RAVEL: Ma Mère l'Oye. (per a duet de piano).
 Josep Colom, Carmen Deleito, pianos. (15m).
MOZART: Quintet amb clarinet, KV 581.
 David Shifrin, clarinet. Quartet de corda Emerson. (32m).
GARCIALORCA: Arranjament per a dues guitarres de la cançó "Anda Jaleo", de les Cançons Espanyoles Antiques.
 Duo de guitarres Kassner-Quer. (3m).
10.00 AGENDA MUSICAL
10.03 CAPSA DE MÚSICA
LISZT: La idea fixa, andante amoroso sobre una melodia de Berlioz.
 Leslie Howard, piano. (6m).
WAGNER: Tristany i Isolda, preludi i mort d'amor.
 Orquestra Filharmònica de Múnic. Dir.: Sergiu Celibidache. (21m).
BOYCE: Simfonia n. 4.
 Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (6m).
GIULIANI: 4 peces per a veu i guitarra.
 Antonia Elisabeth Brown, soprano. Adriano Sebastiani, guitarra. (10m).
CHARPENTIER: Sonata a vuit, H. 548.
 London Baroque. Dir.: Charles Medlam. (16m).
TAILLEFERRE: Valse des Dépêches i Quadrille del Ballet Les Mariés de la Tour Eiffel.
 Philharmonia Orchestra. Dir.: Geoffrey Simon. (5m).
MOZART: 6 danses alemanyes, KV 509.
 Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (12m).
KHATXATURIAN: Rapsòdia de concert per a piano i orquestra en Re b M.
 Oxana Yablonskaya. Orquestra Simfònica de Moscou. Dir.: Dmitry Yablonsky. (24m).

TRADICIONAL: El comte Arnau.
 Montserrat Figueras. Francesc Garrigosa. La Capella Reial de Catalunya. Dir.: Jordi Savall. (13m).
BEETHOVEN: La Victòria de Wellington, op. 91.
 Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera. Dir.: Lorin Maazel. (16m).
HANDEL: Anthems de la Coronació.
 Cor del King's College de Cambridge. Orquestra de Cambra Anglesa. Dir.: David Willcocks. (40m).
13.00 GRANS INTEGRALS
LES MELODIES PER A VEU I PIANO DE POULENC
POULENC: Trois poèmes de Louise Lalanne.
 Elly Amelling, soprano. Dalton Baldwin, piano. (5m).
POULENC: Quatre poèmes de Guillaume Apollinaire.
 Gérard Souzay, baríton. Dalton Baldwin, piano. (4m).
POULENC: Cinq poèmes de Max Jacob.
 Elly Amelling, soprano. Dalton Baldwin, piano. (7m).
POULENC: Pierrot (Théodore de Banville).
 Nicolas Rivenq, baríton. Emmanuel Strosser, piano.
POULENC: Vuit cançons poloneses.
 Nicolai Gedda, tenor. Dalton Baldwin, piano. (11m).
POULENC: Quatre cançons per a nens.
 Michel Sénéchal, tenor. Dalton Baldwin, piano. (10m).
POULENC: Cinq poèmes de Paul Eluard.
 Gérard Souzay, baríton. Dalton Baldwin, piano. (6m).
POULENC: A sa guitarra (Pierre Ronsard).
 Mady Mespel, soprano. Gabriel Tacchino, piano. (3m).
14.00 MÚSICA RELIGIOSA
TALLIS: Spem in alium.
 The Sixteen Choir. Dir.: Harry Christophers. (9m).
TALLIS: "Tunes for Archbishop Parker's Psalter". Anthem.
 The Tallis Scholars. Dir.: Peter Philips. (8m).
LOCKE: Be thou exalted, Lord, anthem.
 Cor del New College, Oxford. The Parley of Instruments. Dir.: Edward Higginbottom. (10m).
PURCELL: Rejoice in the Lord alway (The Bell Anthem), Z 49
 Solistes vocals. Cor del King's Consort. The King's Consort. Dir.: Robert King. (8m).
PURCELL: Música pel funeral de la Reina Mary.
 Felicity Lott, Charles Brett, John Williams, Thomas Allen. Cor i Orquestra Monteverdi. Equale Brass Ensemble. Dir.: John Eliot Gardiner. (19m).
15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES
15.00 MÚSICA XXI
 Les últimes tendències de la música contemporània.
BARBER: Concert per a violoncel i orquestra, op. 22.
 Yo-Yo Ma. Orquestra Simfònica de Baltimore. Dir.: David Zinman. (27m).

XENAKIS: Kottos, per a violoncel sol.
 Rohan de Saram. (10m).
GUINJOAN: Música per a violoncel i orquestra.
 Lluís Claret. Orquestra Simfònica Gottwaldov. Dir.: Joan Guinjoan. (19m).
16.00 LA TARDA DEL'OIENT
 Programació realitzada a partir de les peticions dels nostres oients. Presentació a càrrec d'Olga Cardús.
19.00 BLANC I NEGRE
 La música per a piano.
MÚSICA PER ALS INFANTS
TXAIKOVSKI: "La meva mariona", "Marxa dels soldats", "La nina està malalta", "El funeral de la nina", "La nova nina", "Dolç somni" de l'Àlbum pels infants, op. 39.
 Marina Rodríguez, piano. (8m).
KHATXATURIAN: "El meu amic està malalt", "Festa d'aniversari", "El cavallet", "Fuguetta", quatre peces d'Escenes d'infants.
 Marina Rodríguez, piano. (7m).
KABALEVSKI: "Petita cançó", "Cançó de bressol", "Joc", "Broma", "Pallassos", "Un viatge divertit", sis petites peces de l'op. 39.
 Marina Rodríguez, piano. (2m).
MOZART: Marxa fúnebre del Senyor Maestro Contrapunto, KV 453a.
 Ludovica Mosca, piano. (2m).
MOZART: Pa amb mantega.
 Ludovica Mosca, piano.
MOZART: Tres petites peces d'Infància i Joventut.
 Ludovica Mosca, piano. (8).
BACH: Quinze invencions a dues parts, BWV 772 a BWV 786.
 Joan Rubinet, piano. (24m).
20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES I AGENDA MUSICAL
20.10 REPERTORI DE CONCERT
BEETHOVEN: Fidelio, obertura op. 72 b.
 Orquestra Filharmònica de Nova York. Dir.: Leonard Bernstein. (7m).
RAKHMANINOV: Variacions sobre un tema de Corelli, op. 42.
 Mikhail Pletnev, piano. (16m).
WEBER: Simfonia n. 1.
 Academy of St. Martin in the Fields. Dir.: Neville Marriner. (25m).
21.00 LA MÚSICA A DEBAT
 Programa a l'entorn de temes musicals d'interès, realitzat amb la col·laboració del Consell Català de la Música.
23.00 AGENDA MUSICAL
23.03 JAZZ DE NIT
 Una selecció d'Albert Mallofré que presenta Alfred Celaya.
23.45 NOCTURN
 Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Alfred Celaya.
PROGRAMACIÓ DE NIT
 Repetició dels últims programes.
00.30 GRANS INTEGRALS
 Emès divendres passat.
01.30 CICLE DE LIED
 Emès dissabte passat.
02.30 CLASSICS DEL SEGLE XX
 Emès divendres passat.

03.30 REPERTORI DE CONCERT
Edició de matí emesa divendres.
04.30 CAPSA DE MÚSICA
Emès divendres passat.

DISSABTE, 13 DE NOVEMBRE DE 1999

08.00 PRIMER TEMPS
Música per començar el dia. Recull d'obres breus presentades per Pilar Subirà.
10.00 MÚSICA PER A COBLA CASELLAS: Dansa llatina. Jordi Molina, tenora. Ramon Escalé, piano. (5m).
LAMOTE DE GRIGNON, R.: Cani de llum, sardana. Coblà Ciutat de Barcelona. (7m).
VENTURA: Camins. Esbós simfònic. Coblà Sant Jordi. Dir.: Jesús Ventura. (5m).
PRENAFETA: Suite de cançons populars catalanes. Cor Jove de l'Orfeó Català. Coblà Sant Jordi. Dir.: Conxita Garcia i Jordi León. (12m).
OLTRA: Variacions característiques. Coblà Sant Jordi. Dir.: Manel Oltra. (7m).
BOU: Regalims del cor. La Flama de Farners. (3m).
CASSU: Fragància de violetes. La Principal de la Bisbal. (4m).
GARRETA: "Boirines", sardana. Coblà Cadaqués. (5m).
11.00 DISCOTECA UNIVERSAL
El col·leccionable de la música indispensable.
BORODIN: Danses polovtsianes d'El Príncep Igor. Orquestra Filharmònica Samara. Dir.: Samuel Friedmann. (12m).
BEETHOVEN: Concert per a piano i orquestra n. 5, op. 73 "Emperador". Rudolf Serkin. Filharmònica de Nova York. Dir.: Leonard Bernstein. (39m).
VERDI: "Va, pensiero, sull'ali dorate". Cor dels presoners de l'òpera "Nabucco". Cor i Orquestra del Teatre Alla Scala. Dir.: Claudio Abbado. (5m).

12.00 PENTAGRAMA
Programa de divulgació musical. Repetició del programa emès dijous passat.
13.00 SALA DE CONCERT
Una selecció dels millors enregistraments de concert.
15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES
15.03 SALA DE CONCERT
Una selecció dels millors enregistraments de concert.
17.00 "A LA MANERA DE..."
Repetició del programa emès el dijous al vespre.
19.00 CICLE DE LIED
STRAUSS, R.: "Frühling", dels quatre últims lieder. Elisabeth Schwarzkopf. Philharmonia Orchestra. Dir.: Herbert von Karajan. (3m).
STRAUSS, R.: "September", dels quatre últims lieder. Eva Marton. Orquestra Simfònica de Toronto. Dir.: Andrew Davis. (4m).
STRAUSS, R.: "Beim Schlafengehen", dels quatre últims lieder. Anna Tomowa-Sintow, soprano. Orquestra Filharmònica de Berlín. Dir.: Herbert von Karajan. (5m).
STRAUSS, R.: "Im Abendrot", dels quatre últims lieder. Lucia Popp, soprano. Orquestra Simfònica de Londres. Dir.: Michael Tilson Thomas. (7m).
STRAUSS, R.: Quatre últims lieder (arranj. per a piano de Max Wolff). Barbara Bonney, soprano. Malcolm Martineau, piano. (21m).
20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES
20.03 SELECCIÓ DE JAZZ
Programa dedicat a la música de jazz amb guió d'Albert Mallofré.
22.00 AGENDA
22.03 GRANS OBRES
DVORAK: Stabat Mater, op. 58. Gabriela Benackova-Capova. Ortrum Wenkel. Peter Borsky. Jan-Hendrik Rootering. Cor i Orquestra Filharmònica Txeca. Dir.: Wolfgang Sawallisch. (91m).
PROGRAMACIÓ DE NIT

Repetició dels últims programes.
00.30 LA TARDA DE L'OIENT
Repetició dels programes emesos dilluns, dimarts i dimecres.

DIUMENGE, 14 DE NOVEMBRE DE 1999

08.00 PRIMER TEMPS
Música per començar el dia. Recull d'obres breus presentades per Pilar Subirà.
10.00 MÚSICA DE CAMBRA
FAURE: Sonata per a violí i piano n. 1, op. 13. Shlomo Mintz, violí. Yefim Bronfman, piano. (27m).
ELGAR: Sonata per a violí i piano en mi m op. 82. Midori, violí. Robert McDonald, piano. (26m).
11.00 TRANSMISSIÓ EN DIRECTE DE LA MISSA CONVENTUAL DES DEL MONESTIR DE MONTSERRAT
12.17 DIVERTIMENT
Un espai presentat per Pilar Subirà.
13.00 AGENDA MUSICAL
13.03 SALA DE CONCERT
Una selecció dels millors enregistraments de concert.
15.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES
15.03 SALA DE CONCERT
Una selecció dels millors enregistraments de concert.
17.00 TEMPORADA D'ÒPERA DE CATALUNYA MÚSICA
BELLINI: I Puritani, òpera en tres actes. Alfredo Kraus. Gianpiero Mastromei. Cristine Deutekom. Tota de Igarzabal. Cor i Orquestra del Teatre Colon de Buenos Aires. Dir.: Michelangelo Veltri. (148m).
20.00 BUTLLETÍ DE NOTÍCIES
20.03 L'AUDIOVISUAL
Un programa d'Alex Gorina.
22.00 AGENDA MUSICAL
22.03 LES VEUS DEL SEGLE
Un espai recopilatori amb els millors cantants del nostre temps.
MEYERBEER: "O beau pays de la Touraine", ària de l'òpera Les Huguenots. Montserrat Caballé. Nova Orquestra Filharmònica de Lon-

dres. Dir.: Reynald Giovaninetti. (7m).
CHARPENTIER, G.: "Depuis le jour où je me suis donnée", romança de Louise. Montserrat Caballé. Nova Orquestra de la Filharmònica de Londres. Dir.: Reynald Giovaninetti. (6m).
STRAUSS, R.: "Es ist kein Laut zu vernehmen", ària de l'òpera Salomé. Montserrat Caballé. Orquestra Nacional de França. Dir.: Leonard Bernstein. (17m).
MOMPOU: Combat del somni. Montserrat Caballé, soprano. Rosa Sabater, piano. (12m).
PUCCINI: "Tu, tu, amore? Tu?", duet de l'òpera Manon Lescaut. Montserrat Caballé. Plácido Domingo. Orquestra de l'Òpera del Metropolitan. Dir.: James Levine. (8m).
MUSSORGSKI: Tres cançons. Boris Christoff, baix. Alexandre Labinski, piano. (10m).
BORODIN: Ària de Kotechak de l'acte II de "Príncep Igor". Boris Christoff, baix. Philharmonia Orchestra. Dir.: Jerzy Semkov. (8m).
VERDI: Ària de l'acte I de "Nabucco". Boris Christoff, baix. Cor i Orquestra del Teatre de l'Òpera de Roma. Dir.: Vittorio Gui. (5m).
SCHUBERT: Schwanengesang D. 957 (El Cant del cigne), lieder. Boris Christoff, baix. Antonio Beltrami, piano. (18m).
CUI: Desiderio. Boris Christoff, baix. Antonio Beltrami, piano. (3m).
24.00 NOCTURN
Música per acabar el dia. Presentació a càrrec d'Ignasi Piñol.
PROGRAMACIÓ DE NIT
Repetició dels últims programes.
00.30 LA TARDA DE L'OIENT
Repetició dels programes emesos dijous i divendres.

A causa de la implantació d'un nou sistema informàtic, que controlarà a partir d'ara l'edició escrita de la programació de Catalunya Música, us adjuntem la programació del mes de novembre només fins al dia 14. Els subscriptors de la publicació "Catalunya Música-Revista Musical Catalana" rebran, ben aviat i per correu, la resta de la programació. També la podreu trobar a les següents adreces:

CATALUNYA RÀDIO
Diagonal, 614
08021 BARCELONA

Delegació de Catalunya Ràdio
Carretera de Barcelona, 33, 4rt
17001 GIRONA

Delegació de Catalunya Ràdio
Vallelent, 1, 3è-D
25006 LLEIDA

Delegació de Catalunya Ràdio
Ramón y Cajal, 36, 3er
43004 TARRAGONA

Delegació de Catalunya Ràdio
Avda. Garona s/n-Palau de Guàrdia
25530 VIELHA

Lamentem les molèsties que aquest canvi provisional us pugui ocasionar i que, sens dubte, servirà per millorar el nostre servei.

PETICIONS DE LA TARDA DE L'OIENT: Telèfon: 93-202-35-35 Fax: 93-306-92-01
E-Mail: tardadeloient.emusica@catradio.com

Freqüències de Catalunya Música per comarques (FM). Baix Ebre, Montsià i Ribera d'Ebre: 102.5. Terra Alta: 97.3. Priorat: 92.2. Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà i Tarragonès: 105.4. Baix Penedès: 105.9. Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià i Urgell: 91.9. Garraf: 91.9. Alt Penedès, Anoia, Bages i Berguedà: 102.4. Baix Llobregat, Barcelonès, Vallès Occidental i Vallès Oriental: 101.5. Maresme: 96.4/101.5. Osona: 100.5. Solsonès: 89.7. Gironès i Pla de l'Estany: 96.7. La Selva: 96.7/88.7. Baix Empordà: 87.8/96.7. Alt Empordà i Rosselló: 90.8/87.6/93.7/96.7. Garrotxa: 97.1. Ripollès: 100.5/105.8. Cerdanya: 88.4. Alt Urgell: 88.6. Pallars Jussà i Pallars Sobirà: 88.6. Val d'Aran: 92.8/101.2.

BARCELONA (BARCELONÈS)

2 NOVEMBRE	19, 30 h	Reial Cerele Artístic	Ma. Pau Illana, soprano. Bernat Gómez del Campo, piano. Gómez del Campo, S. Moreno, Chapí, Pich Santasusana, Baldomir, Ribas, Lehar, Arrieta, Cilea. (Amics dels Clàssics).
	21 h	Palau	Academy of St. Martin in-the-Fields. Murray Perahia, piano i director. Dir. titular: Kenneth Sillito. C.Ph.E. Bach, Mozart, Bach, Haydn. (Plau 100).
3 NOVEMBRE	20,30 h	Liceu	Ballet de Frankfurt. <i>Work Within Work. Quartette.</i>
	22 h	Auditori (Pol.)	Homenatge a Marcello Matte. (31è Festival Internacional de Jazz).
4 NOVEMBRE	19 h	Metro Universitat	Michel Lethiec. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
	20,30 h	Liceu	Ballet de Frankfurt. <i>Work Within Work. Quartette.</i>
	21 h	Palau	Daniel Barenboim, piano. (Palau 100).
	21 h	Auditori (Pol.)	Solistes de l'OBC. Angel Jesús García, violí. Halffter, Turull, Homs, Guinjoan, Gerhard, Cervelló. (Avuimúsica).
	22 h	Auditori	Orquesta Ciudad de Granada. Lluís Vidal Trio. Ana Belén. Miguel Ríos. Weill. (31è Festival Internacional de Jazz).
5 NOVEMBRE	19,30 h	Caja Madrid	Atzavara. Música folk.
	20,30 h	Liceu	Ballet de Frankfurt. <i>Work Within Work. Quartette.</i>
	21 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Daniel Barenboim, piano. Dir.: Lawrence Foster. Wagner, Schönberg, Beethoven.
	22 h	Convent St. Agustí	1r Cicle de Música Contemporània. (Ribermúsica).
6 NOVEMBRE	19 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. (Segona audició).
	19,30 h	Ateneu Barcelonès	Isabel Fèlix, piano. Chopin.
	22 h	Palau	Dee Dee Bridgewater. <i>Dear Ella.</i> (31è Festival Internacional de Jazz).
7 NOVEMBRE	11 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. (Tercera audició).
8 NOVEMBRE	20,30 h	Liceu	Concert Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu. Dir.: Riccardo Muti. Beethoven, Verdi, Wagner.
	21, 30 h	Auditori	The Ellington Reunion Big Band. (31è Festival Internacional de Jazz).
9 NOVEMBRE	21 h	CCCB	Música Callada. Mompou. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
	21, 30 h	Palau	Joshua Redman + Geni Barry Trio. (31è Festival Internacional de Jazz).
11 NOVEMBRE	19,30 h	Palau Robert	Quartet Toldrà. Sergi Vicente, guitarra. Turina, Albéniz, Tàrraga. (Música amb gràcia).
	21 h	Palau	Curtis Institute Symphony. Dir.: André Previn. (Palau 100).
	21 h	MACBA	Inside Out. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
12 NOVEMBRE	19,30 h	Caja Madrid	Danna Leese Quartet. Blues, jazz, soul.
	21 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: Lawrence Foster. Beethoven.
	22 h	Luz de Gas	Joe Zawinul & The Zawinul Syndicate. (31è Festival Internacional de Jazz).
	22 h	Convent St. Agustí	1r Cicle de Música Contemporània. (Ribermúsica).
13 NOVEMBRE	19 h	Palau	Orquestra Simfònica del Vallès. Albert Nieto, piano. Dir.: Achim Fiedler. Rakhmàninov, Brahms. (Concerts Simfònics al Palau).
	19 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: L. Foster. Beethoven.
	19,30 h	Ateneu Barcelonès	Víctor Santapau, piano. Chopin.
14 NOVEMBRE	11 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: L. Foster. Beethoven.
	11,15 h	Orfeó Gracienc	Orquestra de cambra Amics dels Clàssics. Benet Cardó i Avella, violoncel. Dir.: Joan Palet i Ibars. Purcell, Vivaldi, Morera, Mozart. (Amics dels Clàssics).
	19 h	Auditori Winterthur	Orquestra de Cambra de Lleida. Dir.: Josep M. Sauret. Haydn, Mozart.
15 NOVEMBRE	21 h	Auditori Winterthur	Dietrich Henschel, baríton. Wolfram Rieger, piano. Schubert. (Associació Franz Schubert).
	21 h	Palau	Quartetto Stradivari. Mariana Sirbu, violí. Cristina Dancila, violí. Massimo Paris, viola. Mihai Dancila, violoncel. Haydn, Beethoven, Schubert. (Euroconcert).
16 NOVEMBRE	21 h	Palau	Il Seminario Musicale. Gerard Lesne, contralt i director. Rachel Elliot, soprano. Brossard, Scarlatti, Corelli, Händel. (Criterium Musica).
	22 h	Auditori	The Manhattan Transfer. (31è Festival Internacional de Jazz).
17 NOVEMBRE	20 h	Catedral	Pedro Guallar, orgue. Guridi, Dupré, J. Alain, Langlais, Messiaen. (L'orgue de la Catedral de Barcelona. Euroconcert).
18 NOVEMBRE	21 h	Palau	Orquesta Ciudad de Granada. Orfeó Català (patrocinat per Fundació Caixa Penedès). Solistes vocals. Dir.: Josep Pons. <i>Sinfonia núm. 2, op. 52, "Lobgesang"</i> , de Mendelssohn. (Palau 100).

	21 h	CCCB	Leipziger Streichquartett. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
	21 h	Auditori (Pol.)	Aèria. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
	22 h	Luz de Gas	Dianne Reeves. (31è Festival Internacional de Jazz).
19 NOVEMBRE	20 h	CCCB	Electro-acoustic Quartet. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
	21 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: Lawrence Foster. Beethoven.
	21 h	Auditori (Pol.)	Aèria. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
	22 h	Convent St. Agustí	1r Cicle de Música Contemporània. (Ribermúsica).
20 NOVEMBRE	19 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: L. Foster. Beethoven.
	19,30 h	Ateneu Barcelonès	Kiev Portella, piano. Chopin.
	21 h	Palau	Milladoiro.
	21 h	Auditori (Pol.)	Aèria. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
21 NOVEMBRE	11 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: L. Foster. Beethoven.
	12, 30 h	Església Evangèlica Alemanya	Monika Schwamberger, viola de gamba. Mireia Hernández, clave. Capella de Santa Maria del Mar. Filharmonia de Cambra Barcelona. Dir.: Lluís Vilamajó. Bach.
	18 h	Palau	Festa de la Música.
	18, 30 h	Ateneu Barcelonès	Joan Espina, violí. Nozomi Isobe, piano. Bach, Paganini, Boliart, Sarasate. (Associació Massià-Carbonell).
22 NOVEMBRE	20 h	Saló de Cent	Orquestra de Cambra Amics dels Clàssics. Coral Madrigalistas de Catalunya (dir.: Josep M. Castelló). Jordi Codina, guitarra.. Montserrat Espargaró, soprano. Pilar Adán, mezzosoprano. Salvador Molins, baríton. Dir.: Joan Palet i Ibars. Mozart, Toldrà, Carulli, Schubert. Concert mil. (Amics dels Clàssics).
	20,30 h	Liceu	<i>El cas Makropoulos</i> , de Janáček. Dir.: Antoni Ros Marbà.
23 NOVEMBRE	20,30 h	Liceu	Recital Marilyn Horne, mezzosoprano. Martin Katz, piano.
	21 h	Auditori	I Solisti Veneti. Dir.: Claudio Scimone. Vivaldi, Rossini, Verdi. (Ibercamera).
24 NOVEMBRE	19 30 h	Catedral	L'Acadèmia Polifònica. Dir.: Joan Pàmies. Pujol, Valls, Juncà. (Concert commemoratiu del 700 aniversari de la Catedral de Barcelona).
	21,30 h	Palau	Juan de Marcos' Afro Cuban All Stars. (31è Festival Internacional de Jazz).
25 NOVEMBRE	19,30 h	Palau Robert	Quartet Toldrà. E. Vila, violoncel. J.I. Ferrer, viola. Brahms, Spohr. (Música amb gràcia).
	20,30 h	Liceu	<i>El cas Makropoulos</i> , de Janáček. Dir.: Antoni Ros Marbà.
	21 h	Palau	Solistes de Moscou. Yuri Bashmet, director i solista. Txaikovski. Mozart, Lebianov. (Ibercamera).
	21 h	Auditori	Trio Kandinsky. Manuel Porta, violí. Francesc Gaya, viola. Amparo Lacruz, violoncel. Emili Brugalla, piano. Balsach, Charles, Schnittke, Yung, Guinjoan. (Auvimúsica).
26 NOVEMBRE	11 h	Fundació Miró	Joan Saura, sampler.
	21 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: Lawrence Foster. Beethoven.
	21 h	SGAE	Homenatge a Tete Montoliu. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
	21, 30 h	Palau	Memorial Duke Ellington. La Locomotora Negra & Coral Sant Jordi. 30 Aniversari Concert de Santa Maria del Mar. (31è Festival Internacional de Jazz).
	22 h	Convent St. Agustí	1r Cicle de Música Contemporània. (Ribermúsica).
27 NOVEMBRE	12,30 h	CCCB	Stravinsky Zirkus. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
	19 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: L. Foster. Beethoven.
	19,30 h	Ateneu Barcelonès	Joan M. Hernández, piano. Chopin.
	21 h	CCCB	Stravinsky Zirkus. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
28 NOVEMBRE	11 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: L. Foster. Beethoven.
	12, 30 h	CCCB	Stravinsky Zirkus. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
	17 h	Liceu	<i>El cas Makropoulos</i> , de Janáček. Dir.: Antoni Ros Marbà.
	19 h	CCCB	Stravinsky Zirkus. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
29 NOVEMBRE	21, 30 h	Luz de Gas	20 Anys Taller de Músics. Jazz. (31è Festival Internacional de Jazz).
30 NOVEMBRE	21, 30 h	Luz de Gas	20 Anys Taller de Músics. Rock & Blues. (31è Festival Internacional de Jazz).
1 DESEMBRE	20,30 h	Liceu	<i>El cas Makropoulos</i> , de Janáček. Dir.: Antoni Ros Marbà.
	21, 30 h	Luz de Gas	20 Anys Taller de Músics. Latín & Flamenco. (31è Festival Internacional de Jazz).
2 DESEMBRE	19,30 h	Palau Robert	Trio Dvorák. Turina. (Música amb gràcia).
	20,30 h	Liceu	Concert Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu. Dir.: Salvador Mas. Fibich, Dvorák, Smétana, Janáček, Martinu.
	21 h	Auditori	Ensemble Vocal de Laussane. Orchestre Festival Amadeus. Dir.: Michel Corboz. Martin, Händel, Haydn. (Euroconcert).

	21 h	SGAE	Quartet de saxos 3+1. Civilotti, Humet, López, Llanas, Feiersyein. (Avuimúsica).
	21, 30 h	Cotxeres de Sants	Orfeo Català (patrocinat per Fundació Caixa Penedès). Dir.: Josep Vila i Casañas. Música sacra i tradicional i popular catalana.
	22 h	Luz de Gas	Emilio Solla i Afines-Noneto. <i>Suite Piazzolleana</i> . (31è Festival Internacional de Jazz).
3 DESEMBRE	21 h	Palau	Gustav Leonhardt, clavicèmbal. (Criterium Musica).
	21 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Gil Shaham, violí. Jordi Figaró, tenora. Dir.: Lawrence Foster. Boliart, Bartók, de Pablo, Ravel.
4 DESEMBRE	19 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. (Segona audició).
	20,30 h	Liceu	<i>El cas Makropoulos</i> , de Janáček. Dir.: Antoni Ros Marbà.
5 DESEMBRE	11 h	Auditori	Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. (Tercera audició).
	17 h	Liceu	Recital Galina Gorchakova, soprano. Larissa Gergieva, piano. Glinka, Dargomijski, Rimski-Kórsakov, Balákirev, Txai-kovski, Rakhmàninov
7 DESEMBRE	20,30 h	Liceu	<i>El cas Makropoulos</i> , de Janáček. Dir.: Antoni Ros Marbà.

AMER (LA SELVA)

6 NOVEMBRE	21,30 h	Monestir	Orfeo Català (patrocinat per Fundació Caixa Penedès). Maite Estrada, soprano. Margarida Lladó, contralt. Lluís Vilamajó, tenor. Xavier Comorera, baix. Dir.: Josep Vila i Casañas. <i>Missa</i> , de Vaughan Williams i música tradicional i popular catalanes.
-------------------	---------	----------	---

LA BISBAL DEL PENEDES (BAIX PENEDES)

1 NOVEMBRE	18,30 h	Església	Cor Femení Scherzo. Arnau Farré, orgue. Dir.: Sílvia Gil. (X Tardoral d'Orgue al Penedès).
21 NOVEMBRE	18,30 h	Església	Coral Sant Jordi. Arnau Farré, orgue. Dir.: Lluís Vila. (X Tardoral d'Orgue al Penedès).

CAPELLADES (ANOIA)

13 NOVEMBRE	21 h	Paper de Música	Aiguaviva Quartet. Ellington, Gershwin, Porter, Goodman.
--------------------	------	-----------------	--

LES FRANQUESES DEL VALLÈS (VALLÈS ORIENTAL)

14 NOVEMBRE	10 h	Marata	Grup de Cant Gregorià del Taller d'Estudis Medievals de Barcelona.
--------------------	------	--------	--

GIRONA (GIRONÈS)

4 NOVEMBRE	21,30 h	Teatre Municipal	<i>Maria Stuarda</i> , de Donizetti. Dir.: Federico García Vigil. (Òpera a Catalunya).
-------------------	---------	------------------	--

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT (BARCELONÈS)

12 NOVEMBRE	22 h	Auditori Barradas	Adolfo Osta-Toni Xuclà. García Lorea.
18 NOVEMBRE	22 h	Auditori Barradas	Barcelona Collage. Schubert.
21 NOVEMBRE	19 h	Auditori Barradas	Cor Nacional dels Petits Cantors d'Andorra. Ignasi Ribas Talens, orgue i piano. Dir.: Catherine Metayer.
23 NOVEMBRE	22 h	Auditori Barradas	Orquestra de Cambra Teatre Lliure. Homenatge a Duke Ellington.

REUS (BAIX CAMP)

2 NOVEMBRE	21 h	Teatre Fortuny	<i>Maria Stuarda</i> , de Donizetti. Dir.: Federico García Vigil. (Òpera a Catalunya).
13 NOVEMBRE	19,30 h	Prioral de St. Pere	Cor de Cambra femení Scherzo. Josep M. Mas i Bonet, orgue. Fauré, Poulenc, Britten, Brahms, Reger.

SABADELL (VALLÈS OCCIDENTAL)

12 NOVEMBRE	21,30 h	La Faràndula	Orquestra Simfònica del Vallès. Albert Nieto, piano. Dir.: Achim Fiedler. Rakhmàninov, Brahms.
20 NOVEMBRE	21,30 h	Caixa Sabadell	Leipziger Streichquartett. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
26 NOVEMBRE	21 h	La Faràndula	<i>Orfeo ed Euridice</i> , de Gluck (versió de concert). Dir.: Albert Argudo (Òpera a Catalunya).
28 NOVEMBRE	18 h	La Faràndula	<i>Orfeo ed Euridice</i> , de Gluck (versió de concert). Dir.: Albert Argudo (Òpera a Catalunya).

SANT CUGAT DEL VALLÈS (VALLÈS OCCIDENTAL)

6 NOVEMBRE	22 h	Centre Cultural	<i>Maria Stuarda</i> , de Donizetti. Dir.: Federico García Vigil. (Òpera a Catalunya).
17 NOVEMBRE	20 h	Centre Cultural	Leipziger Streichquartett. (VI Festival de Músiques Contemporànies).

TARRAGONA (TARRAGONÈS)

9 NOVEMBRE	21 h	Palau Congressos	Orquestra Simfònica Nacional de Romania. Melani Mestre, piano. Dir.: Paul Popescu. Poulenc, Xostakóvitx, Rakhmàninov, Copland, Prokófiev, Rimski-Kórsakov, Mendelsohn, Gershwin, Bernstein.
-------------------	------	------------------	---

TERRASSA (VALLES OCCIDENTAL)

6 NOVEMBRE	21 h	Centre Cultural	Orquestra Simfònica Nacional de Romania. Melani Mestre, piano. Dir.: Paul Popescu. Poulenc, Xostakóvitx, Rakhmàninov, Copland, Prokófiev, Rimski-Kórsakov, Mendelsohn, Gershwin, Bernstein.
18 NOVEMBRE	21 h	Centre Cultural	Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana (patrocinat per Fundació Caixa Catalunya). Angel Soler i Josep Surinyach, piano. Dir.: Jordi Casas Bayer. Brahms. (Fundació Caixa de Terrassa).
19 NOVEMBRE	21 h	Centre Cultural	Leipziger Streichquartett. (VI Festival de Músiques Contemporànies).
21 NOVEMBRE	18 h	Centre Cultural	Lanònima Imperial. <i>Transfiguracions</i> . (Fundació Caixa de Terrassa).

EL VENDRELL (BAIX PENEDES)

14 NOVEMBRE	12 h	Auditori P. Casals	Gerardo Arriaga, guitarra. Ponce, Llobet, Pujol, Saíinz de la Maza.
21 NOVEMBRE	12 h	Auditori P. Casals	El Petit Estel. Cor Joves Veus. Cor Orfeó Parroquial del Vendrell. Concert de Santa Cecília.
28 NOVEMBRE	12 h	Auditori P. Casals	David Russell, guitarra. Giuliani, Locillet, Maxwell Davies, Mompou.

VIC (OSONA)

7 NOVEMBRE	18 h	Teatre Atlàntida	Orquestra Simfònica Nacional de Romania. Melani Mestre, piano. Dir.: Paul Popescu. Poulenc, Xostakóvitx, Rakhmàninov, Copland, Prokófiev, Rimski-Kórsakov, Mendelsohn, Gershwin, Bernstein.
-------------------	------	------------------	---

El disseny d'un producte és un procés que implica moltes decisions i que pot ser molt costós. Per això, és important prendre decisions correctes des del principi. El disseny d'un producte és un procés que implica moltes decisions i que pot ser molt costós. Per això, és important prendre decisions correctes des del principi.

Tipologia

La tipologia és el procés de classificar i organitzar els elements d'un producte. És un procés que implica moltes decisions i que pot ser molt costós. Per això, és important prendre decisions correctes des del principi.

La tipologia és el procés de classificar i organitzar els elements d'un producte. És un procés que implica moltes decisions i que pot ser molt costós. Per això, és important prendre decisions correctes des del principi.

La tipologia és el procés de classificar i organitzar els elements d'un producte. És un procés que implica moltes decisions i que pot ser molt costós. Per això, és important prendre decisions correctes des del principi.

Amplificació: els previs. Consideracions finals

L'article publicat el mes de setembre va iniciar una petita sèrie entorn de l'amplificació dels sistemes de reproducció musical. Els preamplificadors o previs en van ser el tema inicial, centrat en una introducció imprescindible, i també en les diverses funcions, tipus i parts. En aquest article deixarem tancat aquest tema amb el tractament de la tipologia dels previs i els elements que ens poden ajudar a determinar la qualitat d'un producte.

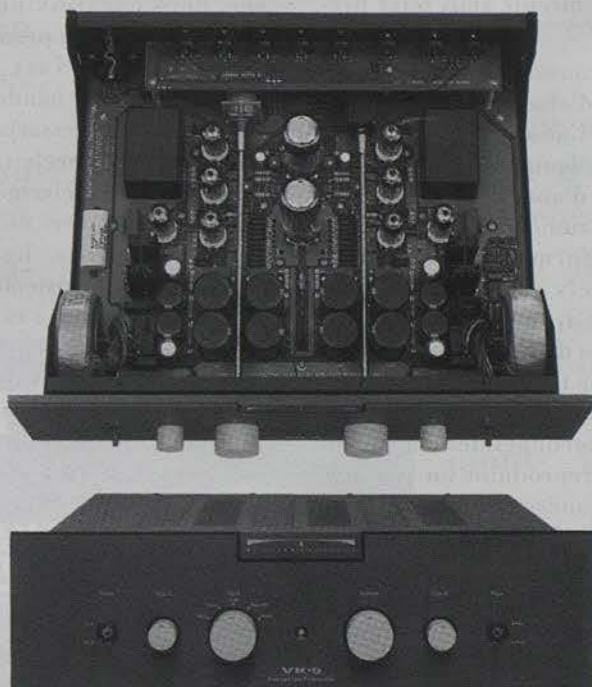
Per JORDI MARTÍNEZ i CATALÁN

Els diversos elements que configuren un previ poden estar disposats i també haver estat dissenyats de maneres diferents. Cada fabricant exposa les seves justificacions per a la utilització d'unes característiques o altres. Generalment, tots els dissenys són presentats pels creadors com la millor opció del mercat. El coneixement dels diversos tipus ens pot ajudar a entendre més bé les especificacions de cada producte.

Tipologia

El primer aspecte que cal considerar en un previ és el seu disseny general. En funció dels tipus de components actius aplicats als circuits podem considerar-ne tres: d'estat sòlid, híbrid o amb vàlvules. Els primers utilitzen els denominats transistors (dispositius electrònics d'estat sòlid que utilitzen les propietats dels materials semiconductors per controlar i amplificar el corrent elèctric). Aquest component tan petit i alhora durable, econòmic, de baix con-

B.A.T. distribuïda per Audio Crisell ens permet observar una construcció dual monofònica. La simetria del disseny indica aquesta estructura

sum i gran fiabilitat ha substituït les vàlvules en la gran majoria de productes comercials. Les vàlvules només s'utilitzen en determinats productes i en àmbits en què el seu so es considera més natural que el dels transistors, malgrat la seva antiguitat. Hi ha productes que utilitzen una barreja d'ambdós sistemes: són els denominats previs híbrids. Una part dels diversos dissenys interiors utilitzen qualsevol tipus dels transistors existents i d'altres parts utilitzen vàlvules. Els dissenys amb vàlvules són freqüentment utilitzats en els previs per la seva calidesa sonora i durabilitat, atès que no treballen en condicions tan exigents com en les etapes de potència. Sovint poden presentar problemes de soroll de fons arran de les característiques de les vàlvules. En aparells, però, en què la qualitat dels components i la implementació dels circuits és reeixida, el resultat sonor és excel·lent, amb un nul soroll de fons.

Un altre aspecte que cal considerar és la quantitat de canals que pot gestionar. A banda dels recentment apareguts previs d'àudio vídeo amb capacitat per controlar un mínim de cinc canals, la tipologia més comuna és la denominada estèreo. En aquest cas tenim dos canals (dret i esquerre), que es corresponen amb la tècnica d'enregistrament utilitzada. Aquest tipus d'aparells es denominen previs estereofònics. En nivells més sofisticats podem observar, esporàdicament, la utilització de previs monofònics; és a dir, que utilitzen un aparell per a cada canal o, en el seu defecte, els instal·len en una mateixa unitat. La justificació d'aquesta opció es fonamenta en la total separació dels canals i també de la seva alimentació. És aquest darrer aspecte el que sovint condiciona la tipologia del previ.

L'alimentació d'un aparell electrònic és un dels aspectes més importants per a l'aprofitament d'un bon disseny de circuit. Tots

els circuits demanen una determinada quantitat de tensió en determinats punts. La qualitat d'una font d'alimentació és fonamental per tal d'assolir aquesta fita. Molts fabricants milloren models existents basant-se en una sobredimensió de la font d'alimentació per tal de satisfer qualsevol demanda del circuit amb total precisió.

Podem considerar dos tipus fonamentals d'alimentació: la simple i la doble. L'alimentació simple és la més freqüentment utilitzada en la majoria d'aparells. El terme es correspon amb la utilització d'un únic transformador i no amb el disseny dels circuits. La problemàtica que pot presentar aquest tipus d'alimentació és la influència que tenen els senyals d'un canal respecte de l'altre canal, per la seva interdependència. Si un canal està reproduint un passatge o instant concret en què demana tota la intensitat que el transformador és capaç de generar, l'altre canal es pot quedar amb una alimentació deficient. A causa de l'elevat preu del transformador i els components de la font d'alimentació, sovint els fabricants ajusten en excés les possibilitats d'aquest punt tan important dels aparells. En el cas de la utilització d'un transformador prou generós, les mancances d'alimentació no existiran gràcies a la poca tensió que un previ pot demanar en contraposició amb una etapa de potència, per exemple.

En contraposició a l'alimentació simple tenim la doble, que en realitat són dues alimentacions independents; una per a cada canal. D'aquesta manera s'obté una nul·la interrelació de canals i permet subministrar tota la tensió especificada. Darrerament s'utilitzen transformadors toroïdals. Aquests transformadors amb forma d'anell es caracteritzen per un cost més alt, d'acord amb la seva elevada dificultat constructiva. Els avantatges en justifiquen el preu: menys dispersió del flux electromagnètic, amb el consegüent millor aprofitament del transformador, i també una considerable reducció de la inducció sobre altres components de l'aparell.

Tota aquesta casuística entorn

dels tipus d'alimentació s'arrodoneix amb la pràctica de separar tots els components que formen part del bloc principal del previ per tal d'evitar absolutament qualsevol interferència entre components. Així, parlem d'alimentació interna o externa, segons el cas. L'externa presenta millores sonores, però encareix notablement qualsevol tipus de producte en haver d'utilitzar dues unitats en comptes d'una, a banda de tots els complements necessaris.

Un darrer aspecte també fonamental en el coneixement de la tipologia d'un previ és la utilització de circuits balancejats. Aquest tipus de sistema prové del camp professional i es basa en la utilització de dos senyals (positiu i negatiu, a banda del neutre), que permeten d'entrada una separació considerable dels aparells sense pèrdua de senyal a causa de les característiques del sistema. Sovint, però, els fabricants només situen uns connectors especials en l'exterior de l'aparell, però internament el senyal és tractat de la manera habitual. En aquest cas no podem parlar d'un disseny balancejat. Aquest tipus de disseny comporta la duplicació de la majoria dels components per on passa el senyal, amb el consegüent increment de preu, especialment si utilitzem components de qualitat. Les millores sonores que s'obtenen amb aquest tipus de circuits són perceptibles sempre que el disseny sigui correcte. També cal observar si la resta d'aparells d'un sistema presenten aquesta tipologia per tal d'aprofitar al màxim unes elevades prestacions.

Elements de decisió

Determinar quin producte presenta una millor relació qualitat-preu o un millor so són aspectes dels quals un bon comercial ens hauria de saber informar per decidir per nosaltres mateixos. La seva opinió és el punt de referència vàlid, però la decisió ha de ser nostra i no cal tenir por de considerar òptim un producte qualificat en sentit contrari al nostre. La qüestió del so és, possiblement, la més delicada, perquè cal una gran ex-

periència en diversos aparells i en la música en directe. Hi ha aspectes prou objectius que ens poden ajudar a fer una tria inicial.

El primer interrogant que sorgeix se centra sobre la quantitat de controls que un aparell ha de tenir. És comprensible que més funcions utilitzant la mateixa qualitat de components generarà productes de preu més elevat. Aquest aspecte presenta dos vessants: d'una banda, l'ús que en farem i, de l'altra, la qualitat sonora. És recomanable no escollir un producte amb una quantitat de funcions que no utilitzarem. Per tant, filtres com *muting* o *loudness* crec que no són indispensables per a la majoria de persones. L'equalitzador es pot analitzar en els mateixos termes, perquè és molt difícil d'obtenir-ne un de certa qualitat, a banda que cal saber-lo utilitzar correctament per tal que no esdevingui una joguina.

Hi ha un corrent força estès que associa elevat nombre de components amb modificació del senyal original. Aquesta idea força estesa en el mercat britànic és també defensada per la majoria de puristes d'arreu. La idea és correcta i encertada, però cal relativitzar aquesta proposta, que duta a l'extrem només considera necessari el selector d'entrades i el volum, perquè la majoria d'enregistraments no són perfectes i per tant una modificació del so original tampoc no seria tan transcendent.

Darrers aspectes que cal considerar són la quantitat d'entrades i la modularitat dels aparells. Un aparell ha de tenir les entrades necessàries en funció de les nostres necessitats i algunes més per tal de poder ampliar en un futur el nostre sistema. La modularitat és un element que cal considerar, atès que ens permet fer evolucionar un producte i també ampliar-lo. És possible que aquest tipus d'aparells siguin una mica més cars, però la inversió està plenament justificada.

La decisió final s'ha de basar en funció de la qualitat sonora sempre que els aspectes anteriors presentin uns mínims acceptables i la fiabilitat del producte respongui a la seva categoria.

De totes les arts, la música és una de les que té una naturalesa més efímera en el temps. Perquè una obra musical només pren vida en el moment de la interpretació, finalitzada la qual esdevé una creació en estat de latència, oberta a noves repeses i revisions.

Aquella condició essencial fou matissada al compàs dels guanys aportats pels ginyes d'enregistrament i reproducció sonora, amb tot el que això suposà i les conseqüències de la qual no cal pas ponderar.

Amb anterioritat a aquest progrés de signe tecnològic, allò que quedava d'un concert (a més, és clar, de l'enriquiment cultural personal) era la documentació escrita i gràfica que hi feia referència; és a dir, els programes de mà i els mitjans difusors previs d'un esdeveniment concret.

I encara ara aquests elements són imprescindibles per complementar els factors en joc d'un concert, entre els quals el publicitari (per mitjà de cartells) i la informació que calgui per situar l'auditor davant la programació que li és oferta (per mitjà dels programes de mà).

Programes de mà i cartells de concert són punts fascinants de la musicografia (per la importància de les firmes que hi han esmerçat els seus dots i la seva vocació) i del món artísticopublicitari (per les immenses possibilitats expressives).

El Tema d'aquest mes és una primera aproximació a un d'aquests dos aspectes, i molt poc conegut: el grafisme dels programes de mà i

dels cartells. Poc conegut i, alhora, altament interessant; perquè l'examen i l'estudi d'aquells suports trasllueixen estètiques plurals, mutacions artístiques, possibilitats de les diverses entitats organitzadores (de la

modèstia a una certa folgança funcional), canvis en els procediments industrials d'impressió, vinculació d'artistes de renom a aquest àmbit, etc.

No amb afany exhaustiu (impossible, ateses les limitacions òbvies), però sí amb voluntat de testimoniatge revelador i com a estímul a futurs treballs d'investigació, és posat a la consideració dels lectors un aspecte molt poc divulgat del fet musical.

Cartells i programes de mà, una faceta poc coneguda

Concert i gràfica: un segle de programes de mà

Per NORBERTO CHAVES

El programa de mà, gènere gràfic

Els occidentals han comprès —només molt recentment— que les veritats d'una cultura no s'han de cercar exclusivament en el pensament filosòfic o en els grans gèneres artístics, sinó també en els objectes més senzills de la quotidianitat, aquells que acostumen a passar desapercebuts, ocults darrere dels seus propis usos.

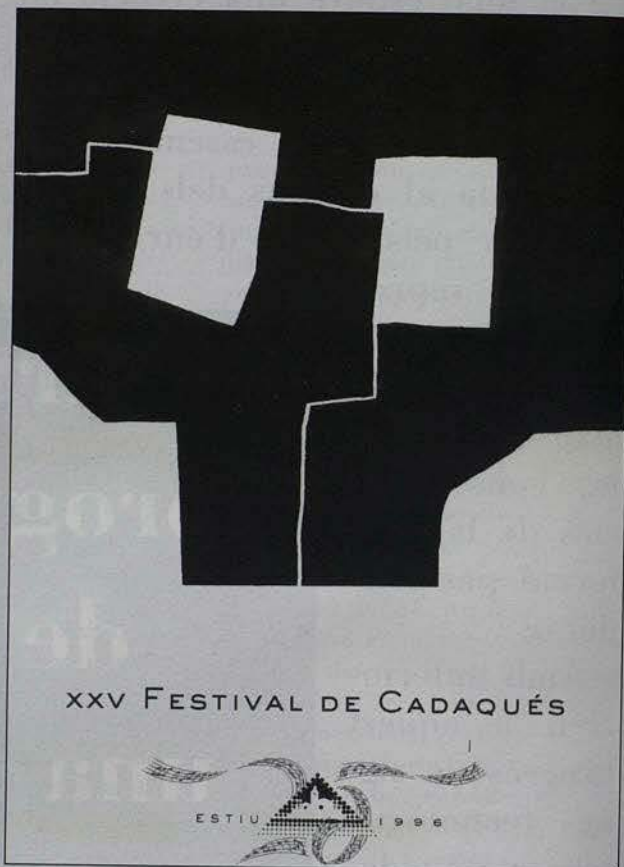
En el terreny de la cultura gràfica aquesta comprensió ha permès que es revaloritzin gèneres populars com el cartell anònim, els *grafiti* i la munió de productes gràfics espontanis d'impremtes i editors. En aquest context podríem situar també una peça ja prou antiga, el programa de mà, veritable gènere de comunicació cultural, parent directe del cartell de teatre o del catàleg d'exposició.

Pràcticament totes les expressions de les arts de la interpretació —el teatre, la dansa, l'òpera, l'espectacle cinematogràfic— compten amb aquesta pega; però és, sens dubte, el programa de concert el que té rang d'arquetip. Segurament, aquesta prerrogativa prové de la seva més gran utilitat pràctica com a document de consulta, abans, durant i després del concert: pocs melòmans renunciaven a la verificació del *tempo* dels moviments o a la lectura de la lletra de les obres cantades.

Peça tan útil com elemental, els seus requeriments gràfics es redueixen bàsicament a la claredat de les referències musicals i d'un cert grau d'identificació amb el caràcter del concert, el cicle, la institució o la sala. I poc més.

Potser aquesta simplicitat dels requisits és el que ha afavorit la proliferació de solucions gràfiques de molts diferents tipus. Una anàlisi del material local durant pràcticament un segle permet detectar una àmplia varietat de programes en tots els seus aspectes: textos, il·lustracions i formats són tractats de manera molt diversa, no només a través del temps sinó, fins i tot, en una mateixa època.

Així, aquest caràcter de gènere, propi dels programes de mà, no es reflecteix en la cristallització

Eduardo Chillida

d'un model mínimament estable quant al disseny. Més que plasmar un segell propi sembla que agafa en préstec els patrons de gèneres pròxims, com el llibre, el catàleg o, fins i tot, el cartell.

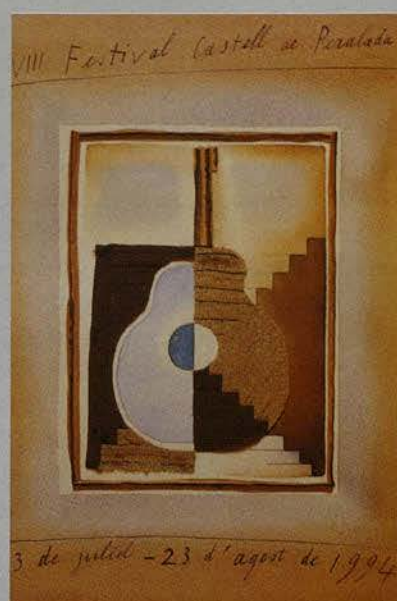
Un referent musical heterogeni i una època eclèctica

Una altra font d'aquesta diversitat dels programes de mà es pot cercar en l'heterogeneïtat que predomina en el seu referent musical; així, doncs, ¿com queda recollit en el món gràfic del programa un repertori musical d'almenys cinc segles? Els cicles monogràfics suggereixen referents explícits però diversos: l'instrument, el gènere musical, l'època, etc. La temporada convencional acostuma a reunir totes les expressions de la música i, fins i tot, en un mateix concert solen barrejar-se èpoques i estils contrastats.

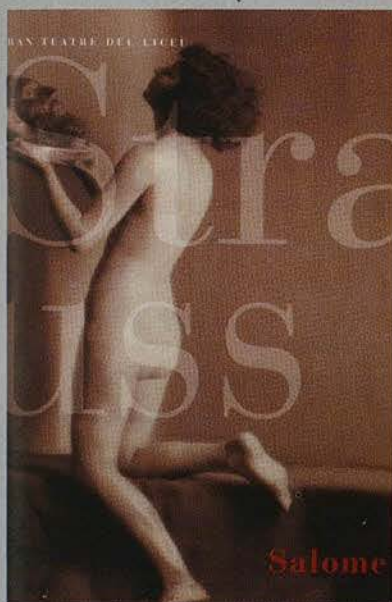
Així s'explica que la gràfica dels programes de mà es pugui ajustar tant als temes dominants del

Ives Zimmermann

Folon

Estudi Josep Bagà

América Sánchez

Estudi Baqués

concert com, fent-ne cas omís, proposar estètiques i, fins i tot, temàtiques autònomes.

De totes maneres, l'origen més evident d'aquesta diversitat cal cercar-la en el mateix eclecticisme i les vacil·lacions estètiques pròpies del segle XX; la velocitat de transformació dels llenguatges i la fugacitat de la seva vigència. Així com en tantes altres peces de la cultura gràfica, en aquests programes també es cospa el sincretisme d'una "època sense estil" que recorre simultàniament a un o altre llenguatge formal i, encara més, s'entesta en la seva permanent innovació.

Més enllà de certes adscripcions als gustos o a les tendències estètiques de "les dècades", en els programes de concert hi ha la mateixa inestabilitat estilística que regna en la mateixa cultura del segle que és a punt d'acabar. Una cosa no gaire diferent s'esdevé amb la mateixa creació musical, en què els membres d'una mateixa generació s'han adherit,

per exemple, al nacionalisme, al postromanticisme, a l'impressionisme, a l'expressionisme i a totes les seves possibles combinacions i formes híbrides.

El segle de la crisi del llenguatge, en tots els ordres, no podia sinó condicionar, també, la producció gràfica. Resulta natural, per tant, que s'acumulin en poc temps, i fins i tot es juxtaposin, peces de la millor tradició editorial del segle XVIII amb la tradició decimonònica de les arts aplicades, el disseny bauhausià i les successives tendències artístiques i gràfiques que esclaten a partir dels cinquanta.

A tall de tipologia

En els programes de mà produïts per les entitats i els cicles musicals catalans més rellevants durant el nostre segle es poden detectar tres intencions clarament diferenciades respecte del sentit assignat a

aquestes peces: la pura informació, la valoració artística i la singularització mitjançant el disseny.

Els qui van encarregar i produir els programes del primer grup van rebutjar qualsevol altra intenció que no fos la referència al concert i el seu context. El caràcter de la seva diagramació —absolutament convencional ja en la seva època— podria semblar que satisfesia els interessos dels organitzadors i del seu públic. L'estètica d'aquestes peces s'inscriu, per tant, en les arts gràfiques tradicionals, l'ofici editorial decimonònic i el tractament clàssic dels textos: simetries, tipografies "de llibre" i recursos ornamentals propis de la cultura de la impremta. Hi predominen decididament els textos i, quan s'hi inclouen imatges, tenen un paper essencialment documental.

El resultat és una peça gràfica d'una gran austeritat. El caràcter convencional de la retòrica gràfica aconsegueix evitar que el lector hi pari esment, la torna transparent com les pàgines d'un llibre, en què l'única cosa "visible" és el que s'hi diu.

Aquest tipus de peça es troba gairebé exclusivament en les primeres dècades del segle i només reapareix esporàdicament com a simple disseny historicista. Això es podria interpretar com un esgotament de l'actitud "funcionarial" purament pragmàtica en la gestió dels programes de mà i el predomini progressiu dels programes amb algun tipus d'ambició creativa o cultural.

Entre les millors mostres d'aquest tipus hi ha els programes històrics de l'Orfeó Català, l'Associació Obrera de Concerts o el Gran Teatre del Liceu.

El segon grup es podria considerar una variant del primer quant a estil, perquè remet a criteris gràfics similars. Però manifesta una inquietud radicalment distinta davant el sentit del programa de mà: l'interès de dotar-lo de valors culturals propis.

Aquesta modalitat —en molts casos contemporània a l'anterior— es caracteritza perquè inclou peces artístiques, generalment dibuixos d'autor, que tenen valors plàstics propis i, fins i tot, una temàtica independent, aliena al concert i a la mateixa música.

Amb això, les institucions musicals posen en evidència una certa insatisfacció amb el caràcter merament informatiu del programa i un interès a posar-lo "al nivell" del concert que anuncien.

Aquesta variant, prou curiosa, no utilitza les imatges com a il·lustracions sinó com a veritables separates cultes, "valors afegits" en el sentit ampli de l'expressió. Així, doncs, el programa es prestigiava amb un ancorament directe en l'entorn plàstic català de l'època.

Sens dubte, la col·lecció de programes de l'Associació de Música da Camera de Barcelona és la que instal·la el paradigma d'aquest tipus de peces. A més d'interessantíssimes reproduccions d'obres

d'època, inclouen peces de contemporanis, entre els quals hi ha una extensa sèrie de dibuixos inèdits de Xavier Nogués.

L'esperit neoclàssic que respiren aquestes peces queda perfectament descrit en un text de M. Muntada (*Valoració artística dels programes de mà impresos per l'Associació de Música da Camera*): "Pòrtic i invitació a aquest espectacle són els programes de mà que amb tanta cura elaborà, al llarg de la seva història, Música da Camera. Un per un, tots ells, porten un segell especial que els distingeix de l'anterior i en múltiples ocasions els eleva a la categoria de veritables «obres d'art». En aquest sentit, molts socis de Música da Camera van saber apreciar la bellesa d'aquests programes i encara avui n'hem pogut admirar d'emmarcats en les principals estances de llurs cases. Novament, en aquests moments se'ns fa evident el reclam de «l'obra ben feta» tan insistentment propugnat pel Noucentisme. El programa de mà forma part del conjunt de tot l'espectacle i, per tant, ha d'ésser premonitori d'allò que sentirem i veurem tot seguit."

Una tercera actitud davant el programa és la que inaugura i sosté la modernitat: la recerca d'originalitat en la composició gràfica per un interès de diferenciar-se; una certa compulsió a l'animació de la peça que, en reclamar l'atenció sobre si mateixa, tapa en cert grau el missatge que vehicula. Es tracta d'un mandat inapel·lable, veritable tret distintiu del segle XX.

No es pot deixar de detectar aquí la confluència de dues fonts aparentment autònomes: la cultura de la innovació, per un cantó, i el màrqueting de la cultura, per l'altre. Ambdós persegueixen, per la via de la singularitat, un clar increment de la notorietat del missatge, un reclam més estrident de l'atenció: imatge, competitivitat, diferenciació, oferta seductora, modernitat, creativitat, moda o tendència de l'època s'entrellacen per definir una nova generació de peces en què la informació és absorbida per la persuasió.

La peça adquireix valor no pas per l'afegit d'elements culturals aliens, sinó per les seves pròpies característiques formals, fruit d'aquesta tècnica d'afegit de valor que anomenem disseny. L'autor gràfic de la peça surt, així, de l'anonimat: apareix el dissenyador.

Aquesta actitud ha estat assumida pràcticament per totes les sales i temporades principals de Barcelona a partir dels anys vuitanta.

A les acaballes del segle XX el programa de mà de concert sembla haver patit ja tots els reclams possibles i les expectatives d'autors i usuaris. Potser en el segle que s'acosta, de tornada de tantes recerques, recuperarà la seva humil i enorme funció original: ser el silenciós anunci de la música eterna.

Panorama històric i revisió del cartell de música culta del segle XX a Catalunya

Per LAURA BELLVER

L'Orfeo Català i el Palau de la Música conserven una col·lecció de cartells que són excel·lents referents gràfics per explicar la vida musical catalana i que, a més, il·lustren d'una manera singular l'evolució de les arts plàstiques i el disseny al nostre país.

Com a gènere gràfic, el cartell ha de complir uns objectius comunicatius, ha de ser de lectura ràpida i ha de poder ser vist per moltes persones. Per definició, és una obra efímera, temporal. Té valor mentre compleix la seva funció de comunicar, però després de l'esdeveniment que anuncia, la seva missió caduca i perd el seu valor pragmàtic. Aleshores es treu del suport on és col·locat i és substituït per un altre. En el millor dels casos, es guarda en arxius fins que adquireix un valor històric i es converteix en una peça de museu.

La finalitat informativa del cartell musical li atorga una vida diferent del seu homòleg comercial. És d'un caràcter diferent, ja que no està concebut com a reclam publicitari —amb el grau d'agressivitat que la publicitat comporta— ni ha patit el mateix decaïment que el cartell comercial amb l'arribada de la televisió. El cartell anunciador de concerts i d'esdeveniments musicals no ha deixat d'existir ni ha estat sotmès a cap crisi que no fos la pròpia de l'activitat musical.

El cartell de caràcter musical que ens ocupa acostuma a ser de petit format per col·locar-lo en espais interiors. Es distribueix en entitats culturals, petits comerços vinculats amb la música i, lògicament, s'exposa al centre musical on ha de tenir lloc l'acte. Té una intenció essencialment informativa, dirigida a un públic interessat per la programació musical que ofereix la sala.

La majoria de cartells musicals han estat condemnats, durant tota la seva història, a un disseny inexistent o ingenu com a resultat d'un treball d'ofici, no de dissenyador. Fins fa pocs anys, tot allò que havia de ser imprès es duia directament a la impremta, on els dibuixants litògrafs i aprenents de l'ofici realitzaven els encàrrecs de manera anònima. Ells ordenaven la informació que rebien sense preocupar-se massa dels aspectes comunicatius i formals del treball. Això va comportar uns cartells de gran austeritat en què els recursos gràfics o

Xavier Nogués

qualsevol llicència estètica era anecdòtica o inexistent. Sens dubte, aquesta falta de disseny era generalitzada en tots els àmbits culturals, perquè, en general, tampoc no trobem millors exemples en la dansa o el teatre.

Resulta significatiu observar com el cartell musical o d'exposicions, pel seu valor cultural intrínsec, s'ha convertit en pòster al qual, després de prescriure, se li atorga la funció de recordatori —souvenir— i, de vegades, és emmarcat i penjat com si fos una obra d'art, tot presidint els interiors de les cases.

Cent anys de cartells musicals

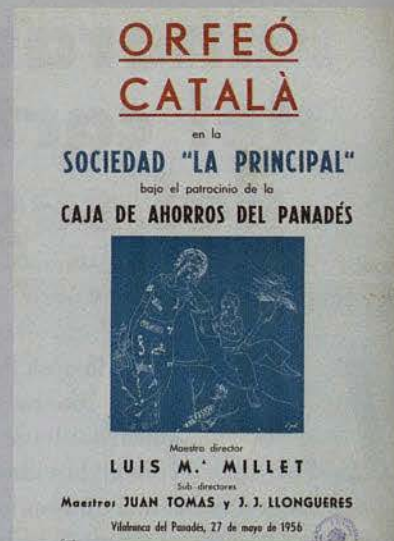
El desenvolupament de la indústria gràfica a final del segle XIX va impulsar a Catalunya el naixement de la publicitat i va permetre l'aparició dels primers cartells impresos. La maquinària moderna oferia noves tècniques d'impressió, com la litografia, que reproduïa fidelment els originals. Cap al 1875 amb la invenció de la cromolitografia sobre zinc es va aconseguir, a més, el color. El cartell es va inte-

Josep Obiols

Antoni Bassó, sobre un dibuix de Picasso

Dibuix de Galí

grar al món contemporani com a element quotidià.

Els primers cartells del segle eren merament tipogràfics, sense cap tipus de figuració ni ornament, més semblants a anuncis de diari que no pas a cartells artístics. Eren de gran format, amb grans lletres per ser vistos a distància i sovint s'acolorien a mà. L'abundant informació sobre la programació de l'esdeveniment es facilitava ordenada de manera jeràrquica i no deixava dubtes sobre cap aspecte de l'acte. És inevitable comparar-los amb els cartells publicitaris que en el mateix període dissenyaven, incloent-hi la retolació, artistes del modernisme català, com Ramon Casas —*Anís del Mono, Codorníu...*—, Adrià Gual o Alexandre de Riquer, entre d'altres, inspirats en l'Art Nouveau francès i que presentaven missatges breus i il·lustracions que cridaven l'atenció.

Durant les primeres dècades del segle van començar a arribar les influències vieneses contra la tipografia i el disseny modernista. Aquí el canvi es va notar amb el noucentisme que encara avui dia és present en l'esperit de molts dissenyadors. Hi va haver una gran producció cartellística, sobretot per anunciar esdeveniments culturals.

Els cartells que es conserven mostren que hi havia una certa preocupació per l'aspecte formal i comunicatiu. S'utilitzen gravats xilogràfics medievals o es reproduïen retrats dels compositors homenatjats per il·lustrar el cartell. Es van encarregar treballs a cartellistes com Josep Obiols o Xavier Nogués, que van postular els ideals de "l'obra ben feta" noucentista.

Josep Obiols, a més de ser un notable pintor de murals, va ser un dels cartellistes més representatius del noucentisme. Conegut per les seves il·lustracions per a llibres i el seu cartell de 1919 a favor de l'ensenyament en català, el 1936 va fer el cartell del XIV Festival de Música Contemporània, en el qual demostrava novament el seu talent com

a il·lustrador i dissenyador. Va recórrer als seus personatges neopopulars, figures amables que dibuixava amb línies sintètiques i degradats puristes. Preocupat per l'equilibri entre text i imatge, en el seu plantejament pla i abstracte potenciava el valor visual de les lletres, per la qual cosa va saber aprofitar molt bé totes les possibilitats de la cromolitografia.

Un altre cartell d'extraordinària qualitat va ser el que realitzà Xavier Nogués per al recital ofert pel violinista Costa. D'ell cal destacar la delicada composició obtinguda a partir de recursos gràfics elementals, en què el color es redueix al mínim i el text a allò indispensable. Denota una construcció segura i una claredat exemplar tot retent tribut al dinamisme noucentista.

A partir dels anys quaranta alguns cartells presenten un cert caràcter bauhasià, malgrat que de fet el vaivé estilístic reflecteix un eclecticisme similar al que van viure les altres disciplines artístiques del segle. Els cartells acostumaven a ser encàrrecs directes a impremtes, raó per la qual l'autoria ha quedat en l'anonimat. Sovint utilitzaven la fotografia com a recurs gràfic i s'imprimien a una o dues tints planes. De composició formal senzilla, el disseny responia a una simple ordenació jeràrquica a partir d'eixos centrals amb què s'organitzava l'espai.

El 1948 es publica el cèlebre cartell publicitari de *Polil Cruz Verde*, de Josep Artigas, que demostra l'existència d'un clar interès social pel disseny. Sens dubte, el fet repercutirà en l'àmbit cultural, i es féu palès que malgrat tiratges irrisoris —uns trenta exemplars— hi havia una clara intenció per millorar els aspectes estètics de les obres. En el disseny, la il·lustració o la fotografia apareixen com a leimotif en totes les composicions. S'utilitzen petits gravats d'artistes reconeguts, entre els quals destaca un exquisit dibuix de Francesc d'Assís Galí

Francesc Todó

Antoni Clavé

per a l'Orfeo Català. També s'usen motius iconogràfics, i hi destaca l'ús d'elements ornamentals extrets del *Supertipo Veloz*, les peces tipogràfiques mòbils que Enric Crous Vidal va crear el 1942. La gamma cromàtica que s'utilitza és molt variada. En alguns impresos predomina l'ús de colors vius i lluminosos i d'altres presenten tons pàl·lids o apagats. Amb l'arribada de l'òfset s'obriren noves possibilitats d'impressió que permeteren més llibertat expressiva als dissenyadors artistes.

En els anys seixanta van sorgir al país les primeres agències de publicitat i estudis de disseny gràfic que seguien les pautes racionalistes vingudes de Suïssa. Müller-Brockmann, un dels dissenyadors més representatius de l'anomenada Escola Suïssa, el 1955 havia fet alguns dels millors exemples de cartells musicals de la història, en els quals a partir de formes geomètriques abstractes visualitzava suggeridors elements musicals. Sense cap mena dubte, peces d'aquesta qualitat eren vistes pels nostres dissenyadors, que s'esmerçaven a presentar obres similars. Cal pensar que és així com l'Estudi Bassó va fer alguns cartells per al Fòrum Musical, en els quals es cospa un disseny més modern i atrevit. Volien impressionar amb il·lustracions cridaneres, dissenys dinàmics, amb colors brillants i amb una certa frivolitat decorativa. Experimenten amb el llenguatge de la imatge, els enquadraments, les noves tipografies que oferia el Letraset i amb les possibilitats gràfiques de l'òfset. En altres exemples es va mantenir la tradició d'il·lustrar els cartells amb gravats d'artistes. És el cas del cartell per al primer cicle de concerts organitzat per Fòrum Musical el 1966, que reproduïx un excel·lent dibuix del mite de Pan realitzat per Picasso.

En les últimes dècades del segle sembla impossible situar el disseny de cartells en una única tendència estilística, fet que posa de manifest el

tantes vegades evocat eclecticisme en les arts aplicades. Els dissenyadors desenvolupen dues o més idees a la vegada, recullen referències gràfiques del *pop*, de l'art conceptual o de qualsevol altre moviment artístic de la història. També s'observa que en moltes ocasions són els mateixos artistes els qui dissenyen els cartells. Així, per exemple, l'any 1981 és Francesc Todó qui dissenya el cartell del norantè aniversari de l'Orfeo Català. L'obra fa referència al seu peculiar estil de pintura paisatgística amb formes geomètriques i colors matisats que alhora aprofita per a la composició del text. El 1991, Antoni Clavé dissenya, amb la seva inconfusible abstracció, una obra per al Centenari de l'Orfeo Català que, a més, fa referència al concepte de pòster *souvenir* abans esmentat.

La fi del mil·lenni té com a denominador comú una recerca reiterada de l'originalitat i un interès per distingir-se entre els seus contemporanis, sensació que va *in crescendo* i que consolida l'ideal de "disseny d'autor". Així ho demostren els darrers cartells del Festival Castell de Peralada, en els quals l'artista dissenyador pretén la conquesta de l'espectador desafiant aspectes conceptuals de la comunicació.

"L'obra ben feta" dels nostres dies demana més un disseny funcional respecte de capacitat comunicativa que no una preocupació per l'aspecte líric de les seves il·lustracions.

D'altra banda, la incorporació dels ordinadors ha facilitat el treball rutinari de l'ofici, tot estalviant temps per produir-los, però no deixa d'haver-hi una dimensió conceptual, preocupada a unir funció i bellesa, absent en aquells que ofereixen un servei de disseny gratuït —despesa que després recuperen amb el treball d'impressió— i que és indispensable perquè aquest tipus de cartells ocupi un lloc destacat en la història del disseny gràfic.

ÁLVARO PIERRI

El gran pedagog de la guitarra clàssica

El passat mes de maig vam retrobar a Barcelona el guitarrista uruguaià Álvaro Pierri oferint un concert i impartint un curs en el cicle Europa en Concert i aquest agost ha repetit a Torroella de Montgrí amb la mateixa devoció envers el seu instrument amb què viatja per tot el món. Guitarra clàssica que es distingeix de la popular per la ferma voluntat de ser una veu legítima per a la història de la música i per als compositors actuals que la saben resituar dins del llenguatge harmònic contemporani sense deixar que es perdi cap nota pura de la seva expressivitat sonora.

Per MÒNICA PAGÈS i SANTACANA

Com apareix la seva vocació musical?
-La música va aparèixer a la meua vida de manera natural. Els instruments van ser com joguines sonores: piano, guitarra i altres objectes sonors, com la flauta o els tambors. En la meua família hi ha molt músic i això va fer que ja de petit se m'empenyés cap a la música sense que me n'adonés, com una activitat normal. Feia piano amb la meua mare; tenia una tia guitarrista, unes altres eren cantants, i un oncle compositor i director d'orquestra... I vaig anar aprenent fins que es va convertir en un plaer i fins que vaig decidir sacrificar aquest plaer, deixar-lo

En aquesta pàgina i la següent, Álvaro Pierri als Cursos Internacionals d'Interpretació Musical de Torroella de Montgrí

del tot, i estudiar dret. Però el dret es va "torçar"... i vaig tornar a la música.

—¿Es va decidir de seguida per la guitarra?

—Sí, de fet vaig fer guitarra i piano durant molt temps. Tots dos m'agradaven. Però un dia vaig anar a Montevideo per rebre classes de la meua tia Olga i vaig deixar enrere el piano. Sempre m'ha agradat, i em penedeixo molt d'haver-ho deixat, perquè el repertori de piano és una meravella...

—¿El fet d'estudiar amb una persona de la seva família li va suposar un avantatge o també té factors negatius?

—Té coses bones i dolentes. En general, bones. El fet de tenir el mestre tan proper em permetia més oportunitats d'estímul, de correcció... Mai no vaig seguir un mètode molt disciplinat d'estudi, sobretot quan era petit, sempre vaig tenir molta facilitat per aprendre i no valorava tant l'esforç que suposa. Després, quan et vas fent gran pones unes altres coses i la perspectiva et fa entendre més el que vol dir treballar sobre un instrument, distingeixes el que és aprendre del que és desenvolupar.

—No obstant això, la disciplina sempre és necessària...

—Evidentment. La disciplina ben entesa, és clar. La que et fa tirar endavant. El temps té llavors dimensions diferents.

—Què s'aprèn sobretot impartint classes magistrals?

—Aprèn a aprendre. El que és

interessant és descobrir que llocs prestigiosos com el Mozarteum de Salzburg o el Royal College de Londres no són necessàriament molt millors que d'altres més humils. Es continua aprenent a aprendre. Jo em diverteixo molt fent classes i intento centrar-les a l'estiu, a partir de la primavera, més aviat fora de la temporada de concerts.

—Quina visió té del repertori per a guitarra?

—Dolenta. La guitarra té coses bones però no ha arribat a tenir un repertori de pes com el violí, per exemple. Brahms no va compondre per a guitarra, Beethoven tampoc, Haydn tampoc, Mozart tampoc, Bartók tampoc...

—¿Creu que és un instrument relativament nou per a la tradició musical occidental?

—Ho és, sens dubte. Una cosa és el repertori que jo anomeno "anex", com Sor, Giuliani, o noms per l'estil, que han tret coses de Rossini, de Haydn o de Mozart. "Anex" perquè ha estat una casualitat, com Sor, català, format a Montserrat, que trobo interessantíssim, però que va desenvolupar altres activitats que crec que no van permetre construir una obra considerable, tot i que va ser molt popular a la seva època. Va fer avançar la guitarra.

—¿Es pot dir que va ser el pioner?

—Sí, va ser pioner en aquest sentit, i amb Giuliani al mateix temps, amb el que un va poder

aportar respecte de l'altre. Giuliani era "veí" de Rossini; li agradava molt Rossini. Pel que fa al gran repertori, per exemple, jo he tocat La bella molinera de Schubert i és interessant comprovar que Schubert, com que era més aviat pobre, utilitzava molt la guitarra com a instrument de treball, per compondre. Com que no tenia diners per pagar-se la calefacció, es quedava al llit i utilitzava la guitarra. I quan més o menys tenia acabada la idea que volia crear, se n'anava al piano i ho escrivia. I en la seva època, pel fet que hi va haver un moment àlgid de la guitarra, moltes de les primeres edicions de les seves obres van ser fetes amb una versió per a guitarra. La guitarra com a instrument realment interessant o més interessant és molt nou. El repertori veritablement interessant que existeix s'ha compost al segle XX i ha anat en crescendo: començant per Villa-Lobos i Torroba, i després de la Segona Guerra trobem Britten, Hans Werner Henze i d'altres com Berkeley o Walton. Però gairebé sempre són obres annexes. Segovia va tenir la sort d'aconseguir que Torroba i Castelnuovo-Tedesco compoiguessin obres per a ell. Però sempre cal fer una certa tria del que s'ha escrit.

—Andrés Segovia va ser una figura clau en la creació de repertori per a guitarra.

—Sí, és clar. Gràcies a ell podem ser on som, fins i tot en el grau de comunicació de l'instrument. Però d'altres, com Miquel Llobet, com Barrios, eren, des del meu punt de vista, més interessants. Llobet, com a músic era molt més format que Segovia, culturalment molt més evolucionat i guitarrísticament molt més fàcil. Precisament per tot això la seva preocupació era una altra que exclusivament el repertori guitarrístic. La seva preocupació existencial era una altra. Amb el coneixement que tenia de l'instrument, de la música, i amb la genialitat natural que tenia, podia haver fet deu vegades més que Segovia. Però es va quedar en una circumstància de vida que a ell li interessava més, no ho sé, per què no... I un altre personatge com Agustín Barrios, que també era un geni, però potser a

Volem compartir amb vostè

l'emoció i els bons moments

que la música ens ofereix.

Posem a la seva disposició

les fórmules més avançades

per assegurar-li la vida, la salut,

els estalvis i ara,

també, les pertinences.

Truqui'ns 900 30 00 30

AGRUPACIÓ MÚTUA

Faci's soci del seu futur

causa del seu origen i de la seva idiosincràsia es va quedar també en un plànol més modest. És una pena. Si Llobet hagués volgut, hauria pogut moltíssim. Hauria pogut parlar amb tants compositors extraordinaris de la seva època, i en canvi no ho va fer. Són les meves suposicions, potser estic molt lluny de la veritat... però crec que va ser així.

—Paganini va integrar el violí amb la guitarra...

—Paganini era un cas a part, únic. La seva genialitat ultrapassava qualsevol instrument que toqués. Tocava el violí i també la guitarra com podia tocar qualsevol altre objecte. Era capaç d'exaltar-lo per la seva gran capacitat musical. Però a més, amb les característiques pròpies de l'espectacle. Era un gran músic i un tipus molt hàbil que feia el seu comerç de l'espectacle del virtuosisme.

—El cas del Concert per a guitarra de Rodrigo és un cas paradigmàtic en el repertori per a guitarra.

—Rodrigo no va fer un concert per a guitarra, va fer un concert amb guitarra. Va saber integrar magistralment aquest instrument en la seva idea musical. Manuel de Falla no va utilitzar la guitarra perquè no sabia com col·locar-la i com que era una persona molt escrupolosa, va preferir no arriscar-se. Va compondre una sola obra, en homenatge a Debussy, i hom s'adona que està perfectament escrita, que sona molt i molt bé, amb tota la seva finor, humor i intel·ligència. Va fer dues citacions d'obres de Debussy en un entorn de guitarra com volent dir que realitzava en certa manera el que tots dos haurien volgut arribar a fer. L'imaginari de Debussy i de Ravel no pot ignorar la guitarra del seu paisatge sonor.

—És certament curiós que els autors francesos d'aquest període impressionista i postimpressionista, com Poulenc, Milhaud i d'altres, no arribin a compondre per a guitarra tot i estar molt influen-

ciats o suggestionats pel seu timbre i la seva expressió.

—A tots ells els interessa la forma orquestral. És un període molt curt dins de la història de la música i la guitarra només és un instrument immersit en tot un ideari orquestral, sonor, en el qual ells innoven.

—El lloc que ha ocupat sempre la guitarra en el panorama musical espanyol, més relacionat amb l'àmbit popular, l'ha separada una mica massa del gènere clàssic?

—És que de fet se'n separa tota sola. S'aïlla sola. S'ha creat un

Álvaro Pierri es va donar a conèixer des del seu Uruguai natal de ben jove, gràcies a diversos premis, com el del Concurs Internacional de Porto Alegre al Brasil o el Concurs Internacional de Guitarra de París. La seva activitat concertística el porta a viatjar per tot el món, i a repartir el cursos que imparteix entre el Mozarteum de Salzburg, el Conservatori de Montreal i d'altres institucions docents que el sol·liciten. A més de ser un virtuós de la guitarra, té l'amor incondicional a la música, el coneixement profund de molts altres gèneres i l'impuls de sublimar l'instrument per arribar a la perfecta comunicació. El seu tarannà obert, jove i directe l'apropen més a un perfil de músic modern que al tòpic de concertista clàssic: el punt just de bohemí i seriós que sap acostar l'escenari i humanitzar la música.

gueto que l'ha perjudicada molt, en aquest sentit. És un problema molt seriós. Però, sortosament, gràcies a la formació musical que es té avui dia, a l'accés que hi ha en el món occidental a una educació musical, ha donat la possibilitat que actualment hi hagi un augment de la quantitat de guitarristes que s'acosten a la música clàssica. Com a conseqüència d'això, cada vegada hi ha més compositors que s'interessen per la guitarra i que amplien repertori, com Boulez, Balada i d'altres. S'hi interessin perquè s'adonen de

la gran qualitat de la guitarra, que és la seva àmplia varietat de tipus de so. Hi ha un coneixement més gran dels seus recursos expressius. Aquest interès va sorgir sobretot durant els anys seixanta i els setanta, i ara ja es dona per suposat, per sabut. Hi ha compositors com Takemitsu que s'han interessat molt per la guitarra i han sabut explotar molt bé l'instrument, d'una manera meravellosa. Leo Brower també és un altre exemple. Jo espero i desitjo que els guitarristes sapiguem estimular l'expressió dels compositors que no són guitarristes, la riquesa del no condicionament. S'ha de fer entendre que no s'està component per a l'instrument, sinó que crearan alguna cosa que es podrà transmetre, comunicar, amb aquesta caixa de so. Això m'obliga cada vegada a aprendre sobre el meu instrument, a saber desxifrar i aconseguir com toco, com aconseguixo tècnicament el que se m'està demanant.

—¿Creu que també s'hauria d'educar una mica més el públic en l'apreciació de la guitarra clàssica?

—Crec que el públic sensible serà sensible a tot allò de qualitat que li arribi, sigui el que sigui. El públic hispànic ja la porta en el seu codi genètic. La resta del món, la resta del públic d'altres països, tenen la guitarra molt més assimilada culturalment des de l'aparició de les guitarres acústiques i elèctriques.

—¿El fet que la guitarra sigui l'instrument rei en la música moderna ha perjudicat d'alguna manera la guitarra clàssica en el món musical?

—Són coses totalment diferents, però en certa manera hi ha ajudat. És cert que si vas pel carrer amb una guitarra i esmòquing, a molta gent li sembla una contradicció; en canvi, si portes el cabell llarg i vas amb texans, ho troben normalíssim. La guitarra elèctrica és un fenomen de masses i la guitarra clàssica, no. El clàssic i el popular tenen una frontera molt fràgil.

Als 250 anys del seu naixement Goethe i la música¹

"La música, en el seu vertader sentit, es val molt menys de la novetat o, per dir-ho millor, com més vella és, com més hi som avesats, tant més eficaçment obra en nosaltres."

Johann W. Goethe (1749-1832)

Per MIQUEL ALSINA

La idea continguda en aquest aforisme de Goethe expressa alguns dels elements principals de la seva concepció estètica i –en concret– del lloc i la funció que el gran escriptor alemany atorgava al fet musical. Un art, la música, sobre el qual va manifestar una actitud prudent i a vegades plena de prejudicis. Uns prejudicis que, entre altres coses, varen mantenir-lo crític davant la música de Beethoven i en una sorprenent indiferència per l'obra de Schubert. Però la celebració, enguany, dels 250 anys del naixement del gran poeta no deixa de tenir, per aquesta raó, un to marcadament musical. Un fet justificat, principalment, per l'enorme repercussió que tingué l'obra poètica i narrativa de Goethe en la majoria dels compositors de l'època romàntica.

Però tornant a l'aforisme i al pensament musical de Goethe, sembla clar com aquest resol el conflicte romàntic entre forma i subjecte amb una crida a l'ordre i un clar refús al parany dels sentits que –segons el poeta– sovint condueixen al desig del desconegut. Això, en el cas de la trajectòria de Goethe com a escriptor, pot entendre's com un retrocés o, en qualsevol cas, com el rebuig al camí marcat a l'inici de la seva obra i un retorn a les directrius de la Il·lustració que el situen en una incòmoda cruïlla. Doncs el retrobament amb el paradigma de la raó, tornant d'un desenfrenat idil·li amb el món de les passions, l'haurà d'envoltar d'una aura d'ambigüitat i erudit aburguesament. En aquest punt, la seva con-

cepció musical pren la sintonia de la jerarquització kantiana, en la qual la poesia és l'art suprem i en canvi la música, per la seva immediatesa i la seva dependència vers el món de les emocions, ocupa un lloc discret, ben diferent del que pensaven els autors genuïnament romàntics (E. T. A. Hoffmann, Hölderlin, Novalis, entre d'altres), que consideraven la música com l'art més sublim. Goethe, que manifestava enormes reserves davant la utilitat de la música com a eina de coneixement, limitava els seus gustos musicals en gran mesura. Per davant de tot, una distinció ben clara: a una banda la música religiosa i en una altra la música laica. En la música religiosa no sabia trobar res millor que la polifonia vocal sense cap tipus d'acompanyament, mentre que la música instrumental de Haydn i Mozart –i en especial els seus *Allegros*– representen l'ideal de Goethe pel que fa a l'anomenada música profana. Així, en aquest darrer apartat, el seu rebuig a qualsevol manifestació de tristesa o afectació és contundent i sense excepcions, i en aquest sentit els *Adagios* de Beethoven li mereixien els pitjors adjectius i la més gran desconfiança vers el que ell anomenava la "cara demoníaca" de la música, una qüestió que el va mantenir distanciat de la majoria de compositors que li foren coetanis i en una actitud de prudència que va caracteritzar-lo durant tota la seva vida.

Aquestes consideracions, a més de poder-les resseguir en diversos episodis de la biografia de Goethe, queden especialment descrites en escenes d'obres tan significatives com *Les afinitats electives* o *Els anys d'aprenentatge de Wilhelm Meister*. En el primer cas, la música juga el paper d'un entreteniment en la monòtona quotidianitat dels aristòcrates que protagonitzen la novel·la, els quals troben en la música de cambra que ells mateixos interpreten una projecció dels seus sentiments. Mentre que al *Wilhelm Meister* la figura de

l'arpista serveix a Goethe per fer un retrat del que ell entenia com a naturalesa malaltissa de la música i dels qui s'hi aboquen buscant-hi quelcom de transcendent. Però una cosa és la valoració i els gustos musicals de Goethe i una altra la important recepció que tingué la seva obra en els compositors del segle XIX. Els versos de l'arpista, per introduir-nos en aquesta segona qüestió, varen propiciar dos esplèndids reculls de dos dels més grans mestres del lied: Franz Schubert i Hugo Wolf. Pel seu to adolorit, a voltes fins i tot agònic, els tres *Cants de l'arpista* encaixen a la perfecció amb les constants estètiques d'aquests compositors i són un primer exemple de l'extraordinària fecunditat musical que va propiciar l'obra de Goethe.

Els compositors de Goethe

De tots els gèneres musicals, és el lied el que relaciona de manera més àmplia l'obra de Goethe amb una llarga llista de compositors, pertanyents tant al romanticisme com de ben entrat segle XX. Un dels casos més emblemàtics és indiscutiblement el de Franz Schubert, que va escriure més de setanta *lieder* sobre poemes de Goethe. Però aquest és també el poeta destacat de *lieder* de Schumann, Brahms, Liszt, Wolf, Zemlinsky, Schoeck i Webern, entre d'altres. Amb textos procedents tant de la seva poesia lírica com de l'anomenada poesia èpica. I en aquest segon cas, més concretament, del *Divan d'Orient i Occident*, extraordinària amalgama de cultures i tradicions que fou especialment atractiu per als compositors modernistes. Finalment, tot i els mèrits de Mozart i Beethoven en el gènere –també amb bells *lieder* sobre poemes de Goethe, com les quatre versions de *Sehnsucht* o la divertida *Mephistos Flohlied*–, recordem que és amb *Gretchen am Spinnrade* de Schubert que un au-

Johann Wolfgang von Goethe
(oli de J.K. Steiler, 1828)

tor com Alfred Einstein considera que neix pròpiament el lied romàntic.

I és l'univers del *Faust*, d'on prové l'escena de *Gretchen* o la cançó de la puça en el lied de Beethoven, que hom troba un altre lloc comú entre Goethe i la música i en el qual els compositors varen llançar-se en un terreny extremament fecund per a la seva inspiració. Hom pot parlar, en aquest cas, d'obres senyeres del repertori romàntic. *La Damnation de Faust* d'Hector Berlioz, *Szenen aus Goethes Faust* de Robert Schumann, *Eine Faust-Symphonie* de Franz Liszt o la *Simfonia núm. 8* de Gustav Mahler —a més de les tres aproximacions operístiques compostes per Gounod, Busoni i Boito— ressegueixen un camí que transcorre per tot el romanticisme i ens condueix, ja en el segle XX, a les portes de l'anomenada Nova Música, per a la qual la figura de Goethe té també una significació especial. Les músiques del *Faust* representen en si mateixes interlocucions importants entre els compositors i el que podria considerar-se l'obra magna de l'escriptor alemany. L'obra de Berlioz, per començar, es basa en una interpretació ben lliure de l'obra de Goethe en la qual condemna final de Faust n'és l'element més destacat. Els elements descriptius i l'exuberància instrumental són, en especial, els elements més destacats d'una de les obres més importants del romanticisme francès. L'obra de Schuman, d'altra banda, està enfo-

cada com si es tractés d'un oratori i, a diferència de Berlioz, empra també textos de la segona part del *Faust*, la qual cosa converteix aquesta obra en la primera aproximació musical a un text que en general s'havia considerat decebador en l'ambient dels músics romàntics. A les simfonies de Liszt i Mahler, el text emprat —en ambdós casos al darrer moviment de l'obra— és el *Chorus Mysticus* amb què conclou la segona part del *Faust*. En l'obra de Liszt, els tres moviments es dediquen, consecutivament, a Faust, Gretchen i Mephistopheles i responen a una intencionalitat musical descriptiva. Amb Mahler, en canvi, l'aparició dels textos de Goethe vesteixen un "final feliç" per a la que es considera l'obra mestra "oficial" del gran compositor vienès. L'adopció de Mahler és en bona mesura utilitària i sembla respondre a l'estètica del contingut de Hegel —segons l'observació d'Adorno—, tot considerant que l'obra esdevé sublim si també ho són els temes de què tracta.

Encara en el repertori romàntic, hi ha dues obres que cal esmentar per la seva extraordinària bellesa i també per la reinterpretació que s'interposa amb el missatge poètic de Goethe. Es tracta de l'obra *Gesang der Geister über den Wassern* (Cant dels esperits sobre les aigües) *D. 714*, per a cor d'hommes i corda, de Franz Schubert, i del *Gesang der Parzen* (Cant de les Parques) *op. 89*, per a cor i orquestra, de Johannes Brahms. Els dos poemes tenen un contingut d'elevada espiritualitat i el segon, a més, incorpora l'element mitològic tan car per l'art i la literatura del segle XIX. Però les obres de Schubert i Brahms a voltes transcedeixen el text mateix de Goethe i hom pot interpretar fins i tot que la música transmet molt més del

que, per si soles, expressen les paraules. En el cas de Brahms, i analitzant bé l'obra, la interpretació pot ser que Brahms contradiu conscientment l'orientació fatalista del poema de Goethe conclouent l'obra amb un missatge clar d'esperança.

Un últim exponent de la fecunda interacció de l'obra de Goethe amb els compositors i la seva música és el pensament musical d'Anton Webern. En concret, són altament representatives les citacions de Goethe que Webern utilitza en les conferències d'*El camí cap a la Nova Música*. Els dos eixos principals d'aquestes citacions són, d'una banda, les idees que Goethe expressa en la seva *Teoria dels colors* i, d'una altra, el concepte de la *Planta original* (*Urpflanze*) que hom pot trobar formulat en un episodi dels iniciadors *Viatges a Itàlia*. De la teoria dels colors de Goethe, Webern fa seva la idea de l'art com a expressió de la natura en les seves diverses manifestacions ("...el color és la natura amb les seves lleis amb relació al sentit de l'òida") i el compositor argumenta així la forma natural amb què s'havia atansat "la composició amb dotze tons relacionats entre ells". D'altra banda, el sentit d'unitat còsmica entre totes les coses i entre les coses i les seves parts, que és la idea principal del concepte de la *Urpflanze*, serveix també a Webern com a metàfora per a la presentació del seu treball amb la sèrie dodecafònica: "...variacions i repeticions d'una sèrie original". Aquest pensament musical el representà Webern amb la composició, el 1926, dels dos *lieder op. 19*, per a cor mixt i cinc instruments, en els quals els textos de Goethe vesteixen la música, en aquest cas, amb una força creadora d'ètica i estètica renovades.

NOTA:

Les idees recollides en aquest article foren desenvolupades àmpliament durant la realització del II Curs Internacional de Música Romàntica de Figueres, els dies 3, 4 i 5 de setembre de 1998, amb la participació dels professors: Xavier Antich, Benet Casablanca, Miquel Descot, Antoni Marí, Juan Miguel Muñoz i Susan Youens, sota la direcció de Miquel Alsina, autor d'aquest text.

Beethoven i Brahms de la mà d'André Previn

Palau 100, Curtis Institute Symphony de Filadèlfia. Director: André Previn. Beethoven, Brahms. Palau de la Música Catalana. 11 de novembre de 1999 (21 h).

La personalitat artística d'André Previn, caldria emmarcar-la en el que podríem anomenar un músic absolut. Ha estat aclamat com a director de les més rellevants orquestres del món, gaudint d'una carrera que li ha reportat infinitat de premis, ha destacat com a compositor de música operística, orquestral, cambrística i per al teatre; sobresurt com a intèrpret de música de jazz, els seus enregistraments —dedicats a infinitat d'autors— han assolit un reconeixement unànime, ha deixat nombroses publicacions, com *Music face to face* (1971), *Orchestra* (1979) o *André Previn's Guide to music* (1983), i la seva popularitat també ha arribat a milions de persones per les seves constants aparicions televisives i pel seu passat matrimoni amb Mia Farrow.

Previn, d'ascendència russo-jueva, va néixer a Berlín el 1929 i després que la seva família emigrés als Estats Units l'any 1939 va nacionalitzar-se americà l'any 1943. Abans de desplaçar-se als Estats Units, Previn ja havia estudiat piano a la Hochschule de Música de Berlín i al Conservatori de París. A Califòrnia va estudiar composició amb Castelnuovo-Tedesco, i mitjançant un germà del seu avi, James Previn (director musical dels Estudis Universal de Hollywood), André va poder entrar a la companyia com a arranjador de música de pel·lícules, fins que va assolir el càrrec dels estudis MGM. Previn, entre 1959 i 1963 obtingué quatre premis Oscar per les seves bandes sonores. Però paral·lelament va començar a preparar la seva trajectòria com a director d'orquestra a les ordres de Pierre Monteux a San Francisco i l'any 1963 va debutar al capdavant de l'Orquestra de Saint Louis. S'iniciava una carrera imparabla com a director: suc-

ceix Barbirolli al capdavant de l'Orquestra de Houston (1967-69); entre 1968 i 1979 esdevé director principal i director musical de l'Orquestra Simfònica de Londres; entre 1985 i 1991 és director permanent de la Royal Philharmonic Orchestra de Londres, entre 1986 i 1989 és director musical de l'Orquestra Filharmònica de Los Angeles, i l'any 1993 va ser nomenat director lloregat de la London Symphony, tot renovant així la relació amb l'orquestra londinenca. A totes aquestes orquestres, cal afegir-hi les seves actuacions com a director invitat amb totes les grans orquestres americanes i europees. A més, cada any fa una gira al Japó al capdavant de la NHK Symphony.

Però Previn també ha mantingut una constant preocupació per la difusió de la música de cambra. Ha actuat juntament amb Viktoria Mullova, Emanuel Ax, Gil Shaham, Yo-Yo Ma, Itzhak Perlman, els quartets de Tòquio i Emerson en diversos festivals internacionals. La temporada 1996-97 va organitzar un festival propi de música de cambra de dues setmanes al Musikverein de Viena.

Pel que fa al Previn pianista, cal recordar que els seus primers èxits com a intèrpret els assolí tocant jazz, i és per això que les

seves interpretacions de música de Gershwin esdevenen paradigmàtiques. I les d'obres clàssiques de Mozart o d'autors del nostre segle, pertanyents a Poulenc o fins i tot a Xostakóvitx, resulten summament atractives gràcies a l'espontaneïtat interpretativa. La seva vinculació amb la música de jazz ha estat una constant en la seva trajectòria: ha enregistrat discos dedicats a aquest gènere al costat de Kiri Te Kanawa, i juntament amb Ray Brown, Mundell Lowe i Grady Tate; fundador de l'anomenat André Previn Jazz Trio, ha ofert actuacions en gires de concerts per Europa, Amèrica i el Japó.

Com a compositor ha dedicat i rebut l'encàrrec d'obres de diversos artistes: un de Vladimir Ashkenazy, un *Concert per a piano*; de Kathelen Battle, un cicle de cançons per a orquestra; de Janet Baker, un cicle de cançons; de Yo-Yo Ma, una *Sonata per a violoncel*, a més de rebre encàrrecs d'institucions, com és el Carnegie Hall, que per a la celebració del seu centenari va demanar-li la composició d'un cicle de cançons, o com l'Òpera de San Francisco, per a la qual va escriure una òpera basada en l'obra teatral *Un tramvia anomenat Desig* de Tennessee Williams i que va ser estrenada i enregistrada el setembre de l'any passat amb la veu de Renée Fleming com a figura estel·lar del repartiment.

En el camp discogràfic, Previn ha realitzat, durant trenta anys, infinitat d'enregistraments, els més recents dels quals, la *Simfonia domèstica* de Richard Strauss amb la Filharmònica de Viena i la *Simfonia* de Korngold amb la London Symphony. Entre els guardons i condecoracions que ha rebut destaca l'any 1996 el seu nomenament de Cavaller, rebut de la reina Isabel II. Previn, amb una activitat interpretativa realment extraordinària, encara guarda una part del seu temps per impartir cursos anuals al Tanglewood Music Center i al Curtis Institut of Music, i ara torna a Barcelona per dirigir l'Orquestra Curtis Institute Symphony de Filadèlfia amb la *Quarta Simfonia* de Beethoven i la de Brahms. ● Lluís Trullén

L'Orquestra de Granada amb Josep Pons a Palau 100

Palau 100. Orquestra Ciudad de Granada. Orfeo Català. Ana Rodrigo, soprano. Mariola Cantarero, soprano. Francesc Garrigosa, tenor. Director: Josep Pons. *Sinfonia núm. 2* de Mendelssohn. Palau de la Música Catalana. 18 de novembre de 1999 (21 h).

L'Orquestra Ciudad de Granada s'ha convertit en una de les formacions espanyoles que gaudeix de més reclam tant en l'àmbit nacional com internacional. Fundada l'any 1990 i amb el suport econòmic provinent tant d'institucions públiques com privades, aquesta orquestra organitzada a la manera d'orquestra de corda clàssica va ser dirigida en un primer moment per Juan de Udaeta, un càrrec que va ocupar fins que l'any 1994 Josep Pons va posar-se al capdavant de la direcció titular i artística de la formació. Si bé l'Orquestra ofereix la majoria de concerts a Granada, són freqüents les aparicions en altres centres del país, com el Teatro de la Maestranza de Sevilla, el Festival Grec de Barcelona, l'Auditorio Nacional de Madrid, als quals cal afegir gires per França —com la que van realitzar l'any passat— i concerts celebrats a Suïssa, Portugal, Bèl-

gica o a Itàlia, concretament a La Scala de Milà.

Josep Pons sempre ha procurat que l'Orquestra tingués una intensíssima activitat a Granada, amb nombrosos concerts de diversos gèneres adreçats a un públic summament eclèctic, i amb només nou anys de trajectòria ja ha actuat al costat d'artistes tan destacats com Narciso Yepes, Plácido Domingo, Victòria dels Àngels, Yehudi Menuhin, Ros Marbà, Krzysztof Penderecki, Christian Zacharias, Joaquín Achúcarro..., i amb agrupacions corals de tant de prestigi com l'Orfeón Donostiarra, el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana o la British Choral Academy. La seva tasca ha assolit reptes importants en diversos camps de la música clàssica. Als seus enregistraments de música de Tomás Marco, i sobretot d'obres de Manuel de Falla, cal afegir-hi un veritable esdeveniment, com és l'estrena aquest segle de l'òpera de Donizetti *Alahor in Granata*, en una producció del Teatro de la Maestranza de Sevilla que va tenir lloc el mes d'octubre de 1998. Ara, aquesta orquestra andalusa té nous reptes, com les gires per Espanya, França i Alemanya. ● LL.T.

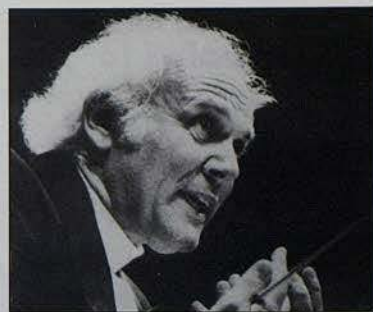
El pianista Albert Nieto amb l'OSV

Concerts Simfònics al Palau. Orquestra Simfònica del Vallès. Albert Nieto, piano. Director: Achim Fiedler. *Sinfonia núm. 2* de Brahms. *Concert per a piano núm. 2* de Rakhmàninov. Palau de la Música Catalana. 13 de novembre de 1999 (19 h).

L'Orquestra Simfònica del Vallès, dirigida per Achim Fiedler, oferirà el segon concert del cicle Concerts Simfònics al Palau, amb un programa integrat per la *Sinfonia núm. 2* de Brahms i el *Segon concert per a piano* de Rakhmàninov, amb Albert Nieto en el rol de solista.

Format al Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona i posteriorment al Conservatori d'Anvers, Albert Nieto va seguir cursos de piano amb nombrosos mestres, entre els quals destaquen Frédéric Gevers i Rosa Sabater. Nieto ha destacat per la seva

constant preocupació per la divulgació de les obres d'avantguarda, i fins a la data ha realitzat més de cinquanta estrenes. A més d'actuar en els festivals de més prestigi nacional i d'una intensa activitat en el camp de la música cambrística amb el Montsalvatge Piano Quartet i el Trio Gerhard, Nieto ha assumit una intensa tasca en el camp pedagògic. Des de l'any 1985 és catedràtic al Conservatori Superior Jesús Guridi de Vitòria-Gasteiz, a més de ser reclamat per impartir cursos a conservatoris i altres institucions. A més, Nieto ha realitzat una intensa tasca discogràfica —centrada majoritàriament en enregistraments dedicats a música contemporània— i ha escrit el llibre *La digitación pianística*. Ara podrem escoltar Nieto interpretant el que potser és el concert per a piano més romàntic del segle XX, escrit a inicis de segle per Rakhmàninov. ● LL.T.

Michel Corboz de la mà d'Euroconcert

Euroconcert. Ensemble Vocal de Lausanne. Orchestre Festival Amadeus. Director: Michel Corboz. Martini, Händel, Haydn. L'Auditori. 2 de desembre de 1999 (21 h).

L'any 1961 Michel Corboz va fundar l'Ensemble Vocal de Lausana, un conjunt especialitzat en música del primer barroc, però que interpreta música de tots els períodes, incloent-hi obres del segle XX. Amb més d'un centenar d'enregistraments, i amb nombroses gires i participacions en destacats festivals internacionals, des de l'any 1998 organitza la seva pròpia temporada de concerts a Lausana. Durant aquesta temporada l'Ensemble oferirà concerts a Suïssa, França, Holanda, Londres, Barcelona..., ciutat on torna després de la seva interpretació l'any 1991 d'*El Messies* de Händel —en la revisió de Mozart— dins la VI temporada Euroconcert. El seu director, Michel Corboz, ha destacat per les seves interpretacions al capdavant d'aquest conjunt de l'òpera preclàssica (Cavalli, Monteverdi, Charpentier), però alhora ha portat una destacada tasca al capdavant del cor Gulbenkian a Lisboa i com a professor de direcció coral al Conservatori de Ginebra. Les seves preocupacions musicològiques i de recerca d'obres oblidades és constant, i així obres com les *Vêpres aux Jésuites* de Charpentier han tornat a ser interpretades després d'un llarguíssim període de silenci. Ara al capdavant del seu Ensemble Vocal i al costat de l'Orchestre Festival Amadeus —formació fundada l'any 1997 i que per primer cop actua a Barcelona— oferirà al Palau un programa integrat per obres de Martini, Händel i Haydn. ● LL.T.

Primera visita a Barcelona del Quartetto Stradivari

Euroconcert. Quartetto Stradivari. Haydn, Beethoven, Schubert. Palau de la Música Catalana. 15 de novembre de 1999 (21 h).

El Quartetto Stradivari actua per primer cop a Barcelona, encara que alguns dels seus components, com Mariana Sirbu o Massimo Paris, ja han actuat al Palau formant part del conjunt I Musici. Els integrants del Quartetto posseeixen una vàlua i un reconeixement internacional unànime.

La violinista romanesa Mariana Sirbu —que entre altres guardons va obtenir un Maria Canals de Barcelona— va fundar l'any 1968 el Quartetto Academica i, posteriorment, l'any 1985 va ser membre del prestigiós Trio di Milano, juntament amb Bruno Canino i Rocco Filippini, amb el qual ha actuat arreu del món. Des de l'any 1992 ocupa el lloc de concertino del cèlebre conjunt I Musici. Mariana Sirbu, prou coneguda del públic català, toca amb el violí Antonio Stradivari, construït a Cremona l'any 1702 i que porta el sobrenom de "Conte di Fontana", un instrument que va ser tocat durant molts anys per David Oistrakh.

La també romanesa Cristina Dancila va iniciar els estudis de violí a l'edat de cinc anys, primer dins l'entorn familiar i posteriorment prosseguint estudis a Alemanya i Itàlia. Dancila —que ha actuat amb nombrosos conjunts de cambra— toca un violí G. B. Rogeri, construït a Brescia l'any 1701.

Per la seva part, l'italià Massimo Paris realitza una brillantíssima trajectòria tant com a instrumentista com en el camp de la pedagogia. Diplomata en violí, composició i direcció d'orques-

tra, Paris ha tocat com a solista de viola i de *viola d'amore* en sales tan prestigioses com La Scala de Milà, Carnegie Hall, Òpera de Sidney o la sala de la Filharmonica de Berlín. Des de 1976 Paris és viola solista de I Musici. La seva vinculació amb la música de cambra ha estat constant, havent actuat al costat d'artistes tan destacats com Rafael Orozco o Bruno Canino. Massimo Paris, paral·lelament, és catedràtic titular al Conservatori Santa Cecília de Roma i de l'Escola de Música Köln-Aachen. Paris toca amb una viola G. P. Maggini de l'any 1600.

Per últim, el violoncel·lista romanès Mihai Dancila, fundador l'any 1968 juntament amb Mariana Sirbu del Quartetto Academica, ha portat una intensa trajectòria en el camp de la música de cambra. Actuacions amb Accardo, Pressler o Guirana, es complementen amb gires de concerts per tot Europa, Amèrica i països d'Orient. Des de 1986 és membre del Quartetto Beethoven de Roma, amb el qual ha actuat a Europa, Amèrica i Austràlia, i amb el qual ha realitzat nombrosíssims enregistraments per a diverses discogràfiques. Així mateix, Dancila és professor a l'Acadèmia de Música de Bucarest i a la Royal Irish Academy of Music de Dublín. Dancila toca un violoncel·lo construït a Brescia l'any 1717 per P. G. Rogeri.

Ara aquest Quartet Stradivari —que ja ha tocat al Palau Reial de Madrid amb els famosos instruments Antonio Stradivari— actuarà per primer cop a Barcelona amb un programa integrat per quartets de Haydn i Beethoven i coronat amb *La mort i la donzella* de Schubert. ● LL.T.

Lesne i el Seminario Musicale

Crítèrium Música. Il Seminario Musicale. Gérard Lesne, contralt. Rachel Elliot, soprano. Scarlatti, Corelli, Brossard. Palau de la Música Catalana. 16 de novembre de 1999 (21 h).

Actualment Gérard Lesne és una de les veus de contralt més destacades de la interpretació de la música antiga. Nascut a França l'any 1956, de formació autodidàctica va iniciar-se en el camp de la música amb el repertori del jazz i de la música rock. Però a poc a poc les seves preferències van dirigir-se cap a un vessant oposat i l'estudi de la música antiga va marcar posteriorment la seva trajectòria musical. L'any 1979 va produir-se la seva primera col·laboració amb el Clemencic Consort i la seva veu va anar sent reclamada per actuar al costat de noms com William Christie o Philippe Herreweghe, i nombrosos conjunts, entre d'altres Hespèrien XX. La música francesa de Couperin i Charpentier i la música sacra italiana ocupen la major part del seu repertori.

La seva absoluta dedicació al camp de la música antiga l'anima l'any 1985 a fundar el conjunt Il Seminario Musicale, integrat per un nombre variable de components, segons les exigències del programa. La seva excepcional categoria fa que sigui reclamat constantment per festivals de gran prestigi, i així, per exemple, durant aquest 1999 Il Seminario ha estat invitat a setze ciutats franceses, i a oferir gires per Alemanya, Àustria, Armènia, Bèlgica, Espanya, Portugal, la Gran Bretanya, els Estats Units, els Països Baixos, Polònia i la República Txeca. El conjunt, que des de 1990 és resident de la Fundació Royamount (Val d'Osie), ha realitzat més de vint enregistraments discogràfics, amb repertori de Händel, Monteverdi, Caldara, Vivaldi, Charpentier, entre altres autors, i ha aconseguit destacats guardons internacionals.

Aquests intèrprets actuaran al Palau juntament amb la soprano Rachel Elliot, una veu que ja ha intervingut en nombrosos festivals internacionals, sota la batuta de Christie o Nigel North i que recentment ha enregistrat el *Magnificat* de Bach juntament amb el King's Consort i l'Òpera de Hasse, i *I Pellegrini*, amb Il Seminario Musicale i Gérard Lesne. ● LL.T.

Gil Shaham, novament amb l'OBC

Temporada OBC. Gil Shaham, violí. Jordi Figaró, tenora. Director: Lawrence Foster. Boliart, Bartók, Luis de Pablo, Ravel. L'Auditori. 3, 4 i 5 de desembre de 1999 (21 h, 19 h i 11 h, respectivament).

L'any 1981, en què el violinista Gil Shaham va debutar amb l'Orquestra Simfònica de Jerusalem, s'iniciava la carrera d'uns dels joves talents del violí que en l'actualitat gaudeix d'un reconeixement unànime.

Gil Shaham va néixer a Illinois (EUA) l'any 1971, i dos anys després la seva família va emigrar a Israel. Als set anys va començar els estudis de violí a l'Acadèmia de Música Samuel Bernstein de Jerusalem, i el 1980 interpretava el seu primer concert públic. Un any després d'aquell primer concert va poder actuar al costat de Zubin Mehta i de la Filharmònica d'Israel, i prosseguir els seus estudis a la prestigiosa Juilliard School de Nova York. Aquell mateix 1982 va obtenir el primer premi de la Claremont Competition d'Israel.

La seva trajectòria l'ha dut a actuar al costat d'orquestrats com la Filharmònica de Nova York, Simfònica de Boston, Orquestra

de Cleveland, Filharmònica de Los Angeles, i també amb les més prestigioses orquestres alemanyes. Paral·lelament als seus concerts i gires pel Japó, Sud-amèrica i els Estats Units, Shaham continuava obtenint premis en concursos internacionals de tant de prestigi com són l'Avery Fisher Career Grant (1990) i el premi anual de l'Acadèmia Chigiana de Siena (1992), i prosseguia els seus estudis primer a la Universitat de Columbia, on obtingué la graduació a l'Horace Mann School de Nova York.

Shaham, que va debutar discogràficament amb l'enregistrament del *Concert per a violí* de Mendelssohn i el *Primer concert* de Bruch amb la direcció de Giuseppe Sinopoli –gravació efectuada l'any 1990–, ha seguit una trajectòria discogràfica imparable, en què ha enregistrat obres de Ravel, Kreutzer, Elgar, Schumann, Paganini, Franck i Saint-Saëns, entre altres autors. Shaham, que toca amb el seu violí Stradivarius fabricat l'any 1699, ha estat novament reclamat per a la temporada OBC, que ja el va programar el desembre de 1997 per interpretar el *Concert per a violí* de Sibelius i ara ho farà interpretant el *Concert núm. 2* de Bartók. ● LL.T.

Leonhardt torna al Palau

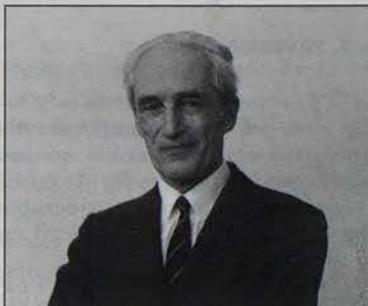

FOTO. P. BARCELÓ

Crítèrium Música. Gustav Leonhardt, clavicèmbal. Couperin, Weckmann, Bach, Buxtehude, Böhm. Palau de la Música Catalana. 3 de desembre de 1999 (21 h).

Parlar de Gustav Leonhardt suposa referir-se a una de les personalitats més rellevants en el camp del món interpretatiu del nostre segle i a una de les figures que amb més rellevància i qualitat ha acararat el repertori clavicembalístic i organístic del barroc.

Format a l'Schola Cantorum de Basilea, l'any 1952 –als vint-i-quatre anys– és nomenat professor de musicologia i de clavicèmbal a l'Acadèmia de Música de Viena. Després d'impartir classes al Conservatori d'Amsterdam i d'obtenir el lloc d'organista del Nieuwe Kerk, des de l'any 1969 ocupa una càtedra a la prestigiosa Universitat Harvard als Estats Units.

Des de 1950 Leonhardt ofereix infinitat de concerts, tant com a director com en el vessant d'interpret, i pràcticament cada any actua pels cinc continents. Amb prop de dos-cents enregistraments, Leonhardt també ha destacat com a musicòleg, en què ha publicat un detalladíssim estudi sobre *L'art de la fuga* de Bach i la supervisió de nombroses partitures cambrístiques del segle XVII. Una de les seves màximes fites en el camp de la interpretació se centra en la figura de Bach, havent enregistrat al costat de Harnoncourt la monumental integral de les *Cantates*.

Si bé Leonhardt també ha dirigit pàgines operístiques, pàgines orquestrals, una de les seves tasques principals se centra en la interpretació d'obres inèdites d'autors francesos i alemanys. Doctor *honoris causa* per nombroses universitats europees i americanes, Leonhardt torna al Palau amb un recital de clavicèmbal dedicat a obres del barroc. ● LL.T.

Concert per a tenora i orquestra de X. Boliart

Per F. TAVERNA-BECH

Certament, Boliart és més conegut com a compositor de música per a cobla que no pas com a creador de música clàssica; amb tot, és considerable el nombre d'obres que ha escrit en aquest darrer vessant.

Pel que hem pogut conèixer i escoltar de la música de Boliart, podem dir que ell és un creador profundament interessat en l'evolució i les conseqüències de l'art musical. És així que reconeix, d'una banda, la força de l'arrelament en la tradició històrica definida pels grans mestres i, de l'altra —considerant-ho gairebé com un deure indefugible en l'artista—, assumeix la necessitat d'anar més enllà del que ha estat establert per la història de l'art musical.

És en aquesta cruïlla estètica —entre el que és ja fonament de l'art

musical i el que pertany a l'actitud inquieta de la recerca de nous horitzons— que cal situar el moment actual de la labor creativa de Boliart. I és coherent el fet que ell hagi escrit un *Concert per a tenora i orquestra* per manifestar o establir una dialèctica entre la tradició més ancestral, com és el món de la cobla, i el del simfonisme actual i conjugar-los per expressar en una unitat vivencialment enriquidora una visió del món modern...

Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Gil Shaham, violí. Jordi Figaró, tenora. Lawrence Foster, direcció. *Concert per a tenora i orquestra* de X. Boliart, *Concert per a violí i orquestra* de B. Bartók, *Adagio* de L. de Pablo i *Daphnis i Cloe* de M. Ravel. L'Auditori. 3, 4 i 5 de desembre de 1999 (21 h, 19 h i 11 h, respectivament).

Torna el Concert per a piano i orquestra de Schönberg

Per F.T.-B.

Si no m'erro, el *Concert per a piano i orquestra*, op. 42 de Schönberg es va interpretar per primera vegada a Barcelona l'any 1965, amb l'Orquestra Municipal i la pianista Rita Bou-boulidi, dirigit per Eduard Toldrà. Després, l'any 1972, l'Orquestra Ciutat de Barcelona, Eulàlia Solé i Antoni Ros Marbà el van tornar a tocar.

Potser aquesta partitura no és una de les obres cimeres de la producció de Schönberg, però té la qualitat pròpia de la maduresa creativa del seu autor, és a dir, la forma està magníficament equilibrada, l'escriptura revela una rica imaginació tant per tractar el material dodecafònic com per atorgar força als ambients expressionistes que s'hi exposen. Remarquem-ne l'aparició d'un vals típicament vienès, i també els contrastos que es produeixen entre procediments simfònics de vistosa opulència i complexitat amb moments de factura purament cambrística de subtil transparència.

L'obra, amb quatre moviments, va ésser composta el 1942, quan Schönberg ja s'havia instal·lat definitivament als EUA. Ara haurem d'escoltar-lo en una versió que signa un dels grans pianistes d'aquest segle: Daniel Barenboim!

Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Daniel Barenboim, piano. Lawrence Foster, direcció. Preludi del tercer acte d'*Els Mestres Cantaires* de R. Wagner, *Concert op. 42 per a piano i orquestra* d'A. Schönberg i *Concert núm. 5, l'Emperador* de L. v. Beethoven. L'Auditori. 5, 6 i 7 de novembre de 1999 (21 h, 19 h i 11 h, respectivament).

Miriam Makeba inaugurarà el cicle Auditori XXI

Per RRMC

Un concert amb l'actuació de la cantant sud-africana Miriam Makeba, l'algeriana Houria Aïchi i la boliviana Luzmila Carpio inaugurarà el proper dia 10 de novembre el cicle Auditori XXI endegat pel Consorci de l'Auditori-Orquestra. Es tracta de tres destacades figures de la cançó amb voluntat contestatària, que des dels seus respectius àmbits culturals han mantingut una actitud inequívoca en aquest sentit.

Aquest cicle inclourà en total 81 concerts, 24 dels quals a la Sala Simfònica i 57 a la Sala Polivalent, distribuïts entre deu subcicles especialitzats. Subcicles que, d'acord amb aquesta especialització, responen a noms de figures històriques de la música —i en un cas, no exactament d'aquest art. Així, el subcicle "Grans pianistes" porta el de Frederic Mompou; el de "Cinema mut en concert" el de Manuel Valls; el de "Música de cambra" el de Pau Casals; el de "Música contemporània", Robert Gerhard; el de "Música religiosa", Joan Cererols; el de "Músiques del món", Ali Bei; i el "Lied i cançó", Conxita Badia. A aquests subcicles, cal afegir-hi el dedicat a sessions pedagògiques per a escolars.

La iniciativa suposa, d'una banda, la incorporació d'un volum considerable d'oferta a l'existent a Barcelona, i de l'altra una mostra de la voluntat de rendibilització de les

dues sales que, de moment i tot esperant la de cambra, integren el complex de l'Auditori.

Amb un pressupost de 213 milions de pessetes i uns ingressos estimats d'uns 100, els promotors indiquen que no es pretén fer competència als altres cicles que de manera regular es desenrotllen a Barcelona, i que s'ha procurat incidir en tipus d'oferta poc o no gens atesos en les programacions habituals.

El cicle acollirà virtuoses tan destacats com els pianistes Dmitri Bashkurov, Eldar Nebolsin, Andras Schiff, Tzimon Barto, Lazar Berman i Josep Colom; conjunts com La Capella Reial de Catalunya, Trio Guarneri, Quartet Ysaÿe, Orquestra de Cadaqués, Barcelona 216, Grupo Enigma, OBC, The King's Consort, Le Concert des Nations, Sextet de Viena i Les Musiciens du Louvre, i liederistes del prestigi d'Stephan Genz, Thomas Allen, Ofèlia Sala, Dalmau González, Ann Murray i Sybulla Rubens amb acompanyament al piano de Roger Vignoles, Irwin Gage, Graham Johnson i Liliana Mafiotte.

Per la seva originalitat, s'ha de fer esment del cicle de l'Aula a l'Auditori, en què prendran part joves músics estudiants destacats de les institucions docents, públiques o privades, més reconegudes de casa nostra. També el cicle dedicat a Grans Premis, amb la presència de conjunts i solistes guanyadors de concursos internacionals de prestigi.

El cas Makropoulos, un Janáček inhabitual

Per J.C.C.

El segon títol de l'actual i històrica temporada liceística mostra de manera molt clara els perfils, d'altra banda no massa ben explicitats ni definitius, dels criteris artístics de la casa. A una inaugural i fastuosa obra del gran repertori tradicional li segueix una altra que mira a una contemporaneïtat no especialment provocativa, sinó més aviat consolidada i força assimilable. No es tractaria, doncs, tant d'una de freda i una de calenta; o d'una de freda emmig de moltes de calentes, sinó més aviat de diverses de calentes i de tant un tant alguna de tèbia, i no cal anar més lluny, de moment.

En tot cas, el que importa aquí és l'interès tan notable que pot tenir l'exhumació d'un títol poc conegut del compositor txec Léos Janáček. Aquest músic va tenir en l'apartat operístic la faceta més important de la seva creació. Tanmateix, entre els seus nombrosos títols només un forma part del repertori convencional —i encara amb sordina—; ens referim, és clar, a *Jenufa*, una obra primerenca, i hom hi podria afegir encara *Katia Kabanova*. Fora d'atenció figuren la que ens ocupa i d'altres, com *Le guineu astuta* —en la qual tots els personatges són animals—, la còmica *Les excursions de Mr. Broucer*, o *El destí*, que configuren una panoràmica caracteritzada, entre d'altres components de gran interès, per la varietat i la insòlita temàtica que abasta.

El cas Makropoulos es va estrenar el 1924, quatre anys abans de la mort del compositor. És per tant una obra de maduresa, en la qual els components més identificadors de la seva original personalitat creativa es posen en evidència de forma molt acusada.

El compositor txec va confegir ell mateix el llibret basant-se en una obra teatral de Karel Capék. Es tracta d'un argument mol atapeït de facècies, les quals es desenrotllen en tres actes a redós de la figura d'Emília Marty. En una acció que té lloc en ple segle XX, en realitat es tracta de la mateixa persona que a final del segle XVI va experimentar un beuratge creat pel seu pare, un físic cretenc al servei de l'emperador Rodolf II d'Habsburg, gràcies al

Anja Silja

qual ha aconseguit una existència tan longeva, de tres segles d'existència personalitzada en diverses persones, totes elles responen a les inicials E.M. a partir de l'originària d'Elena Makropoulos fins a arribar al present d'Emília Marty, d'ofici cantant d'òpera famosa.

En certa mesura, *El cas Makropoulos* és una mena de contrarèplica del mite de Faust. Mentre que en la figura creada per Goethe el personatge malda inútilment per aconseguir el do de l'eternitat física i vital —o de l'eterna joventut—, aquí aquest do ja està aconseguit. Però aquesta realitat, lluny de resultar satisfactòria, comporta una consciència de fracàs, traduïda en una impressionant i corprenedora escena final en la qual la protagonista decideix trencar el cicle.

Com es pot veure, es tracta d'un

argument molt original, d'una gran força i potència, que troba en les característiques específiques de la música de Janáček un instrument ideal. El compositor txec escrivia sobre la base de la continuïtat, en molts casos fins a la repetició, de petits i breus motius, molt suggestius, basats gairebé sempre en el ritme propi de la llengua parlada, que units a una instrumentació tensa, cercant els límits més tibants de les possibilitats dels instruments, crea unes atmosferes d'una enorme tensió dramàtica. Janáček rebutja els grans temes, les expressions melòdiques àmplies i el desenvolupament temàtic. La identificació interna, en el sentit del ritme, de la música amb el text verbal, fa que les seves obres no puguin admetre, o fer-ho molt difícilment, la traducció a un altre idioma. Tot plegat acaba confegint un món molt personal i ric, molt capaç de seduir o, més exactament, d'impressionar l'espectador i sobretot d'arrossegar-lo vers un clímax de tensió dramàtica, gairebé en el límit de la crispació, que en aquest cas s'ave amb molta exactitud amb el tens context argumental de l'obra.

La versió que ens arriba té l'al·licient de recuperar al podi del Gran Teatre del Liceu un nom tan valuós com el d'Antoni Ros Marbà. Un músic que en aquest mateix escenari ha manifestat força vegades la seva categoria. Recordem entre d'altres, la seva esplèndida versió de *La Duenna* de Robert Gerhard. Comptarà amb un repartiment format per especialistes en aquest tipus de repertori, encapçalats per la il·lustre veterana Anja Silja, una mena d'addicta als personatges de gran temperament dramàtic. La seva categoria d'artista gran tindrà ocasió de manifestar-se amb tota plenitud.

La versió escènica compta amb les garanties de procedir del Festival de Glyndebourne, un dels fogars operístics europeus més selectes i exigents. La dramaturgia la signa un nom així mateix força important, Nikolaus Lehnhoff, agombolant definitivament un quadre de garanties molt notable, de cara a afavorir que una obra, sobre el paper amb un cert risc des del punt de l'assumpció estètica, sigui molt ben servida i equipada.

XXXI Festival Internacional de Jazz de Barcelona

La veu per damunt de tot

Per ALBERT SUÑÉ

La trenta-unena edició del Festival de Jazz de Barcelona dona una importància cabdal a la veu. Feia molts anys que els cantants escassejaven en el certamen barceloní. Però ara Project, organitzador de la manifestació, ha decidit canviar el rumb del vaixell i, en el programa del Festival del 1999, la veu hi és representada gairebé en quantitats industrials.

El Festival s'inicià el passat dia 16 amb l'actuació de la cantant Cassandra Wilson agombolada pel seu sextet. Però fou l'únic concert del mes d'octubre. El segon és previst per al dia 3 d'aquest mes i el darrer tindrà lloc el 14 de desembre.

Els mares que englobaran les actuacions són: Palau de la Música, Luz de Gas i Auditori, que, d'aquesta manera –almenys pel que fa al Festival– entra a formar part de l'univers jazzístic barceloní.

En fer un cop d'ull a la programació, hom s'adona que la cosa té sabor i qualitat. El gran nombre de vocalistes, tots gent de categoria contrastada, ajudaran a fer que aquesta edició del Festival sigui una de les més engrescadores en els més de trenta anys d'història de la manifestació.

A part de l'esmentada Cassandra Wilson, pel Festival desfilaran dues Dianas: la Reeves i la Krall. La primera actuarà a Luz de Gas el 18 de novembre al costat del seu quintet. Dianne és una cantant que compagina molt bé el *blues* i el *rhythm and blues*, però també el *reggae* i els ritmes de l'anomenada World Music. Posseïdora d'una veu de gran potència, és, així mateix, un autèntic animal d'escenari.

Per la seva banda, Diana Krall, pianista i cantant, es va donar a conèixer internacionalment en gravar l'àlbum *All For You*, un tribut al legendari trio de Nat King Cole, un trio sense bateria que fundà el gran pianista i cantant i que dominà l'escena jazzística du-

The Manhattan Transfer

rant els anys quaranta. La Krall té una veu insinuant, que sap també modular en altres contextos. Diana actuarà a l'Auditori l'11 de desembre al capdavant del seu quartet.

En aquest Festival no faltaran els homenatges. Un és el que durà a terme la cantant Dee Dee Bridgewater, que ha titulat la seva actuació "Dear Ella", el nom d'un disc que gravà el 1995. És a dir, cantarà temes que Ella Fitzgerald féu famosos arreu del món. I és que la seva devoció per la gran cantant de Virgínia ha estat sempre perenne. Dee Dee, que oscil·la sense problemes del més lleuger dels matisos a l'exclamació més poderosa, es troba la mar de bé tant en el si d'una orquestra com en un conjunt reduït. La Bridgewater actuarà amb el seu quartet al Palau el dia 6.

I de cantants solistes a un quartet mixt: Manhattan Transfer. És a dir, Tim Hauser, Janis Siegel, Alan Paul i Cheryl Bentyne. Un dels grups que ha venut més discos en tota la història de la música. Perquè, de fet, els Transfer dominen a la perfecció estils tan diferents com *swing*, *be-bop*, *doo-woop*, *vocalese*, *rock-pop*, jazz fusió i temes d'inspiració brasilera. Encara que el jazz els ha donat moltes alegries. Començant pel fet que la seva vo-

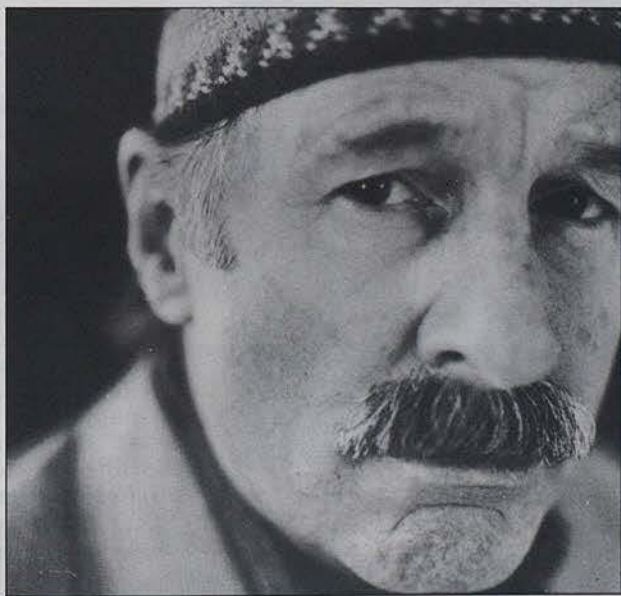
calització –un xic metàl·lica, però que els suposa carta de representativitat– s'inspirà en la secció de saxos de la banda de Count Basie, en barrejar les veus de soprano, contralt, tenor i baix. El quartet, acompanyat per un quintet, actuarà a l'Auditori el dia 16.

I arribem al *gospel* i els espirituals. Pel que fa al primer aspecte, cal dir que l'aparició de vint-i-cinc cantants a l'escenari pot produir un autèntic impacte. Impacte que quedarà ratificat amb les interpretacions que efectua The Georgia Mass Choir acompanyat per un quintet en què destaquen dos teclats. La composició del grup que dirigeix el reverend Milton Biggum, la formen nou contralts, set sopranos i nou tenors. La seva actuació, el 9 de desembre al Palau. Els espirituals tindran en The New England Spiritual Ensemble, compost per un septet mixt, una també prou bona representació. Però tot serà molt més íntim, més familiar. El concert se celebrarà el 14 de desembre a l'Auditori.

Un altre dels homenatges del Festival el constituirà el fet que els cantants Ana Belén i Miguel Ríos interpretaran temes de Kurt Weill. En aquest cas, el jazz hi tindrà un segment reduït. Però no per això restarà interès al concert. Sobretot pensant que Ana i Miguel seran

Joshua Redman

Joe Zawinul

agombolats per l'Orquesta Ciudad de Granada, que dirigeix Josep Pons, i pel trio del pianista Lluís Vidal. Tots plegats seran a l'Auditori el dia 4.

El tercer homenatge és el que es dedicarà a Duke Ellington en el centenari del seu naixement. En aquest cas, una banda d'exmúsics del Duke interpretarà un seguit de temes del mestre washingtonià. L'orquestra la dirigirà el bateria Louie Bellson, de qui Ellington sempre havia lloat les seves excepcionals qualitats. L'actuació, a l'Auditori el dia 8.

Però el Duke serà homenatjat per partida doble, perquè el dia 26, al Palau, hi seran La Locomotora Negra, la Coral Sant Jordi, dirigida per Xavier Sans, i els cantants Kati Autrey, Randy Greer, la soprano Núria Rial i la ballarina de claqué Mireia Font. Aquesta actuació servirà per tornar a sentir temes del concert sacre que Duke i la seva gent, juntament amb la Coral —dirigida aleshores per Oriol Martorell—, efectuaren a Santa Maria del Mar el novembre de 1969. Ara fa trenta anys.

Les veus, en un altre context,

però, no paren aquí. Perquè el dia 24, al Palau, s'hi instal·larà Juan de Marcos i els Afro Cuban All Stars, una gran banda amb quatre cantants, que interpretarà temes llatinoamericans amb incrustacions jazzístiques.

El jazz purament instrumental tindrà també la seva bona importància, ja que el dia 9, al Palau, hi haurà l'actuació de Joshua Redman i el seu quartet. Redman, de trenta anys, és un dels saxos tenors i sopranos amb més talent dels últims anys. Instal·lat en una ona *neobop* que domina a la perfecció, el seu fraseig clar i profund i la calidesa i volum del seu so l'han col·locat en un esglaó altíssim del jazz actual.

També hi serà un històric: Joe Zawinul. Un músic polivalent, que interpretava al piano, als teclats, al clarinet, a la trompeta, a la guitarra, al vibràfon, a l'orgue i que, a més, cantava. Ara es dedica bàsicament als teclats i a la veu. Però la seva empremta de modernitat l'ha acompanyat sempre. Ni que sigui pensant que fou fundador de Weather Report. Zawinul actuarà a Luz de Gas el dia 12 al capdavant del seu quintet: el Zawinul Syndicate.

També a Luz de Gas, el 2 de desembre, serà l'hora d'Emilio Solla i Afines. És a dir, un grup de vuit músics liderats per aquest pianista, que interpretaran la *Suite Piazzolleana*, amb aparició, doncs, del bandoneó, aspecte essencial en l'univers d'Astor Piazzola en la seva aproximació al jazz.

No es podia quedar fora del Festival el Taller de Músics, que enguany celebra el seu vintè aniversari. A la sala del carrer de Muntaner, el dia 29, hi intervindran formacions jazzístiques, de rock i blues, de música llatina i de flamenc, que són els espectres musicals que s'han anat aplegant en aquesta autèntica escola de músics del carrer de la Cendra.

Finalment, cal dir que el dia 3 se celebrarà a l'Auditori el quart homenatge del Festival. En aquest cas, tothom tindrà a la ment el guitarrista Marcello Matté, traspassat fa pocs mesos. L'Associació de Músics de Jazz de Catalunya actua com a coproductora del concert.

"La música és el veritable llenguatge universal"

**I si la música és el llenguatge,
aquestes són les paraules més significatives:**

Components d'Alta Fidelitat.

Amplificadors A/V, THX i Dolby Digital.

Processadors Pro-Logic i AC-3.

Platines DAT i Mini Disc, CD, CD-R i CD-Rom.

Cadenes Mini i Micro. Solucions Home Cinema.

DVD Video i DVD Rom.

Equips d'Àudio Digital per a l'Automòbil.

Ràdio/Casset i CD per a l'Automòbil.

Displays Electro-Luminiscents (EL).

Control mitjançant la Veu per a l'Automòbil.

Ràdio Digital. DAB.

Sistemes de Navegació. DSP/Equalitzadors.

Altaveus. Subwoofers. LaserDisc. Karaoke.

Retroprojectors. So Professional.

Monitors de Plasma, Discos Òptics, Duplicació.

I, a més a més, li presentem l'última paraula en tecnologia:

PIONEER PDR-555RW. ENREGISTRADOR/REPRODUCTOR DE CD.

Pioneer

AUDITORIS DE CATALUNYA

Auditori Joan Cererols de Martorell

Nom: Auditori Joan Cererols.

Adreça: pg. Catalunya, s/n. 08760 Martorell. Tel. 93. 774.22.00.

Arquitectes: projecte, Albert Berguès i Grau i Joan Izard i Alemany; direcció de l'obra, Joan Romagosa, arquitecte municipal.

Any d'inauguració: el 23 d'abril de 1995, amb el duet de guitarres Kasnher-Quer.

Cost: uns 80 milions de pessetes (només la sala de concerts).

Propietat: municipal.

Gestió: per mitjà del Patronat Municipal de Cultura.

Aforament: té un total de 316 localitats entre platea i amfiteatre.

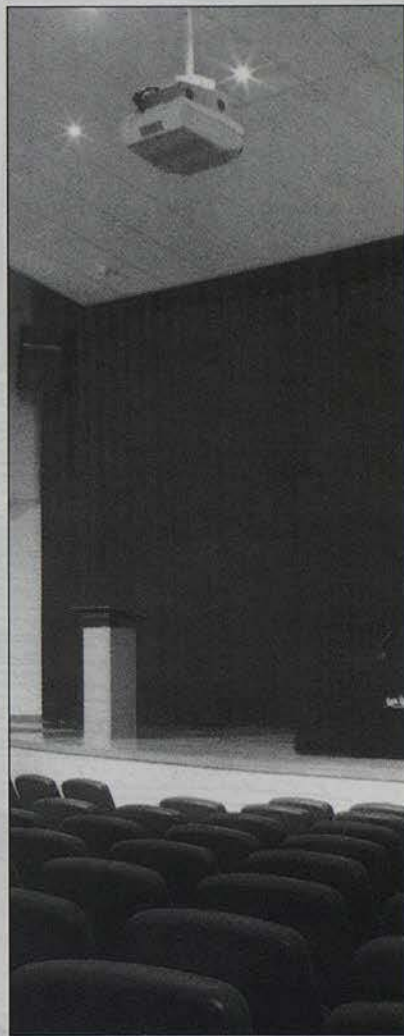
Escenari: té 36 m². Amb l'annex per a grans formacions s'arriba a 50 m².

Funcionalitat i/o polivalència: bàsicament es destina a música.

Temporades estables: el Patronat Municipal de Cultura hi organitza un concert al mes, que acostuma a ser el primer diumenge i pren el nom de Música Professional.

Pressupost: els càlculs són unes 400.000 pessetes per concert, tret de les formacions simfòniques, que suposen uns 3 milions per temporada. Tenen les subvencions de l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona.

FOTOS: G.C.R. / F.P.

Per MONTSERRAT PUIG

L'Auditori Joan Cererols és situat dins de l'equipament que rep el nom de Centre Cultural, on hi ha una biblioteca i altres sales per a exposicions. Conversem amb Josefina Canals, tècnica municipal de Cultura.

—Què és el Patronat Municipal de Cultura de Martorell?

—En el Patronat estan representades totes les entitats municipals de música, la Banda Simfònica, la Coral Ars Nova, el Club de Jazz,

l'Escola de Música. El nostre objectiu és que els concerts siguin molt populars per atraure un públic heterogeni i perquè aquest públic gaudeixi de la música. Això ja ha passat amb formacions simfòniques com la del Vallès o orquestres de cambra com la d'Andorra o la de l'Empordà, que superen el nostre pressupost, però van obtenir un èxit esclatant.

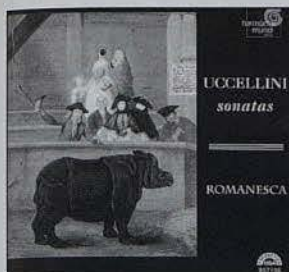
—¿A l'Auditori Joan Cererols només s'hi fa música un cop al mes?

—El Centre Cultural, dins del qual hi ha l'Auditori, funciona de dilluns a diumenge al matí. El teatre o la dansa que programem

per les Festes del Roser es fa al Foment. L'altre objectiu que tenim és incorporar a la nostra programació els joves músics de Martorell que ja s'han professionalitzat; així, puc esmentar el pianista Daniel Ligorio, la mezzosoprano Núria Canals, la pianista Sílvia Vidal del duo Werther, i aquesta temporada volem convidar el professor de l'Escola de Música Isidre Delgado, que toca amb La Locomotora Negra. I d'altra banda, també hem incorporat la Banda Simfònica de Martorell en la programació; per a ells és un motiu d'orgull i de prestigi. En un futur volem fer produccions pròpies.

UN LICEU PER A TOTHOM

UCCELLINI:**Sonatas**

Romanesca
HARMONIA MUNDI
USA · HMC 907196

Després de l'adveniment del barroc i, per tant, de la nova tècnica del baix continu, ben aviat esdevingué inevitable l'aparició d'un nou concepte d'interpret virtuós, tant en l'aspecte vocal com instrumental. És a partir d'aquesta premissa que ben aviat el violí esdevindrà un dels instruments *a solo* per excel·lència, sota l'esguard del qual aniran apareixent una cada cop més gran plèiade de virtuoses arreu d'Europa.

Més enllà que els primers compositors del barroc, particularment italians, com ara Castello, Fontana o el mateix Frescobaldi compoiguessin de manera més ambigua per a flauta de bec, *cornetto* o violí, una generació posterior ja va donar els primers violinistes "diabòlics", que alhora van començar a escriure d'una forma una mica més personalitzada per al violí. Aquesta és la generació de músics com Tarquinio Merula, o el que ara ens ocupa, Marco Antonio Uccellini. Just la generació dels grans Corelli i Biber.

Ésser conscients d'aquest posicionament generacional ens permet escoltar les sonates, àries i *correntis* incloses en l'enregistrament d'una altra manera. Les 16 peces que s'hi inclouen estan extretes dels reculls *opus 4, 5, 7* i *9* publicats entre el 1645 i el 1667. Indiscutible-

ment, es tracta d'una música lluminosa, plena de l'entusiasme que va caracteritzar en general l'estètica sonora del moment, en què el compositor aprofita per posar en pràctica alguns dels recursos virtuosístics assimilats, com ara la velocitat de determinats passatges, l'ímpetu brau, una progressió harmònica a vegades sorprenent, o l'augment de tessitura del violí fent-lo arribar a la nota Sol⁵.

Per tant, dels intèrprets cal posar en evidència tots aquests factors amb una interpretació àgil, desinhibida, que acaben incidint de ple en la fruïció de l'oient, que accedeix aleshores directament a l'esperit amb què van ser concebudes aquestes obres. El treball dels membres de Romanesca (Andrew Manze, violí; Nigel North, arxillaüt i guitarra barroca; i John Toll, clavecí i orgue) és realment interessant i atractiu. Una visió brillant, plena de contrastos i subtilitats és una excel·lent aportació per al retrobament al nostre temps de la música d'aquest compositor i virtuós, el cognom del qual vol dir "ocellets". L'enregistrament, que per cert no inclou la *Bergamasca*, una de les seves obres més populars, es va fer a l'església de Sant Andrew de Toddington (Anglaterra) el novembre de 1996.

● Joan Vives Bellalta.

Villon to Rabelais

Música dels carrers, teatres i corts del segle XVI
The Newberry Consort.
Dir. Mary Springfels
HARMONIA MUNDI
USA · HMC 907226

El fet de titular un disc *Villon to Rabelais* té clarament una doble funció. Primerament, la de circumscriu-

re un període de la història que abasta les vides dels dos escriptors francesos: François Villon (1431-després de 1463) i François Rabelais (c. 1490-1553). I en segon lloc, la d'anunciar el caràcter del repertori inclòs al disc, ja que els dos escriptors, malgrat ser diferents en la dimensió formal, sí que comparteixen un estil personal, burlesc, ple de paraules d'argot i de particularismes. El fet de no ser escriptors oficials els ho va possibilitar.

En aquest disc dedicat a música francesa del Renaixement, s'hi barregen cançons, que constitueixen la part més important, amb algunes peces instrumentals, bàsicament danses. Certament, totes les lletres són de caràcter profà i ens parlen de diversos estadis de l'amor, i també d'altres temes, com la guerra o plaers com el vi, tot plegat sovint des d'una perspectiva picaresca. Un recull d'obres que responen a la definició que ens proposa el mateix disc, la de... *Música dels carrers, teatres i corts del segle XVI*. Potser caldria afegir-hi... a França.

Som davant d'una proposta atractiva i acurada, centrada plenament en la dimensió musical i amb molt subtils concessions a la teatralitat que poden permetre la hilaritat de determinats textos. Els membres del Newberry Consort, a part de cantar també combinen instruments de l'època, com violes de gamba, vielles de roda, flautes de bec i tra-

vesseres, sacs de gemes i arpes, que a més són els instruments que esmenta François Villon en el seu llibre *Gargantua* quan explica que després de dinar, Gargantua sempre tenia el costum de jugar a cartes i fer música per desenvolupar així el seu gust per l'aritmètica, les ciències matemàtiques i alhora per facilitar la digestió.

L'enregistrament es va fer el mes de novembre de 1997 al Memorial Music Hall de Methuen, Massachusetts, i inclou un total de 27 peces, majoritàriament anònimes, sorgides durant el segle XVI. El llibret que acompanya el disc inclou el text de totes les cançons que hi són incloses. ● J.V.B.

Alla Venetiana

Música veneciana per a llaüt de principis del segle XVI
Paul O'Dette, llaüt
HARMONIA MUNDI
USA · HMU 907215

No només la manera de construir un instrument, sinó també la tècnica emprada per fer-lo sonar tenen una repercussió en el resultat sonor final. En aquest sentit, i tot parlant del llaüt, a meitat del segle XV es va fer una descoberta transcendental que havia de contribuir a donar a l'instrument en qüestió una immensa popularitat durant els 150 anys següents. En comptes d'emprar el plectre o pua de ploma d'ocell, els llaütistes començaren a emprar els dits de la mà dreta. Això els va permetre

interpretar passatges més ràpids i acords. Per tant, ja era possible la interpretació de polifonia amb llaüt. Entre aquest fet i l'adveniment de la impremta musical, no es va fer esperar gaire l'aparició de diversos reculls de peces per a aquest instrument. Sobretot peces de tres menes: peces sorgides de la fantasia i la improvisació, com preludis, *ricercari*, etc., després transcripcions de cançons polifòniques i finalment danses.

En aquest enregistrament, fet l'abril de 1997 a Califòrnia, el llaütista Paul O'Dette ens proposa una selecció antològica de peces extretes dels primers reculls recopilatoris de música per a llaüt apareguts a Venècia. Es tracta d'obres principalment de Francesco Spinacino, Giovanni de Crema, Ambrosio Dalza i Vincenzo Capirola, aparegudes durant les primeres dècades del segle XVI. Alguns fins i tot publicats per un dels pioners de la impremta musical..., el venecià Ottaviano dei Petrucci. Es tracta principalment de recopilacions de peces de l'època, més que no de composicions pròpies.

Paul O'Dette, una vegada més, fa honor a una tècnica acurada que ens sedueix per la seva transparència i ductilitat expressiva, amb capacitat per fer contrastar un repertori al qual és inherent una gran proximitat estètica. La proposta inclou un total de 30 peces amb una durada que poques vegades depassa els tres minuts. Un bon disc per conèixer el tractament del llaüt a Venècia i la seva àrea d'influència a la primera meitat del segle XVI i alhora per disfrutar de la magnífica capacitat interpretativa de Paul O'Dette, col·laborador habitual de la companyia discogràfica Harmonia Mundi. ● J.V.B.

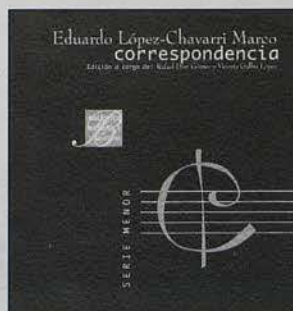
Eduard López-Chávarri Marco: Correspondència

Edició a càrrec de Rafael Díaz Gómez i Vicente Galbis López. Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Col·lecció "Biblioteca de Música Valenciana".

La publicació en dos volums de considerables dimensions —cadascun supera les quatre-centes pàgines de text atapeït— de la correspondència d'Eduard López-Chávarri Marco constitueix una iniciativa bibliogràfica d'una importància extraordinària. Es tracta d'un autèntic esdeveniment que amb tota seguretat farà feliç estudiosos, interessats en la història de la música espanyola de bona part del segle actual i també tota aquella persona mínimament atenta al més enllà del simple quefer musical quotidià.

L'afirmació tan rotunda que acabo d'exposar es basa en nombrosos factors. El primer, la rica personalitat de qui motiva el llibre. Eduard López-Chávarri va ser una figura d'una considerable transcendència en la música i també en el periodisme musical i la investigació musicològica de dues terceres parts d'aquesta centúria. La seva vida tan dilatada —va morir a punt de complir cent anys d'edat—, la seva polièdrica gamma d'interessos —composició, investigació, interpretació, assaig, periodisme—, i la intensitat i energia de la seva tasca van fer planar la seva figura per una amplíssima varietat d'esdeveniments que o bé va protagonitzar directament o va viure de prop amb una gran intensitat.

Una segon factor d'un interès notable és el treball de selecció i ordenació del material i dels autors de les cartes que han

fet Rafael Díaz Gómez i Vicente Galbis, en una tasca d'una gran delicadesa i criteri, que excel·leix justament per la capacitat clarificadora de tot el que s'hi exposa, a partir ja d'un estudi inicial de lectura imprescindible per situar l'abast del conjunt de la correspondència que s'hi mostra.

Finalment, però no en darrer lloc, l'extraordinari interès que contenen la majoria de les cartes que es publiquen. Cartes que abasten no solament l'estricta àmbit de relació musical, sinó també altres àmbits, com són escriptors i artistes plàstics, amb els quals López-Chávarri va mantenir interessos molt vius.

Des del punt de vista estrictament del context català, que ocupa una part molt substancial del doble volum, destaca la nodrida correspondència amb noms cabdals de l'Orfeó Català, encapçalats pel seu fundador, Lluís Millet —amb qui López-Chávarri va tenir una amistat profunda i productiva—, amb el seu fill Lluís Maria, amb Joaquim Cabot, Joan Salvat i Francesc Pujol.

Fora del món de l'Orfeó, resulta interessant la correspondència mantinguda amb Ricard i Joan Lamote de Grignon; amb Joan Balcells, fundador de l'Orfeó Gracienc, Frederic Lliurat, Josep Subirà, Miquel Llobet, Frank Marshall, Gaspar Casadó, Joan Manén, Joaquim Zamacois, Eduard Toldrà, Joan Pich Santasusana, Francesc Viñas, Felip Pedrell, que tan va

influenciar l'obra compositiva del músic valencià, i Higiní Anglès. Així mateix, amb Joaquim Nin, Joaquim Pena, el periodista Manuel Duran i Manuel Borguñó. Un corresponsal especialment il·lustre de López-Chávarri en l'àmbit català va ser també Enric Granados.

Fora de l'estricta àmbit musical, cal fer esment de Santiago Rusiñol, que segons que esmenten els autors del recull va ser un amic entranyable del músic valencià. També Joaquim Casas.

Juntament amb aquests, hi figuren noms tan importants com Joaquín Rodrigo, Òscar Esplà, Manuel de Falla, José Iturbi, Wanda Landowska, Andrés Segovia, Giacomo Lauri-Volpi, Joan Mas Porcel, Leopoldo Querol, Joaquín Turina, Ramon Usandizaga, Miguel Querol, etcètera.

Els autors han treballat sobre el fons del compositor, que conté un total de més de quatre mil cartes i encara creuen que poden haver-n'hi més. D'aquest aplec tan monumental, hom n'ha fet una tria de vuit-centes cinquanta —guarisme en si mateix impressionant.

Els autors, en el seu estudi preliminar, assenyalen amb tota raó: "... cal insistir en la importància d'aquest epistolari. La varietat i categoria de les persones i institucions que hi apareixen fan que el considerem d'un gran interès per al coneixement de la cultura espanyola i, especialment, de la valenciana de l'època que abasta. El caràcter d'inèdit que es pot atorgar a la pràctica totalitat d'aquests documents en reforça la necessitat de la publicació."

No cal dir que estem d'acord amb aquesta valoració i que celebrem amb tots els pronunciaments el gaudi d'aquest importantíssim document bibliogràfic. ● Jaume Comellas

Si aquesta és la imatge més propera que tens de la natura, val més que t'acostis a l'exposició "Parcs naturals, més enllà dels límits" al Palau Robert.

La natura és diversió però, sobretot, és un bé que cal respectar, conservar i millorar per gaudir-ne així en tota la seva intensitat. Del 6 d'octubre al 30 de juny, al Palau Robert de Barcelona, podràs descobrir el passat, el present i el futur dels nostres espais naturals protegits. Una exposició que et donarà la imatge d'una natura que va més enllà de tot el que coneixes. T'hi esperem.

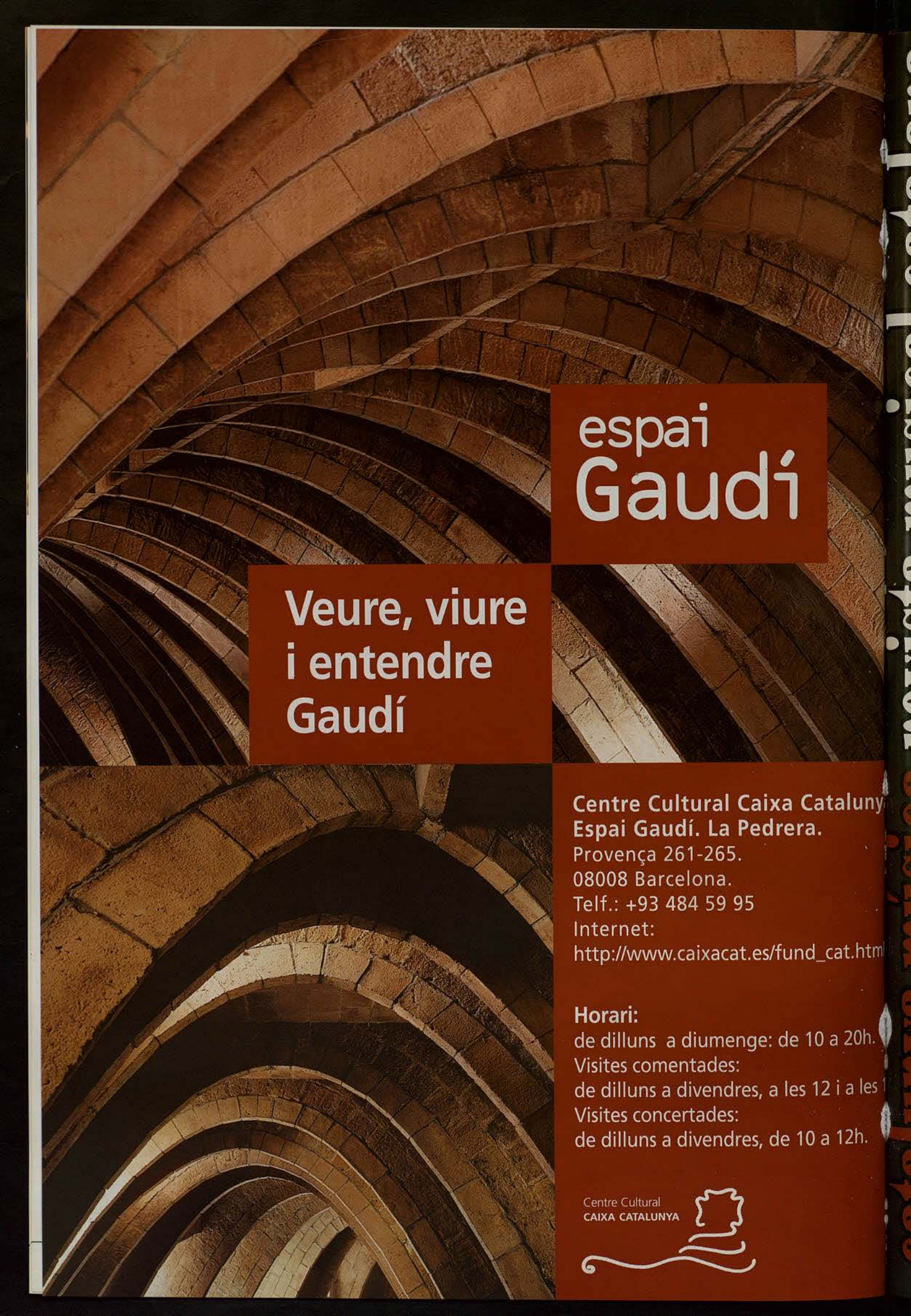
Generalitat
de Catalunya

Amb la col·laboració de:

gasNatural

el Periódico

espai
Gaudí

**Veure, viure
i entendre
Gaudí**

**Centre Cultural Caixa Catalunya
Espai Gaudí. La Pedrera.**

Provença 261-265.

08008 Barcelona.

Telf.: +93 484 59 95

Internet:

http://www.caixacat.es/fund_cat.htm

Horari:

de dilluns a diumenge: de 10 a 20h.

Visites comentades:

de dilluns a divendres, a les 12 i a les 18h.

Visites concertades:

de dilluns a divendres, de 10 a 12h.

Centre Cultural
CAIXA CATALUNYA

